

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นของ
ตำบลซากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

ธรรมรส ผลพุกญา

22 พ.ค. 2558

353440

TH00231

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

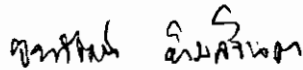
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษทางการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน
และคณะกรรมการควบคุมมาตรฐานวิชาปัญหาพิเศษทางการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน
ได้พิจารณาปัญหาพิเศษของ ธรรมรส ผลพสุภษา ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษทางการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

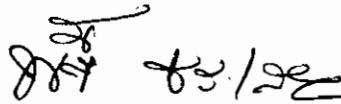
(ดร.ชนวัฒน์ พิมลจินดา)

คณะกรรมการควบคุมมาตรฐานวิชาปัญหาพิเศษทางการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์อัมชา ก.บัวเกษร)

กรรมการ

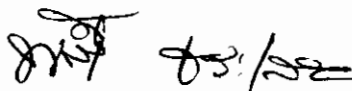
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนิชย์ ธารเสนา)

กรรมการและเลขานุการ

(ดร.พงษ์เสฐียร เหลืองอลงกต)

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับปัญหาพิเศษฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนิชย์ ธารเสนา)

วันที่ 28 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2555

ประกาศคุณูปการ •

การศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นของ ตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากหลายท่านที่ได้ อนุเคราะห์ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ อัมชา ก.บัวเกสร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชนีษ์ ธารเสนา ดร.พงษ์เสถียร เหลืองอลงกต และ ดร.ธนวัฒน์ พิมลจินดา อาจารย์ที่ปรึกษา ที่คอยให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด และกรุณาแนะนำแนวทางในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ให้มีคุณค่า มากยิ่งขึ้น และสำเร็จลุล่วง ได้ด้วยดี ผู้ศึกษาขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมทำให้ผลงานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จ ทั้งที่ได้กล่าวมาแล้วและมีได้กล่าวมาแล้ว โอกาสนี้

การศึกษาครั้งนี้จะประสบความสำเร็จไม่ได้ หากขาดความร่วมมือจากผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการให้ความร่วมมือตอบ แบบสอบถามทำให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ครบถ้วน และได้ผลการศึกษาที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนา ต่อไป โดยรวมผู้ศึกษาขอขอบพระคุณจากใจจริง

สุดท้ายนี้ ขอมอบคุณงามความดีทั้งหมดของปัญหาพิเศษเล่มนี้แก่ บิดา มารดา และเพื่อน ๆ ของผู้ศึกษาที่ทำให้มีความสำเร็จในวันนี้

ธรรมรส ผลพุกษา

ชื่อปัญหาพิเศษ	ความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นของตำบลชากไทย อำเภอบางขัน จังหวัดน่าน
ชื่อผู้เขียนปัญหาพิเศษ	ธรรมรส ผลพุกษา
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน)
ปีการศึกษา	2554

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นของตำบลชากไทย อำเภอบางขัน จังหวัดน่าน” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นและเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น ตำบลชากไทย อำเภอบางขัน จังหวัดน่าน โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลชากไทย อำเภอบางขัน จังหวัดน่าน จำนวน 350 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน (Proportional Allocation) จากสมาชิกในแต่ละหมู่บ้าน จำนวน 8 หมู่บ้าน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นใช้สถิติ ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, ใช้สถิติ t - test และสถิติ One - way ANOVA และใช้ LSD เพื่อทดสอบว่าตัวแปรคู่ใดมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากการวิจัยคือ ด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร รองลงมาคือด้านบทบาทของผู้นำท้องถิ่น (ผู้ใหญ่บ้าน) ด้านหัวหน้าแผนกและสิ่งแวดลอมอื่น ๆ และสุดท้ายคือ ด้านกลยุทธ์ในการหาเสียงของผู้สมัครมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะว่า ปัจจุบันลักษณะของการหาเสียงของผู้สมัครแต่ละคนส่วนใหญ่จะมีลักษณะคล้ายกันจึงทำให้ประชาชนให้ความสำคัญในด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครที่มีลักษณะเฉพาะตัว และในด้านบทบาทของผู้นำท้องถิ่นเป็นอันดับแรก ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นของตำบลชากไทย อำเภอบางขัน จังหวัดน่าน พบว่า ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ขณะที่ปัจจัยด้านเพศและอายุไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นของตำบลชากไทย

Title	Public Opinion Affecting the Decision to Elect Local Leaders in Tambon Chakthai, Kahao Khitchakut District, Chantaburi Province
Researcher	Thummarot Phonpruksa
Program	Master of Public Administration (Public and Private Management)
Academic Year	2011

Abstract

This purpose of this research was to identify and compare public opinions affecting the decision to elect local leaders in Tambon Chakthai, Khao Khitchakut District in Chantaburi province, based on their gender, age, education, career and income. The sample group consisted of 350 eligible voters selected by proportional allocation sampling from 8 villages.

Questionnaires were used for data collection, and the statistical methods employed for data analysis were, Percentage, Mean, Standard Deviation, One - way ANOVA, t - test, and LSD (Least Significant Difference test), with the level of statistical significance set at .05.

The study revealed personal characteristics as the most influential factor in the decision to elect local leaders, followed by the candidate's leadership (that of the village heads), and canvassers and related environment, with political campaigns as the least influential factor. This could be attributed to the similarities in each candidate's political campaign, which led the voters to consider other factors such as personal characteristics, and their leadership as the more influential ones. The study also revealed that education, career and income contributed to the differences in opinions at a level of statistical significance set at .05, while gender and age did not.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ญ
 บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น	7
แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ.....	11
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกตั้ง.....	17
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	22
แนวความคิดเกี่ยวกับกระบวนการ ขั้นตอนการหาเสียง.....	25
แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำชุมชน	33
บทบาทอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน.....	39
พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551	47
สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลชากไทย	54
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	57

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	61
3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	64
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	64
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
การทดสอบเครื่องมือ.....	66
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
4 ผลการวิจัย.....	69
ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	69
ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น	
ตำบลชากไทย อำเภอบางขัน จังหวัดจันทบุรี.....	72
ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน.....	78
5 ผลการวิจัย.....	86
สรุปผลการวิจัย.....	86
อภิปรายผลการวิจัย.....	89
ข้อเสนอแนะ.....	94
บรรณานุกรม.....	96
ภาคผนวก.....	100
ประวัติย่อของผู้เขียนปัญหาพิเศษ.....	104

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี	55
2	สรุปตัวแปรและความสอดคล้องของแนวคิดและงานวิจัยที่ใช้ในการศึกษา.....	62
3	จำแนกกลุ่มตัวอย่างที่มีสิทธิเลือกตั้งตามหมู่บ้าน	65
4	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล.....	69
5	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของประชาชน ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัด จันทบุรี ด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร	72
6	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของประชาชน ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัด จันทบุรี ด้านบทบาทผู้นำท้องถิ่น (ผู้ใหญ่บ้าน).....	73
7	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของประชาชน ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัด จันทบุรี ด้านกลยุทธ์ในการหาเสียงของผู้สมัคร	74
8	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของประชาชน ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัด จันทบุรี ด้านหาคะแนนและสิ่งแฉดล้อมอื่น ๆ.....	76
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อ การตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี	77
10	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อ การตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามเพศ.....	78
11	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อ การตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามอายุ.....	79

สารบัญตาราง (ต่อ) •

ตารางที่	หน้า
12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา.....	80
13 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ระดับการศึกษา.....	80
14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....	81
15 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....	82
16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามอาชีพ.....	83
17 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามอาชีพ.....	84
18 สรุปการทดสอบสมมติฐาน.....	85

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1	กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	63
---	---------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

บทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านนับว่าเป็นบทบาทที่มีความสำคัญต่อการบริหารราชการ ในภูมิภาคมาตั้งแต่อดีต กล่าวคือการจัดหน่วยการปกครองระดับตำบล หมู่บ้านมีมานานแล้ว แต่ไม่ได้ จัดการปกครองเป็นรูปแบบทางการ จนกระทั่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทรงมอบหมายให้หลวงเทศาภิบาลไปทดลองจัดตั้งขึ้นที่บางปะอิน โดยทดลองตั้งกำนันและผู้ใหญ่บ้านเพื่อปกครองตำบล หมู่บ้านบางปะอิน และประสบผลสำเร็จ จึงได้มีการประกาศใช้ พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ร.ศ. 116 (ซึ่งตรงกับ พ.ศ. 2440) เป็นแม่บทในการจัด ระเบียบการปกครองตำบลและหมู่บ้านทั่วทั้งประเทศเป็นฉบับแรก ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระ มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ได้มีการตราพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ขึ้นใช้บังคับแทน และยังคงใช้บังคับอยู่จนถึงปัจจุบัน โดยมีการแก้ไข เพิ่มเติม ซึ่งการแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้าย คือพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องด้วยปัจจุบันได้มีการปรับปรุง การบริหารราชการแผ่นดิน ให้เป็นไปโดยรวดเร็ว คล่องตัว และมีประสิทธิภาพ แต่โดยที่กระบวนการ เข้าสู่ตำแหน่งระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และบทบาทและอำนาจหน้าที่ของ กำนันและผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2547 ยังมิได้มี การปรับปรุงให้เหมาะสม ทำให้การปฏิบัติงานของกำนันและผู้ใหญ่บ้านไม่เกิดประสิทธิภาพ เท่าที่ควร ประกอบกับอำนาจหน้าที่ซึ่งมีความซ้ำซ้อนกับภารกิจและอำนาจหน้าที่ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น สมควรที่จะได้มีการปรับปรุงกระบวนการเข้าสู่ตำแหน่ง ระยะเวลาการดำรง ตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และบทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน รวมถึง บทบาทและการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ให้สอดคล้องกับการปรับปรุงการบริหาร ราชการแผ่นดินและอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องตามพระราชบัญญัตินี้

จากผลงานของสมบูรณ ยืนยงสุวรรณ (2551, หน้า 33 - 34) ได้สรุปสาระสำคัญของ เนื้อหาที่เปลี่ยนแปลงไปจากกฎหมายเดิมบางประการ โดยสรุป ดังนี้

1. ปรับปรุงวิธีการเข้าสู่ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน โดยที่มาของผู้ใหญ่บ้านยังคงให้ราษฎรในพื้นที่เป็นผู้เลือกเช่นที่เคยปฏิบัติมา แต่ให้คณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งนายอำเภอแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ และราษฎรผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นที่ยอมรับนับถือของราษฎรในหมู่บ้าน เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกอย่างเข้มงวดจริงจังเพื่อให้ได้บุคคลที่มีความเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของประชาชนเข้ามาดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านก่อนให้ราษฎรเลือก แกไขอำนาจในการแต่งตั้งผู้ใหญ่บ้านจากให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้แต่งตั้ง เป็นให้นายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้ง แล้วรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ เพื่อออกหนังสือสำคัญไว้เป็นหลักฐานและเพิ่มระยะเวลาการเลือกผู้ใหญ่บ้านจาก 15 วัน เป็น 30 วัน นับแต่ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านว่าง เพื่อให้สามารถตรวจสอบคุณสมบัติได้เข้มงวดขึ้น

2. แก้ไขการเข้าสู่ตำแหน่งกำนัน จากเดิมให้ราษฎรในตำบลเป็นผู้เลือก เป็นให้นายอำเภอเป็นประธานประชุมผู้ใหญ่บ้านในตำบลนั้น เพื่อปรึกษาหารือกันคัดเลือกผู้ใหญ่บ้านคนหนึ่งในตำบลนั้นขึ้นมาเป็นกำนัน หากมีผู้สมควร ได้รับการคัดเลือกเกินกว่าหนึ่งคนให้ใช้วิธีการออกเสียงโดยวิธีลับ เพื่อให้ได้คนดี เป็นที่ยอมรับของผู้ใหญ่บ้านในตำบล ช่วยให้เกิดความสมานฉันท์ ลดปัญหาความขัดแย้ง และการซื้อเสียงเพื่อให้ได้ผู้นำตามธรรมชาติในการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง และแก้ไขปรับลดระยะเวลาการเลือกกำนันจาก 60 วัน เป็น 45 วัน เนื่องจากกระบวนการเลือกมีขั้นตอนน้อยลง

3. แก้ไขระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของผู้ใหญ่บ้าน จากคราวละ 5 ปี เป็นให้พ้นจากตำแหน่งเมื่ออายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ เพื่อให้ผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐอยู่ในราชการจนกว่าจะเกษียณอายุ 60 ปี ในลักษณะเหมือนข้าราชการ

4. แก้ไขเหตุของการพ้นจากตำแหน่งของผู้ใหญ่บ้าน โดยเพิ่มเติมให้ผู้ใหญ่บ้านต้องพ้นจากตำแหน่ง กรณีไม่ผ่านการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งต้องทำอย่างน้อยทุกห้าปี นับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ราษฎรในหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งแก้ไขอำนาจในการอนุญาตให้ผู้ใหญ่บ้านลาออก และการสั่งให้ผู้ใหญ่บ้านพ้นจากตำแหน่ง กรณีราษฎรผู้มีสิทธิเลือก ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งเข้าชื่อกันขอให้ลาออกจากตำแหน่ง จากอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นอำนาจนายอำเภอ

5. การขยายเวลาการเลือกและแต่งตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยให้อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถขยายเวลาการเลือกและแต่งตั้งผู้รักษาการแทนผู้ใหญ่บ้านและกำนัน ไปก่อน จนกว่าจะมีการเลือกผู้ใหญ่บ้านหรือกำนัน ได้ในสถานการณ์ที่ไม่ปกติ เช่น ในพื้นที่ที่ต้องดูแลเรื่องความมั่นคงเป็นพิเศษ หรือพื้นที่ที่ประสบภัยพิบัติต่าง ๆ

6. ปรับปรุงบทบาทอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้มีความชัดเจน โดยกำหนดให้ ผู้ใหญ่บ้าน ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอ และเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย และการรักษาความมั่นคงภายใน ให้แก่ ราษฎร ในหมู่บ้าน โดยยังคงให้มีสถานภาพเป็นหัวหน้าราษฎรในหมู่บ้าน ซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

7. ปรับปรุงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน โดยให้ผู้ใหญ่บ้าน เป็นประธาน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีภูมิลำเนาในหมู่บ้าน ผู้นำหรือผู้แทนกลุ่มหรือองค์กรในหมู่บ้าน เป็นกรรมการในตำแหน่ง และกรรมการหมู่บ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายอำเภอแต่งตั้งจากผู้ซึ่งราษฎร ในหมู่บ้านเลือก เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ไม่น้อยกว่าสองคนแต่ไม่เกินสิบคน มีหน้าที่ช่วยเหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษาแก่ผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวกับ กิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามกฎหมาย หรือระเบียบแบบ แผนของทางราชการ หรือที่นายอำเภอมอบหมายหรือที่ผู้ใหญ่บ้านร้องขอ เป็นองค์กรหลักที่ รับผิดชอบในการบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านและบริหารจัดการกิจกรรมที่ดำเนินงาน ในหมู่บ้านร่วมกับองค์กรอื่นทุกภาคส่วน

จากพระราชบัญญัติข้างต้น บทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไป กว่าบทบาทอำนาจหน้าที่ของผู้นำท้องถิ่น เช่น นายกองตำบลปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหัวเรี่ยว หัวแรงในการชักนำประชาชนเข้าร่วมกับเจ้าหน้าที่ดั่งนั้น ผู้ใหญ่บ้านจึงมีความสำคัญกับประชาชน ในชุมชน ในการตัดสินใจเลือกผู้ใหญ่บ้านเข้ามาทำงานนั้น ประชาชนในชุมชนจึงต้องมีจิตสำนึก ในการพิจารณาคุณสมบัติของผู้ใหญ่บ้านในหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านการศึกษา การมีส่วนร่วมในชุมชน ภาวะผู้นำ และเป็นคนมีคุณธรรม จริยธรรม จึงส่งผลให้ได้ผู้ใหญ่บ้านที่มีคุณภาพมาพัฒนาชุมชน

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาในประเด็นปัจจัยทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร ด้านบทบาทของผู้นำท้องถิ่น ด้านกลยุทธ์ในการหาเสียง และด้านหัวคะแนนและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ในการเลือกตั้งที่จะเป็นตัวแปรที่จะสนับสนุนการตัดสินใจ เลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านของตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี เพื่อเป็นแนวทาง ในการพัฒนาระบบการเมืองท้องถิ่นสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนในตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่มีเพศต่างกันจะมีความคิดเห็นที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น แตกต่างกัน
2. ประชาชนในตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่มีอายุต่างกันจะมีความคิดเห็นที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น แตกต่างกัน
3. ประชาชนในตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีความคิดเห็นที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น แตกต่างกัน
4. ประชาชนในตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่มีรายได้ต่างกันจะมีความคิดเห็นที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น แตกต่างกัน
5. ประชาชนในตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่มีอาชีพต่างกันจะมีความคิดเห็นที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นของตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร ด้านบทบาทของผู้นำท้องถิ่น (ผู้ใหญ่บ้าน) ด้านกลยุทธ์ในการหาเสียง และด้านทักษะบนและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ในการเลือกตั้ง

ขอบเขตด้านพื้นที่และประชากร

ประชาชนในตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ทั้งหมดจำนวน 4,161 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 15 กันยายน 2554)

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาของกระบวนการศึกษาทั้งหมด เริ่มตั้งแต่เดือนกันยายน 2554 - กุมภาพันธ์ 2555 ซึ่งเป็นระยะเวลาตั้งแต่เริ่มค้นคว้าข้อมูล แนวคิด ทฤษฎี จนถึงจัดทำรูปแบบปัญหาพิเศษ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งมีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปในตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ทั้งหมดจำนวน 4,161 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 15 กันยายน 2554)
2. ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางด้านความรู้สึก ความเชื่อและการตัดสินใจ ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยอาศัยความรู้ การรับรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อม ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นของตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี
3. ปัจจัย หมายถึง สิ่งที่จะช่วยให้ประชาชนในชุมชนตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นในหมู่บ้าน
4. การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกแนวทางหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่มีอยู่ด้วยกันหลายปัจจัย เพื่อลดคะแนนเสียงในการเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่น ในที่นี้ผู้วิจัยหมายถึง ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยในการตัดสินใจ 4 ด้าน
  - 4.1 ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร หมายถึง ลักษณะต่าง ๆ ของผู้สมัคร ได้แก่ การมีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ในการทำงาน มีชื่อเสียงในด้านคุณงามความดี มีความเสียสละให้ความช่วยเหลือชาวบ้านเป็นอย่างดี มีความจริงใจ เชื่อถือได้รวมทั้งในเรื่องของการฐานะที่ดี การพูดจาอ่อนน้อม ความเป็นญาติพี่น้องของตนเอง
  - 4.2 ด้านบทบาทผู้นำท้องถิ่น (ผู้ใหญ่บ้าน) หมายถึง การกระทำหรือการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบัน ได้แก่ การมีบทบาทด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย มีบทบาทด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ มีบทบาทด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีบทบาทด้านการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และบทบาทตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล
  - 4.3 ด้านกลยุทธ์ในการหาเสียงของผู้สมัคร หมายถึง วิธีการหาเสียงในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ มีการหาเสียงโดยเข้าถึงประชาชน มีการหาเสียงโดยใช้ขบวนรถแห่จำนวนมาก ๆ มีการหาเสียงโดยใช้ป้ายติดตามถนนจำนวนมาก ๆ มีการหาเสียงโดยใช้สื่อแผ่นพับ โปสเตอร์ และสิ่งพิมพ์
  - 4.4 ด้านหวัคະແນและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ในการเลือกตั้ง หมายถึง บุคคลที่รณรงค์ให้ประชาชนลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง สนับสนุนผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ มีการชักชวนหวัคະແນ มีคำแนะนำจากญาติหรือเพื่อน มีการซื้อเสียงทั้งในรูปของเงินและของรางวัล มีการอ้อประ โยชน์ให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
5. ผู้นำท้องถิ่น หมายถึง บุคคลที่ช่วยให้ผู้อื่นหรือชุมชนได้มีการตกลงกัน และพยายามหาทางให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้พฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นจะมีอิทธิพลเหนือ

ประชาชนในท้องถิ่นนั้น อันจะก่อให้เกิดการร่วมมือกันทำงาน โดยมุ่งความสำเร็จของชุมชนเป็นสำคัญหรืออาจกล่าวได้ง่าย ๆ โดยสรุปว่า ผู้นำท้องถิ่น คือ ผู้ที่มีอำนาจหรืออิทธิพลสามารถชักจูงคนในชุมชนได้ ผู้ที่คนอื่นยินยอมเลือกหรือยกย่องให้เป็นหัวหน้าหรือตัวแทนของคนส่วนมาก เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายเทศมนตรี นายกองกำกับการบริหารส่วนตำบล หรือกรรมการต่าง ๆ ที่ได้รับคัดเลือกมา แต่ในที่นี้ผู้วิจัย หมายถึง ผู้ใหญ่บ้าน

10. การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การได้รับรู้ข่าวสารของผู้สมัครจากสื่อต่าง ๆ เช่น ป้ายโฆษณา การพูดคุย วิทยุ เอกสาร แผ่นพับ ใบปลิว วิทยุคมนาคมหาเสียง

11. การเลือกตั้ง หมายถึง กระบวนการและกิจกรรมทางการเมืองที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

12. ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถที่จะชี้แนะ สั่งการ หรืออำนวยความสะดวกให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติหน้าที่ด้วยความกระตือรือร้นและเต็มใจ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น ตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

2. ทำให้ทราบถึงความแตกต่างของความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น ตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

3. ผลการศึกษาที่ได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของผู้นำท้องถิ่นให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางการศึกษาวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น ตำบลชากไทย อำเภอบางขัน จังหวัดน่าน” ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาประกอบการศึกษาในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
2. แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ
3. แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
4. แนวคิดและพฤติกรรมกรไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
5. แนวความคิดเกี่ยวกับกระบวนการ ขั้นตอนการหาเสียง
6. บทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน
7. แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำชุมชน
8. พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551
9. สภาพทั่วไป และข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลชากไทย
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
11. กรอบแนวคิดในการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

ความหมายของความคิดเห็น

กู๊ด (Good, 1973, p. 339 อ้างถึงใน เชิด ยอดมโนธรรม, 2551, หน้า 6) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้ว่า หมายถึง ความนึกคิด ความรู้สึกประทับใจ ความเชื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งไม่อาจบอกได้ว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่

โคลาซา (Kolasa, 1969, p. 386 อ้างถึงใน เชิด ยอดมโนธรรม, 2551, หน้า 6) กล่าวว่าความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของแต่ละบุคคล อันที่จะพิจารณาถึงข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งอย่างใด หรือเป็นการประเมินผลสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากกรณีแวดล้อม (Circumstance) หรือความคิดเห็นเป็นการตอบสนองสิ่งเร้าที่ได้อิทธิพลจากความโน้มเอียง (Predisposition) ความโน้มเอียงทำให้บุคคล

ปฏิบัติตาม ซึ่งเรียกว่า โครงสร้างทัศนคติ (Attitude Structure) ทัศนคติจึงเป็นพื้นฐานของความคิดเห็น และมีอิทธิพลต่อการแสดงออก

บุญธรรม คำพ้อ (อ้างถึงใน สุชาติ วรสวัสดิ์, 2546, หน้า 6) สรุปได้ว่าความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นจะเกี่ยวข้องกับคุณสมบัติประจำตัวของบุคคลอีกด้วย ซึ่งคุณสมบัติประจำตัวบางอย่าง เช่น พื้นความรู้ ประสบการณ์ในการทำงาน และการติดต่อกันระหว่างบุคคลมักเป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคล และกลุ่มมีความคิดเห็นไปในทางหนึ่ง ทั้งนี้เพราะพื้นฐานความรู้อันเป็นกระบวนการของสังคมที่ได้รับการศึกษามาเป็นระยะแรกหลายปี จะเป็นรากฐานก่อให้เกิดความคิดเห็นต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยเฉพาะ

บุญเรียง ขจรศิลป์ (อ้างถึงใน ไพลีน พิงพ, 2549, หน้า 8) ความคิดเห็นหมายถึง การแสดงออกทางวาจาของเจตคติ การที่บุคคลกล่าวว่า เขามีความเชื่อ หรือความรู้สึกอย่างไรเป็นการแสดงความคิดเห็นของบุคคล ดังนั้น การวัดความคิดเห็นของบุคคลนั้นเป็นสิ่งที่เป็นไปได้

พรทิพย์ ชื่นอารมณ์ (2551, หน้า 6) กล่าวว่าความคิดเห็นเป็นการแสดงความรู้สึกทางด้านความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือด้วยการพูด การเขียน โดยอาศัยพื้นความรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อม ซึ่งการแสดงความคิดเห็นนี้อาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่น ๆ ก็ได้

กล่าวโดยสรุป ความคิดเห็นคือ ความรู้สึกของบุคคลที่แสดงออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกทางวาจา การเขียน โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ ซึ่งไม่อาจจะบอกได้ว่าถูกหรือผิด ซึ่งอาจจะได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้ ความคิดเห็นนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา

ประเภทของความคิดเห็น

สัทธยา กระจ่างชัด (2538, หน้า 9) กล่าวว่า ความคิดเห็นสามารถจำแนกได้ 2 ประการคือ

1. ความคิดเห็นเชิงบวกสุด - เชิงลบสุด เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ซึ่งสามารถทราบทิศทางได้ ทิศทางบวกสุด ได้แก่ ความรักจนหลง ทิศทางลบสุด ได้แก่ ความรังเกียจ ความคิดเห็นประการนี้รุนแรง และเปลี่ยนแปลงยาก

2. ความคิดเห็นจากความรู้ความเข้าใจ เป็นความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจต่อสิ่งนั้น เช่น ความรู้ความเข้าใจในทางที่ดี คือ ชอบ ยอมรับ เห็นด้วย ความรู้ความเข้าใจในทางที่ไม่ดี เช่น ไม่ชอบ ไม่ยอมรับ ไม่เห็นด้วย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

เชิด ยอดมโนธรรม (2551, หน้า 8) การแสดงออกทางความคิดเห็นเป็นเรื่องเฉพาะของปัจเจกบุคคลอย่างอิสระต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือแม้แต่ในสิ่งเดียวกัน จึงไม่จำเป็นต้องมีลักษณะ

คล้ายคลึงกัน หรือเหมือนกันเสมอไป ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานของแต่ละบุคคลที่ได้รับอิทธิพลต่อการแสดงออกของความคิดเห็นต่อสิ่งนั้น ๆ ปัจจัยพื้นฐานได้มีผู้เสนอแนวคิดไว้ โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

ออสแคมป์ (Oskamp, 1977 อ้างถึงใน เชิด ขอดม โนธรรม, 2551, หน้า 8) กล่าวว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็นมีดังนี้ คือ

1. ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย (Gene and Physiological Factors) เป็นปัจจัยตัวแรกที่ไม่ค่อยจะพูดถึงมากนัก โดยมีการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านพันธุกรรมจะมีผลต่อความก้าวร้าวของบุคคล ซึ่งจะมีผลต่อการศึกษาเจตนคติ หรือความคิดเห็นของบุคคลนั้น ๆ ได้ ปัจจัยทางร่างกาย เช่น อายุ ความเจ็บป่วย และผลกระทบจากการใช้ยาเสพติดจะมีผลต่อความคิดเห็นและเจตนคติของบุคคล ยกตัวอย่างเช่น คนที่มีความคิดอนุรักษ์นิยมมักจะเป็นคนที่มีอายุมาก

2. ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล (Direct Personal Experience) คือ บุคคลที่ได้รับความรู้สึกและความคิดต่าง ๆ จากประสบการณ์โดยตรงเป็นการกระทำหรือได้พบเห็นสิ่งต่าง ๆ โดยตนเองทำให้เกิดเจตนคติหรือความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับ เช่น เด็กทารกที่แม่ได้ป้อนน้ำนมสัปดาห์ให้ทาน เขาจะมีความรู้สึกชอบ เนื่องจากน้ำนมหวาน เย็น หอมชื่นใจ ทำให้เขามีความสุขที่ได้รับประทานเป็นครั้งแรก เป็นประสบการณ์โดยตรงที่เราได้รับ

3. อิทธิพลจากครอบครัว (Parental Influence) เป็นปัจจัยที่บุคคลเมื่อเป็นเด็กจะได้รับอิทธิพลจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่และครอบครัว ทั้งนี้เมื่อตอนเด็กเล็ก ๆ จะได้รับการอบรมสั่งสอนทั้งในด้านความคิด การตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย การให้รางวัลและการลงโทษ ซึ่งเด็กจะได้รับจากครอบครัวและจากประสบการณ์ที่ได้พบมา

4. เจตนคติและความคิดเห็นของกลุ่ม (Group Determinants of Attitude) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นหรือเจตนคติของแต่ละบุคคล เนื่องจากบุคคลจะต้องมีสังคมและอยู่ร่วมกับเป็นกลุ่ม ดังนั้น ความคิดเห็นและเจตนคติต่าง ๆ จะได้รับก ไรด้วยทอดและมีแรงกดดันจากกลุ่มไม่ว่าจะเป็นเพื่อนในโรงเรียนกลุ่มอ้างอิงต่าง ๆ ซึ่งทำให้ซึ่งทำให้เกิดความคล้อยตามเป็นไปตามกลุ่มได้

5. สื่อมวลชน (Mass Media) เป็นสื่อต่าง ๆ ที่บุคคลได้รับสื่อต่าง ๆ เหล่านี้ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ จะมีผลทำให้บุคคลมีความคิดเห็น มีความรู้สึกต่าง ๆ เป็นไปตามข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากสื่อ

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นนั้นเป็นเรื่องของการแสดงออกทางด้านความคิดของแต่ละบุคคล อย่างอิสระต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีปัจจัยพื้นฐานที่อาจทำให้เกิดความคิดเห็นคือ ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล อิทธิพลจากครอบครัว

เจตคติและความคิดเห็นของกลุ่ม และสื่อมวลชน ที่อาจได้รับอิทธิพลต่อการแสดงออกของความคิดเห็นในสิ่งนั้น ๆ

การวัดความคิดเห็น

สิริอร วิชชาวุธ (2544, หน้า 214) กล่าวถึงการวัดเจตคติว่า เมื่อเจตคติต่องาน คือความเชื่อและความรู้สึกที่มีต่องาน การวัดเจตคติจึงมีกวัตจากความรู้สึกต่องานนั้น ๆ ผู้วิจัยมักสอบถามความรู้สึกเกี่ยวกับงานมากกว่าความเชื่อหรือความรู้ในเรื่องงาน การวัดเจตคติมีหลายวิธี เช่น การใช้แบบสอบถามและการสังเกตพฤติกรรมภายนอก ในการวัดเจตคติ สร้างข้อคำถาม ทดสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม จัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบ และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้

เบสท์ (Best, 1997 อ้างถึงใน เชิด ยอดมโนธรรม, 2551, หน้า 9) ได้กล่าวถึงการวัดความคิดเห็นโดยทั่วไปมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ บุคคลที่ถูกวัด สิ่งเร้า และการตอบสนอง ลักษณะการวัดจะมีผลออกมาเป็นระดับสูง ต่ำ มาก น้อย วิธีวัดนั้น โดยส่วนมากจะใช้วิธีสร้างแบบสอบถาม และให้ผู้ถูกวัดจะเลือกตามความคิดเห็นของตนในเวลานั้น

การวัดทัศนคติ ในการวัดทัศนคติมีเทคนิควิธีการหลายวิธี ซึ่งแตกต่างกันออกไป ได้แก่

1. การวัดทัศนคติโดยวิธีช่วงปร เกฏเท่ากัน วิธีการนี้สร้างขึ้นโดย Thurstone มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้ คือ ขั้นแรกต้องทำสร้างข้อความที่แทนความรู้สึกของกลุ่มบุคคลให้ได้ข้อความมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ เพื่อนำไปให้ตุลาการพิจารณาให้ความคิดเห็นต่อข้อความที่สร้างขึ้นมา โดยเรียงลำดับความเห็นด้วยอย่างมากที่สุด ไปจนถึง ไม่เห็นด้วยอย่างมากจำนวน 11 Degree แล้วนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ซึ่งสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์นี้ได้จากการให้ Degree ข้อความต่าง ๆ ทั้งหมดจากคณะตุลาการ

2. การวัดทัศนคติโดยการใช้วิธีลิเกิร์ต วิธีการสร้างขึ้นโดยลิเกิร์ต (Likerts) โดยการสร้างข้อความขึ้นหลาย ๆ ข้อความให้ครอบคลุมหัวข้อที่จะศึกษาการตอบแบบสอบถามนี้มีข้อให้เลือก 5 ข้อ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างมาก การให้คะแนนนั้นขึ้นอยู่กับชนิดของข้อความว่าเป็นทางบวกหรือทางลบ การให้คะแนนอาจให้ตั้งแต่ 0 - 4 หรือจาก 1 - 5 การตีความหมายของคะแนนนั้นไม่แตกต่างกัน

3. การวัดทัศนคติโดยวิธีวิเคราะห์สเกล วิธีการนี้เป็นวิธีที่อธิบายถึงขบวนการในการประเมินผลกลุ่มข้อความกลุ่มหนึ่ง ๆ ว่าเป็นไปตามข้อจำกัดหรือครบถ้วนตามลักษณะที่ถูกต้องในการสร้างสเกลโดยวิธีของกัทท์แมน (Guttman) หรือไม่เท่านั้น ตามความคิดเห็นของกัทท์แมน (Guttman) เชื่อว่าสเกลสำหรับวิธีการวัดทัศนคตินั้นควรเลือกข้อความเพียงเล็กน้อย (5 - 6 ข้อความ) โดยเลือกจากข้อความหลาย ๆ ข้อความซึ่งเป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมด

4. การวัดทัศนคติโดยวิธีเทคนิคจำแนกความหมาย เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความคิดรวบยอด และเป็นการศึกษาความหมายของสิ่งต่าง ๆ ตามความคิดเห็นของกลุ่มที่เราจะศึกษาโดยทั่วไป สเกลแบบเทคนิคจำแนกความหมายจะประกอบด้วยข้อให้เลือก 7 ข้อ ซึ่งจะให้กลุ่มบุคคลที่จะศึกษาประเมินค่ามากน้อย เช่น ดี - เลว ใหญ่ - เล็ก ช้า - เร็ว เป็นต้น โดยการประเมินนั้นจะใช้คำคุณศัพท์ซึ่งตรงกันข้ามดังตัวอย่างที่กล่าวมาและมีลำดับของความมากน้อยจากด้านใดด้านหนึ่งทั้งหมด 7 อันดับ

5. การวัดทัศนคติโดยใช้วิธีเทคนิคการฉายภาพ การวัดทัศนคติโดยใช้วิธีเทคนิคการฉายภาพนี้เป็นการศึกษาทางอ้อม จากกลุ่มบุคคลที่จะศึกษานั้นเอง ซึ่งจะมีวิธีการด้วยกันหลาย ๆ วิธี ได้แก่ การต่อประโยคให้สมบูรณ์ วิธีการใช้ภาพการ์ตูนเป็นสิ่งเร้า การแปลความหมายโดยใช้ภาพเป็นสิ่งเร้า การใช้นิทานหรือการแต่งเรื่องเป็นสิ่งกระตุ้น เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป การวัดระดับของความคิดเห็นนั้นมีวิธีการวัดหลายวิธี ได้แก่ การวัดทัศนคติโดยวิธีช่วงปรากฏเท่ากัน การวัดทัศนคติโดยการใช้อัตริลิเกิร์ต การวัดทัศนคติโดยวิธีวิเคราะห์สเกล การวัดทัศนคติโดยวิธีเทคนิคจำแนกความหมาย และการวัดทัศนคติโดยใช้วิธีเทคนิคการฉายภาพ ซึ่งเป็นการวัดเจตคติที่มีต่องานนั้น ๆ ผู้วิจัยมักสอบถามความรู้สึกเกี่ยวกับงานมากกว่าความเชื่อหรือความรู้ในเรื่องงาน

แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ

ความหมายของการตัดสินใจ

การตัดสินใจโดยทั่วไป เป็นเรื่องของการตัดสินใจเลือกสำหรับการแก้ไขปัญหา เน้นการเลือกทางเลือกที่มีหลายทางเลือก เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความราบรื่น คำว่าการตัดสินใจ (Decision Making) บางท่านใช้คำว่า การตัดสินใจสั่งการ การวินิจฉัยสั่งการ ซึ่งความหมายที่แท้จริงก็คืออันเดียวกัน ในที่นี้จะใช้คำว่า การตัดสินใจ (Decision Making) ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้ (วัฒนีกา ศิลปกุล, 2550, หน้า 10)

ติน ปรัชญพฤกษ์ (2542, หน้า 106) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจไว้ว่า เป็นการเลือกดำเนินการหรือไม่ดำเนินการที่เห็นว่าดีที่สุดหรือเลวที่สุดจากทางเลือกหลาย ๆ ทาง โดยมีขั้นตอนของการตัดสินใจดังนี้

1. การทำความเข้าใจในปัญหาและข้อเท็จจริงต่าง ๆ
2. การรวบรวมข่าวสารและข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ
3. การวิเคราะห์ข่าวสารและข้อมูลแล้วนำมาพิจารณา
4. การเลือกปฏิบัติที่ดีที่สุดเพียงทางปฏิบัติเดียว

5. การดำเนินการให้เป็นที่ไปตามผลของฉันทตัดสินใจ

6. การติดตามและประเมินผลของการดำเนินการ

กรองแก้ว อยู่สุข (2537, หน้า 147) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจว่า หมายถึง การเลือกสิ่งหนึ่งหรือหลาย ๆ สิ่ง หรือเลือกที่จะปฏิบัติทางใดทางหนึ่งจากหลาย ๆ ทางที่มีอยู่ และวิธีการที่เลือกนั้นย่อมได้รับการพิจารณาอย่างถี่ถ้วนแล้วว่าถูกต้องเหมาะสมหรือดีที่สุด และตรงกับเป้าหมายขององค์การด้วย

ทิพย์วัลย์ สีจันทร์ และคณะ (2546, หน้า 110) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นการเลือกทางเลือกมาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา ซึ่งต้องมีทางเลือกหลาย ๆ ทางเกิดขึ้นก่อน แล้วนำมาเปรียบเทียบกันจนได้ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาต่อไป

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2541, หน้า 80) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจไว้ว่าเป็นวิธีการที่บุคคลควรประพฤติเพื่อให้ได้ผลสูงสุดซึ่งได้สรุปรูปแบบการตัดสินใจที่เหมาะสม (The Optimizing Decision - making Model) ไว้เป็น 6 ขั้นตอนดังนี้

1. ด้านความต้องการในการตัดสินใจ (Ascertain Need for a Decision)
2. สร้างเกณฑ์ในการตัดสินใจ (Identify the Decision Criteria)
3. แบ่งน้ำหนักในแต่ละเกณฑ์ (Allocate Weights to the Criteria)
4. พัฒนาทางเลือก (Develop the Alternatives)
5. ประเมินทางเลือก (Evaluate the Alternatives)
6. เลือกทางเลือกที่ดีที่สุด (Select the Best Alternatives)

รูปแบบการตัดสินใจที่เหมาะสม (Optimizing Model) คือ วิธีการที่ใช้ในการตัดสินใจโดยใช้หลักความมีเหตุผล (Rationality) การเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด โดยใช้หลักเหตุผลในการตัดสินใจสามารถทำให้การตัดสินใจมีความเป็นจริงสมเหตุสมผล ทั้งนี้ต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจนและมีขั้นตอนการตัดสินใจให้เป็นที่ไปตามเป้าหมายได้สูงสุด 6 ประการ คือ

1. การวางเป้าหมายให้ถูกต้อง (Goal Oriented) เพื่อให้ได้การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมสูงสุด
2. รู้ทางเลือกทั้งหมด (All Options are Known)
3. ทำสิ่งที่ชอบให้ชัดเจน (Preferences are Clear)
4. ทำสิ่งที่ชอบให้คงที่ (Preferences are Constant)
5. ต้องทำให้ผลลัพธ์หรือประโยชน์สูงสุด (Final Choice will Maximize the Outcome)

ดาลตัน (Dalton อ้างถึงใน วัฒนিকা ศิลปกุล, 2550, หน้า 9) ให้ความหมายการตัดสินใจว่า กระบวนการสร้างทางเลือกการดำเนินการใด ๆ ไว้หลาย ๆ ทางเลือก แล้วพิจารณาอย่างรอบคอบ

รับรู้สิ่งที่เขาอยากจะได้รับ ซึ่งขึ้นอยู่กับพื้นฐานของแต่ละบุคคล เช่น นักจิตวิทยาศึกษาวิชาการบริหารในแง่การศึกษาพฤติกรรมของแต่ละคน เป็นต้น ลักษณะของการรับรู้จะมีผลต่อการตัดสินใจ ประสพการณ์ที่ต่างกักันทำให้แต่ละคนมีการตระหนักในปัญหา การระบุ และวิเคราะห์ปัญหา การแสวงหาข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งการตีความ การประเมินทางเลือก และตัดสินใจเลือกทางเลือกที่แตกต่างกันออกไป

การรับรู้นั้นอาจมีการบิดเบือนได้ ซึ่งจะมีผลให้การตัดสินใจขาดประสิทธิภาพได้ การบิดเบือนการรับรู้มี 4 ชนิด คือ

1.1 การบิดเบือนแบบ Stereotype เป็นการบิดเบือนที่มาจากประสพการณ์บางอย่างแล้วเหมาว่าคงเป็นอย่างนั้นไปหมด เช่น เห็นว่าผู้ชายเป็นนักบริหารที่ดีกว่าผู้หญิง เห็นว่าคนมีอายุมากขาดความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งอาจเป็นจริงในบางคน แต่ไม่เป็นจริงเสมอไปทั้งหมด

1.2 การบิดเบือนแบบ Halo Effect เป็นการประเมินลักษณะบุคคลจากประสพการณ์ที่ เคยประทับใจ เช่น เห็นคนมาทำงานสม่ำเสมอว่าเป็นคนฉลาดรับผิดชอบมองคนที่ไม่ค่อยมาทำงานว่าไม่ดี เกิดเป็นอคติและเป็นการปิดบังข้อเท็จจริง ทำให้อาจมีการตัดสินใจที่ผิดพลาด

1.3 การบิดเบือนแบบ Projection เป็นการ โยนความรู้สึกนึกคิด หรือการกระทำของ คนไปให้คนอื่น โดยเหมาเอาว่าคนอื่นคงมีความรู้สึกนึกคิดหรือพฤติกรรมเช่นเดียวกับตน ซึ่งทำให้เกิดอคติในการมองปัญหาและการตัดสินใจ เช่น เห็นลูกน้องทำงานช้าช้าก ขาดความก้าวหน้า ก็คิดว่าลูกน้องคงเบื่อ แต่จริง ๆ ลูกน้องอาจจะชอบระบบงานเดิม และไม่ต้องการความก้าวหน้าอีกก็ได้ การบิดเบือนแบบนี้รวมไปถึงการขาดทอดส่นเหตุแห่งความผิดพลาดไปให้คนอื่นด้วย

1.4 การบิดเบือนแบบ Perceptual Defense เป็นการบิดเบือนที่บุคคลพยายามรักษา รูปแบบแนวคิดของตนไว้ แม้ว่าข้อเท็จจริงจะแสดงความจริงที่แตกต่างออกไป ก็ไม่ยอมเปลี่ยนแนวคิด ส่งผลให้การรับรู้ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง เช่น เชื่อว่าคนงานไร้ฝีมือจะไม่ฉลาด เพราะถ้าฉลาด จะไม่ใช่คนไร้ฝีมือ แต่เมื่อผลกรวิจัยปร กฏว่าคนงานเหล่านี้มีความฉลาด โดยมีคุณสมบัติเฉพาะ คนไม่เกี่ยวกับอาชีพ ผู้ที่มีการรับรู้แบบบิดเบือนตามแนวนี้ ก็ยังพยายามรักษาความเชื่อเดิมของตนไว้

2. ค่านิยมกับการตัดสินใจ ค่านิยมของผู้ตัดสินใจแต่ละคนจะมีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรม การตัดสินใจ ค่านิยมจะหมายถึงสิ่งที่คนแต่ละคนคิดว่าควรจะเป็น ไม่ว่าสิ่งนั้นจะดีหรือไม่ก็ตาม และมักจะเป็นสิ่งที่บุคคลในกลุ่มมีความเห็นเหมือน ๆ กัน ค่านิยมเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ทาง สังคม ทำให้ประสพการณ์ของแต่ละคนผิดแผกแตกต่างกันไปค่านิยมมีผลต่อการตัดสินใจ ดังนี้

2.1 ค่านิยมมีคุณสมบัติในการช่วยเลือก และการจัดลำดับความสำคัญของทางเลือกต่าง ๆ โดยค่านิยมจะเกิดขึ้นเพื่อสนองความต้องการของคนที่จะเลือกจากทางเลือกต่าง ๆ

2.2 ค่านิยมมีความหลากหลายแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล ทำให้การตัดสินใจเลือกทางเลือกต่าง ๆ ของแต่ละคนแตกต่างกันออกไปด้วย อย่างไรก็ตาม แม้ว่าค่านิยมของแต่ละคนจะแตกต่างกัน ในสังคมหนึ่ง ๆ ก็มักมีค่านิยมที่คล้ายคลึงกัน

2.3 ค่านิยมเป็นมรดกตกทอดจากบรรพบุรุษไปสู่ลูกหลานได้ โดยผ่านกระบวนการสะสมทางสังคม เป็นจริยธรรมที่จะมีอิทธิพลในการตัดสินใจ

2.4 ค่านิยมเปลี่ยนแปลงได้ ถึงแม้ว่าบุคคลจะมีค่านิยมที่มั่นคง ไม่เปลี่ยนแปลงง่าย ๆ และสะท้อนเป็นบุคลิกภาพของแต่ละคนก็ตาม แต่ค่านิยมก็ยังสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามประสบการณ์

2.5 ค่านิยมจะกำหนดเงื่อนไข บทบาท หน้าที่ ความคาดหวังต่อตำแหน่งสถานภาพของแต่ละคน

2.6 ค่านิยมวัดมาตรฐานตัวเอง บุคคลมักจะใช้ค่านิยมของตนเป็นมาตรฐานวัดสิ่งต่าง ๆ

ดังนั้น ค่านิยมจึงมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจ ทั้งในภาวะระงับถึงปัญหา การวิเคราะห์ปัญหา การแสวงหาทางเลือก และการตัดสินใจเลือก ซึ่งมักเป็นไปในแนวทางที่สอดคล้องกับค่านิยมของตน นอกจากนี้ ในการนำทางเลือกไปปฏิบัติก็ต้องเป็นไปตามมาตรฐานของค่านิยมของตน นอกจากนี้ ในการนำทางเลือกไปปฏิบัติก็ต้องเป็นไปตามมาตรฐานของค่านิยมที่ผู้บริหารได้กำหนดไว้แล้วด้วย

3 บุคลิกภาพกับการตัดสินใจ บุคลิกภาพ หมายถึง คุณลักษณะของรูปแบบของแต่ละคนที่เป็นการผสมผสานของร่างกาย อารมณ์ สังคม ลักษณะนิสัย การจูงใจที่แสดงออกถึง ก็น้ำใจและสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัว บุคลิกภาพจะมีส่วนประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ แรงจูงใจซึ่งเป็นส่วนชักจูงจิตใจให้อยากทำอย่างใดอย่างหนึ่ง การรู้ถึงสิ่งที่อยู่รอบตัว และแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมของแต่ละบุคคล

บุคลิกภาพจะมีลักษณะคงทน การเปลี่ยนแปลงจะค่อยเป็นค่อยไป โดยเป็นผลจากความรับรู้และสภาพแวดล้อม บุคลิกภาพมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ เช่น บางคนมีบุคลิกกล้าได้กล้าเสียบางคนชอบรีรอในการตัดสินใจ บางคนชอบแก้ปัญหา บางคนรอให้ปัญหาเข้ามาเอง บางคนอาจมีบุคลิกภาพที่ชอบคิดสร้างสรรค์ ชอบทดลอง เป็นต้น บุคลิกภาพเหล่านี้ล้วนมีผลต่อการตัดสินใจทั้งสิ้น เช่น ผู้มีบุคลิกภาพกล้าเสี่ยงมักชอบการตัดสินใจในสถานการณ์ไม่แน่นอนและตัดสินใจได้เร็ว ขณะที่ผู้มีบุคลิกไม่กล้าเสี่ยงมักชอบการตัดสินใจในสถานการณ์แน่นอน มักชอบรีรอเพื่อให้ได้ข้อมูลทางเลือกมากที่สุดจึงตัดสินใจ

4. ผลประโยชน์ ซึ่งอาจกระทบต่อการพิจารณาความดีความชอบ การเพิ่มรายได้บุคคลในหน่วยงาน การมีส่วนร่วมได้เสียในเรื่องที่ตัดสินใจ

5. บทบาทไม่ชัดเจน ในการจัดองค์การหากไม่มีโครงสร้างที่ดี จะทำให้บทบาทไม่ชัดเจนในการมอบหมายงานนั้นควรมอบทั้งอำนาจและหน้าที่ ซึ่งจะช่วยให้การตัดสินใจประสบผลสำเร็จ

6. เป้าหมายในการทำงาน หลายคนอาจจะทำงานด้วยความสุข ทำงานด้วยหวังผลตอบแทน ทำงานเพื่อให้สามารถสนองความต้องการของตน การตัดสินใจจึงขึ้นอยู่กับพื้นฐานของแต่ละคนด้วย

7. อำนาจบารมีเดิม เนื่องจากปัจจุบันระบบงานมีการเปลี่ยนแปลงนโยบาย การสับเปลี่ยนหรือโยกย้าย ผู้มารับงานใหม่อาจนำบุคคลที่ตนเชื่อถือมาด้วย บางครั้งอาจขัดกับพนักงานคนเดิมที่เคยอยู่ในตำแหน่งดังกล่าว

8. การเปลี่ยนแปลงสภาพการปฏิบัติงาน ทำให้การตัดสินใจเปลี่ยนแปลงไปซึ่งต้องมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการ เปลี่ยนบุคลากร เปลี่ยนอำนาจในการตัดสินใจ

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (2510, หน้า 57) ได้ระบุถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจว่ามาจาก 2 ปัจจัยคือ

1. มาจากสังคม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับปทัสถาน (Social Norm) และค่านิยมทางสังคม (Social Value) ที่มีอยู่ในสังคมนั้น ๆ

2. มาจากบุคลิกภาพและค่านิยมส่วนตัว (Personal Trait and Value) ซึ่งจะแตกต่างกันออกไปเป็นรายบุคคลซึ่งอาจจะเหมือนหรือแตกต่างกันก็ได้

กล่าวโดยสรุป การตัดสินใจ เป็นกระบวนการที่ใช้ความคิดจากกรรับรู้ข้อมูลข่าวสารหรือปัญหา โดยใช้ประสบการณ์ ทัศนคติ ความรู้สึก ประกอบกับมีปัจจัยหลายอย่างช่วยในการตัดสินใจของบุคคล เช่น บุคลิกภาพ ทัศนคติ วัฒนธรรม การศึกษา รวมทั้งค่านิยม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นส่วนประกอบในการตัดสินใจทั้งสิ้น

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

การเลือกตั้ง มีความหมายและความสำคัญต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นอย่างยิ่ง มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายและความสำคัญของการเลือกตั้งไว้หลายประการซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้ (กมล ทองธรรมชาติ, สมบูรณ์ สุขสำราญ และปรีชา หงส์ไกรเลิศ, 2523)

1. การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอธิปไตย โดยการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นตัวแทนของตน เพื่อทำหน้าที่ในสภาและคณะรัฐบาล เป็นการระดมประชาชนเข้าสู่ระบบการปกครอง เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับรูปแบบการปกครองและตัวผู้ปกครอง

2. การเลือกตั้งเป็นการเชื่อมโยงเจตจำนงของประชาชนเข้ากับนโยบายสาธารณะเป็นกระบวนการกล่อมเกลางานการเมืองที่สำคัญ เปิดโอกาสให้องค์การทางการเมืองต่าง ๆ ได้เข้าไปกระตุ้นให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกแนวนโยบายและทางออกให้สังคม

3. การเลือกตั้งเป็นวิธีการอย่างหนึ่งในการเลือกสรรผู้ปกครองเข้ามาทำหน้าที่ในประเทศ เป็นการสืบทอดอำนาจทางการเมืองโดยสันติวิธี เป็นการลดความตึงเครียดทางการเมืองและสังคมก่อนให้เกิดการบูรณาการของชาติ เป็นต้น

นิยามของการเลือกตั้งที่เข้าใจได้ง่ายได้แก่ทัศนะของ ธาณินทร์ กรีวิเชียร (2520, หน้า 56) อดีตนายกรัฐมนตรีของไทยซึ่งกล่าวว่า การเลือกตั้งหมายถึง การที่ประชาชนได้เลือกบุคคลหนึ่งจากบุคคลหลาย ๆ บุคคลหรือจากบัญชีรายชื่อหนึ่งหรือหลายบัญชี เพื่อให้เข้าไปมีส่วนมีเสียงในคณะบริหารราชการแผ่นดิน ในทำนองเดียวกับ วิสุทธิ์ โทธิแทน (2524, หน้า 63) ที่ได้ให้ความหมายการเลือกตั้งไว้ว่า การเลือกตั้งหมายถึง การที่บุคคลได้เลือกบุคคลหนึ่งหรือบุคคลจำนวนหนึ่งจากหลายๆ คน หรือจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งบัญชีหนึ่ง หรือบัญชีจำนวนหนึ่งจากบัญชีรายชื่อหลายๆ บัญชี เพื่อให้ไปกระทำการ อันหนึ่งอันใดแทนตน ความหมายเช่นนี้เห็นได้ว่าได้จำแนกประเภทของการเลือกตั้งไปและแบ่งปรัชญาแนวคิดการเลือกตั้ง ไว้ในแล้ว

พิมลจรรย์ นามวัฒน์ (2534, หน้า 716) ให้ความหมายการเลือกตั้งว่า การที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการออกเสียงลงคะแนนตามความเห็นของตนเอง โดยอิสระว่าจะเลือกใครเป็นตัวแทนของตนเข้าไปใช้อำนาจอธิปไตยบริหารกิจการของประเทศ ผู้ที่จะได้รับเลือกตั้งนั้นจะเป็นผู้สมัครใจเสนอตัวเข้ามาให้ประชาชนเลือกและผู้ที่ได้รับเลือกด้วยคะแนนเสียงส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้แทนของประเทศมีสิทธิตามที่ได้รับมอบหมายจากประชาชนให้เข้าร่วมเป็นคณะบุคคลดำเนินการบริหารและปกครอง

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นขอสรุปคำนิยามของการเลือกตั้งได้ว่าหมายถึง กระบวนการและกิจกรรมทางการเมืองที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ทั้งบทบาทในแง่การกำหนดตัวผู้บริหารประเทศ และการแสดงบทบาทความเจตนารมณ์ในการส่งเสริมสนับสนุนการบริหารประเทศของผู้มีอำนาจปกครอง ด้วยการไปออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนของตนเพื่อทำหน้าที่ในรัฐสภาและในรัฐบาล หรือเป็นการที่ประชาชน

ได้แสดงออกซึ่งมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation) โดยการออกเสียง (Voting) ลงคะแนนเลือกตัวแทนของเขาตามความเห็นโดยอิสระว่าจะเลือกผู้ใดเป็นตัวแทนของคนไปใช้อำนาจอธิปไตย ทั้งในทางนิติบัญญัติและการบริหารกิจการของประเทศผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งนั้นจะเป็นผู้ที่สมัครใจเสนอตัวเข้ามาให้ประชาชนเลือก และผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งด้วยคะแนนเสียงส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้แทนของประชาชนทั้งหมดที่มีสิทธิคามที่ได้รับการมอบหมายจากประชาชน

ความสำคัญของการเลือกตั้ง

โคเฮน (Cohen, 1971, p. 76) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเลือกตั้งไว้ว่า การเลือกตั้งเป็นหลักการสำคัญของระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยโดยเริ่มแรก ซึ่งก็คือ การให้พลเมืองจำนวนมากที่สุด ใช้อำนาจอธิปไตยในการปกครอง ซึ่งก็อาจทำได้ในทางปฏิบัติเนื่องจากพลเมืองมีจำนวนมาก สุควิสัยที่จะจัดการปกครองตนเอง นอกจากนี้พลเมืองบางคนยังขาดความรู้ความเข้าใจทางการเมืองการปกครองที่เพียงพอ ในขณะที่ประชาชนบางส่วนต้องมีการหน้าที่ในการประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว การปกครองแบบประชาธิปไตยโดยตรงจึงได้ถูกเปลี่ยนมาเป็นการให้ประชาชนได้ใช้อำนาจอธิปไตย (Sovereignty Power) ผ่านทางผู้แทน กล่าวคือ ให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งบุคคลจำนวนหนึ่งไปทำหน้าที่เป็นผู้แทนที่เขาเห็นว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถให้ไปทำหน้าที่ในการอำนาจรัฐแทนเขา

ธโรธร ดู่ทองคำ (2545, หน้า 538 - 539) ได้จำแนกความสำคัญของการเลือกตั้งไว้ 2 ลักษณะดังนี้

1. ความสำคัญของการเลือกตั้งในทางทฤษฎี

ในทางทฤษฎีกล่าวได้ว่า ทฤษฎีการแบ่งอำนาจอธิปไตยออกเป็นสามส่วนคืออำนาจอธิปไตยบัญญัติ อำนาจบริหารและอำนาจตุลาการ มีความเชื่อมโยงกับปรัชญาการเลือกตั้ง กล่าวคือ การเลือกตั้งจะเป็นที่มาของกลไกใช้อำนาจอธิปไตยในประเทศประชาธิปไตย ในความหมายนี้ การเลือกตั้งจึงมีความสำคัญในฐานะที่เป็นการยอมรับในอำนาจของประชาชนในการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ซึ่งได้มีการมอบอำนาจให้กับตัวแทนไปปฏิบัติกรแทนตามกระบวนการและขั้นตอนที่กำหนดไว้ การเลือกตั้งจึงเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงได้มีส่วนร่วมทางการเมืองในการเป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตย ด้วยการเลือกตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ และมีความสัมพันธ์กับอำนาจทางฝ่ายบริหาร ความสำคัญของการเลือกตั้งในทางทฤษฎีที่เป็นไปตามนัยแห่งทฤษฎีประชาธิปไตยแบบคลาสสิก (Classical Democratic Theory) นี้ บ่งชี้ให้เห็นว่าการเลือกตั้งเป็นการเลือกรัฐบาลที่จะเข้ามาปกครองประเทศ (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2534, หน้า 217)

2. ความสำคัญของการเลือกตั้งในทางปฏิบัติ

การเลือกตั้งในทางปฏิบัติ นั้น มีความสำคัญในฐานะที่เป็นสิทธิขั้นมูลฐานของมนุษย์ โดยเฉพาะในสังคมประชาธิปไตย อันเห็นได้เด่นชัดจากบทบัญญัติเชิงบังคับข้อ 21 (1) แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) ซึ่งสรุปใจความสำคัญไว้ว่า “เจตจำนงของประชาชนย่อมเป็นมูลฐานแห่งอำนาจการปกครองของรัฐบาล เจตจำนงดังกล่าวต้องแสดง โดยการเลือกตั้งอันสุจริต ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งคราวตามกำหนดเวลา ด้วยการลงคะแนนเสียงของชายหญิง โดยถือหลักคนละหนึ่งเสียงเท่ากัน และกระทำเป็นการลับ ด้วยวิธีการอื่นใดที่รับประกันได้ว่าการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจะเป็นไปโดยเสรี” ในแง่นี้ การเลือกตั้งจะเป็นกระบวนการทางปฏิบัติหรือขั้นตอนที่สำคัญของประเทศที่ปกครองด้วยระบอบเสรีประชาธิปไตย (Liberal Democracy) และในทางปฏิบัตินี้ อาจจัดแบ่งความสำคัญของการเลือกตั้งออกได้เป็น 6 ประการ ประกอบด้วย

ประการแรก การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองที่เป็นการแสดงออกซึ่งเจตจำนงหรือความต้องการของประชาชนในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง การเลือกตั้งจึงเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความชอบธรรมให้เกิดขึ้นกับระบบการเมือง

ประการที่สอง การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองที่มีผลต่อการจัดตั้งรัฐบาลและการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล โดยเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองโดยสันติวิธี ก่อให้เกิดการหมุนเวียนเปลี่ยนผ่านอำนาจ ห่วงกันการผูกขาดอำนาจและการถือราชูร์บังหลวง ในแง่นี้ การเลือกตั้งเป็นการตัดสินใจของ ผู้มีสิทธิออกเสียงหรือประชาชนในรัฐในอันที่จะกำหนดรัฐบาลนั่นเอง

ประการที่สาม การเลือกตั้งเป็นกลไกสำคัญที่เชื่อมโยงระหว่างสถาบันทางการเมืองกับประชาชน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าเป็นกลไกที่สร้างความเชื่อมโยงระหว่างโครงสร้างส่วนบน (Super Structure) อันประกอบด้วยรัฐสภา รัฐบาลและศาล กับโครงสร้างส่วนล่าง (Infra Structure) ซึ่งก็คือประชาชน โดยผ่านการมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนั้นการเลือกตั้งจึงเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความคิดความเชื่อ และทัศนคติของประชาชน ที่มีต่อการบริหารงานของรัฐบาลและเป็นพันธะสัญญาที่รัฐบาลจำต้องปฏิบัติตาม นโยบายที่ให้ไว้ นโยบายของรัฐนี้ นับเป็นสัญญาประชาคม (Social Contract) ที่เป็นผลมาจาก การเลือกตั้งทั่วไปอันเป็นส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

ประการที่สี่ การเลือกตั้งเป็นกระบวนการ กลไก และขั้นตอนที่แสดงถึงความเป็นประชาธิปไตย หรือเป็นสัญลักษณ์ของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งทำให้การเลือกตั้งเป็นเครื่องมือสำคัญในการป้องกันการใช้ความรุนแรงทางการเมือง การปฏิวัติ รัฐประหาร

เมื่อการเมืองเกิดวิกฤตการณ์ การเลือกตั้งในแง่หนึ่งจึงเป็นเครื่องมือประการหนึ่งที่จะใช้ลดความขัดแย้งลงได้

ประการที่ห้า การเลือกตั้งก่อให้เกิดบูรณาการทางสังคม (Societal Integration) และความรู้สึกในทางปฏิบัติที่ต่างต้องมีสิทธิหรือหน้าที่ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การเลือกตั้งเป็นกลไกสำคัญทั้งในทางการเมืองและสังคม ในการสร้างความรู้สึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย และการเป็นเจ้าของประเทศของประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งหรือเป็นกิจของพลเมือง (Civic Duty) ที่พลเมืองในประชาคมการเมืองจะต้องปฏิบัติ

ประการที่หก การเลือกตั้งก่อให้เกิดการกล่อมเกลாதทางการเมือง (Political Socialization) ทั้งนี้เพราะมีกิจกรรมทางการเมืองหลายประการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง โดยเฉพาะการรณรงค์หาเสียง (Vote - Gaining Campaign) ซึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ เกิดการสื่อสารถ่ายทอดความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสร้างเสริมการเรียนรู้ระหว่างกันจนนำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) ร่วมกัน ในที่สุด

อภิชาติ นาคสุข (2536, หน้า 23) ให้ความเห็นไว้ว่า การเลือกตั้งมีผลสำคัญต่อการเมืองประการหนึ่ง และเป็นสิ่งกำหนดผู้ที่เข้าหรือออกจากราชการดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งหากจะกล่าวให้กระชับก็คือการเข้าหรือออกจากอำนาจทางการเมือง (ทัศนคติผู้เขียนบทความ) และมีความสำคัญต่อระบบการเมืองใน 2 ประการคือ

ประการแรก การเลือกตั้ง สร้างความชอบธรรมให้แก่ระบบการปกครอง เช่น การเปลี่ยนแปลงรัฐบาลหรือผู้ปกครองโดยสันติ ทำให้รัฐบาลนั้นเป็นรัฐบาลในนามของประชาชน เพราะได้รับความยินยอมให้เข้าปฏิบัติหน้าที่จากประชาชน และทำให้ประชาชนอยู่ใต้การปกครองเกิดความผูกพันกับนโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาลที่ตนเลือกเข้าไป และทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนมีส่วนในการปฏิบัติตามนโยบายนั้น ทั้งรัฐบาลก็จะเรีไคร่ลงให้ประชาชนเสียสละเพื่อประเทศได้ ลักษณะดังกล่าวนี้ จะช่วยเสริมสร้างความชอบธรรมแก่รัฐบาลมากกว่าการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล

ประการที่สอง การเลือกตั้ง เป็นกลไกเชื่อมโยงที่สะท้อนทัศนคติของสาธารณชนต่อนโยบายของรัฐบาลและกำหนดแนวทางของนโยบายการบริหารออกมา

การเลือกตั้งนั้น ก่อให้เกิดคุณประโยชน์แก่ประชาชนมากมายหลายประการ โดยสรุปได้จากงานของ อภิชาติ นาคสุข (2536, หน้า 23) ได้ดังนี้

ประการแรก การไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งอย่างพร้อมเพรียง จะทำให้ได้มาซึ่งผู้แทนราษฎรที่เป็นตัวแทนของประชาชนส่วนใหญ่อ่างแท้จริง ในทางตรงข้ามกัน หากประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งน้อย ผู้แทนราษฎรก็มักจะไม่มืฐานมวลชนที่กว้างขวาง ผู้แทนราษฎรที่ได้รับการเลือกตั้งก็มีสภาพเป็นผู้แทนของเสียงส่วนน้อย

ประการที่สอง การเลือกตั้งที่เป็นไปอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม ย่อมเป็นสิ่งที่สะท้อนให้ ผู้สมัครรับเลือกตั้งใช้อิทธิพลโดยเฉพาะทางการเงินเพื่อให้ได้รับโอกาสในการเลือกตั้งลดน้อยลง ในขณะที่เดียวกันการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ยุติธรรมก็เป็นช่องทางที่เปิดต่อคนที่มีความรู้ความสามารถให้ เข้ามาสมัครรับเลือกตั้งได้มากขึ้น และโอกาสที่คนมีความรู้ความสามารถจะได้รับการเลือกตั้งก็จะมี มากขึ้นตามไปด้วย

ประการที่สาม การเลือกตั้งเป็นการส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย เองจาก การเลือกตั้งถือเป็นหัวใจของการปกครองระบอบนี้ แต่หากประชาชนไม่สนใจไปใช้สิทธิออกเสียง เลือกตั้งโดยนอนหลับทับสิทธิ์แม้จะมีการกำหนดให้การไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นหน้าที่ตาม รัฐธรรมนูญระบุไว้ก็ตาม

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการเลือกตั้งเป็นการแสดงออกของประชาชนในการเข้ามามี ส่วนร่วมทางการเมือง การเลือกตั้งของประชาชนเป็นกลไกสำคัญทั้งในทางการเมืองและสังคม เป็นการสร้างความรู้สึกร่วมกัน ในฐานะเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย การไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ถือเป็นภารกิจของพลเมืองที่จะต้องปฏิบัติ

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

พฤติกรรมทางการเมือง (Political Behavior) หมายถึง การแสดงกริยาอาการและ ความรู้สึกนึกคิดทางการเมืองของมนุษย์ การแสดงกริยาอาการและความนึกคิดดังกล่าวเป็นปฏิกริยา ตอบสนองกระบวนการทางการเมืองการปกครอง ที่มีอยู่ในแต่ละระบบการเมือง ดังนั้น พฤติกรรม ทางการเมือง จึงหมายถึง ลักษณะรูปแบบของกริยาอาการและความนึกคิดทางการเมือง การปกครอง เป็นต้นว่ารูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่าง ๆ เช่น การออกเสียงเลือกตั้ง การปฏิบัติตามกฎหมาย ความสนใจทางการเมือง ความเบื่อหน่ายทางการเมือง และความเชื่อมั่นทางการเมือง เป็นต้น

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในทางรัฐศาสตร์นั้น พัฒนาขึ้นมาจากความสนใจของนักวิชาการ 2 สาขา คือ นักสังคมวิทยาและนักรัฐศาสตร์กลุ่ม พฤติกรรมนิยม นักวิชาการเหล่านี้ได้ให้ความสนใจอิทธิพลของสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมที่มี ต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของบุคคลเป็นเบื้องต้น สถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ดังกล่าว บ่งชี้จากการศึกษาอาชีพกลุ่มชาติพันธุ์ หรือกลุ่มวัฒนธรรมและชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ รวมทั้ง แบบแผนการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีด้วย ต่อมาได้ให้ความสนใจอิทธิพลของปัจจัย ด้านจิตวิทยาหรือความรู้สึกทางการเมือง เช่น ความสนใจที่มีต่อการเมือง การสังกัดกลุ่มหรือการ สังกัดพรรคการเมืองบางพรรค เป็นต้น การศึกษาดังกล่าวน่าจะนำมาพิจารณาเพื่อกำหนดเป้าหมาย

แนวทางในการศึกษาพฤติกรรมลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของไทยที่เป็นระบบต่อไป (สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2525, หน้า 7) นักสังคมศาสตร์ได้แบ่งทฤษฎีของการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ออกเป็น 3 ประเด็น คือ

ทฤษฎีปัจจัยตัวกำหนด (Determinative Theories) ทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผล (Consciously Rational Theories) และทฤษฎีระบบ (System Theories) ดังนี้ (สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2525, หน้า 15 - 18)

1. ทฤษฎีปัจจัยตัวกำหนด ทฤษฎีปัจจัยตัวกำหนดระบุว่า พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งกำหนดโดยปัจจัยทางสังคม ทฤษฎีดังกล่าวเสนอว่า ปัจจัยทางสังคมอันเป็นภูมิหลังของบุคคล ทั้งในระดับกว้างทั่วไป และแคบลงมาถึงช่วงที่จะมีการตัดสินใจ มีอิทธิพล อย่างสำคัญต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแนวความคิดที่เป็นพื้นฐานของทฤษฎีนี้ ได้แก่ ตัวแบบพลังทางสังคม ของ พอลลาซาเฟลด์ “ทฤษฎีสุนาม” ของนักจิตวิทยา เคิร์ต เลวิน กล่าวอีกนัยหนึ่งทฤษฎีประเภทนี้เป็นการเสนอเงื่อนไขที่กำหนดรูปแบบ (Pattern) ของพฤติกรรมซึ่งไม่ได้มุ่งที่จะสรุปรวมเชิงนิรนัย (Deductive Generalization) หรือทำนายพฤติกรรมในอนาคตหากให้ประโยชน์อย่างสำคัญในด้านการจัดตัวแปรอันหลากหลายที่เกี่ยวข้องกันให้เป็นระเบียบ

2. ทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผล ทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผลเน้นที่ปฏิกริยาของความสำนึกตรรกะของผู้ไปใช้สิทธิที่มีต่อการบริหารการเลือกตั้ง นโยบายของพรรคและสภาพของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ลักษณะดังกล่าวคล้ายกับคานาคิดเชิงเหตุผล (Rational Framework) ของผู้ไปใช้สิทธิหรือออกเสียงเลือกตั้ง เสมือนการตัดสินใจของผู้บริโภคในทางเศรษฐศาสตร์ งานที่สำคัญในด้านนี้ได้แก่ Economic Theory of Democracy ของ แอบ โทนี ดาวน์ส (Anthony Downs) และของ คีย์ (Key) เรื่อง The Responsibility Electorate

3. ทฤษฎีระบบ ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งประเภทที่สาม คือ ทฤษฎีระบบเป็นที่น่าสังเกตถึงแม้ว่าทฤษฎีระบบจะเป็นที่นิยมในหมู่นักรัฐศาสตร์และนักสังคมศาสตร์ทั่วไปในปัจจุบัน แต่ปรากฏว่ามีผู้นำไปใช้ในการศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองและพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอย่างจริงจังน้อยมาก ในปี ค.ศ. 1959 ทัลคอตต์ พาร์สันส์ เจ้าของทฤษฎีระบบคนหนึ่งได้ศึกษาผลงานเรื่อง Voting ของเบอเรอส์สัน และพบว่า การศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับกรอบความคิดของทฤษฎีระบบ

ในผลงานอื่น ๆ ก็ได้มีการนำทฤษฎีระบบเข้าไปใช้ในการศึกษาพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งบ้างเช่นกัน ผิดแต่่าไม่ได้เจาะจงอย่างแข็งขันว่าดำเนินการวิจัยไปตามกรอบของทฤษฎีระบบโดยตรงเท่านั้น เป็นต้นว่า งานของนักวิจัยกลุ่มมหาวิทยาลัยมิชิแกน ได้ตั้งแนวความคิด “การลงคะแนนเสียงตามปกติ” (Normal Vote) ขึ้น การลงคะแนนเสียงตามปกติ คือ ความเข้มของ

อิทธิพลด้านปัจจัยความนิยมของพรรคใหญ่ทั้งสองพรรคที่มีต่อการเลือกตั้ง “ปัจจัยระยะสั้นเฉพาะช่วงสมัย” (Short-term Forces) ก็เป็นอีกแนวความคิดหนึ่งที่เกี่ยวข้องทำให้ผลการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเบี่ยงเบนไปตามภาวะปกติ

แคมป์เบลล์ และคณะ ได้ระบุว่า การแข่งขันทางการเมืองของพรรคการเมืองในสหรัฐอเมริกา มีลักษณะเป็นสภาพนิ่งที่เกิดขึ้นจากภาวะสมดุล (Homeostatic) ของระบบซึ่งมีเสถียรภาพหรือมั่นคงเข้มแข็งในระดับต่าง ๆ กัน การขึ้นลงของอัตราการไปลงคะแนนเสียงและการเลือกพรรคใดพรรคหนึ่งนั้นขึ้นอยู่กับส่วนผสมของปัจจัยระยะสั้นเฉพาะช่วงสมัยกับปัจจัยพื้นฐาน คือ ความนิยมพรรคของคนอเมริกัน ปัจจัยระยะสั้นเฉพาะช่วงสมัยก็จะได้แก่ ความน่าสนใจในตัวผู้สมัคร นโยบายเกี่ยวกับประเด็นปัญหาทางการเมือง ภาพพจน์ที่มีต่อการปฏิบัติงานของพรรค สถานการณ์ภายในและภายนอกประเทศ เป็นต้น ซึ่งผันแปรไปในแต่ละช่วงสมัยการเลือกตั้ง เมื่อสสารรวมกันแล้วผู้ลงคะแนนเสียงจะชอบพรรคหนึ่งมากกว่าอีกพรรคหนึ่ง ทำให้แกว่งออกจากภาวะสมดุล “ปกติ” ไป และเมื่อถึงการเลือกตั้งคราวต่อไปก็มักจะ “แกว่ง” แล้ว โดยนัยเดียวกันเป็นอย่างนี้เรื่อยไป และในกรอบการวิเคราะห์ดังกล่าวนี้แท้ที่จริงเป็นไปตามกรอบของทฤษฎีระบบ

อย่างไรก็ตาม หากถือว่าการศึกษาดังกล่าวเป็นการใช้ทฤษฎีระบบแล้วก็ยังมีการศึกษาอีกจำนวนมากที่อยู่ในขอบข่ายของทฤษฎีนี้ การใช้ทฤษฎีดังกล่าวมุ่งปัจจัยที่ทำให้เกิดดุลภาวะขึ้นในการเลือกตั้งนั้นคือ ผู้พิจารณาถึงปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดและความสำนึกเชิงเหตุผล ที่เกิดขึ้นจากปัจจัยระยะสั้นเฉพาะช่วงสมัย การใช้ทฤษฎีดังกล่าวจึงมีลักษณะเป็นตัวแทนเชิงการทำนาย (Predictive Model)

4. ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ (Patron Client) ทฤษฎีนี้ได้อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสองฝ่าย ซึ่งต่างช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมกัน กล่าวคือ ผู้อุปถัมภ์จะอยู่ในฐานะที่สูงกว่าในเชิงสัมพันธ์ และรับผู้อุปถัมภ์จะอยู่ในฐานะต่ำกว่า ความสัมพันธ์ทั้งสองฝ่ายอาจจะไปได้ตั้งแต่เชิงเศรษฐกิจ การช่วยเหลือต่าง ๆ ตลอดจนจนถึงให้ความคุ้มครองและที่สำคัญคือความสัมพันธ์แบบนี้ จะอยู่บนพื้นฐานของความสัมพันธ์ส่วนตัวเป็นหลัก ซึ่งแต่ละฝ่ายในสังคมจะมีอิสระที่จะเลือกผู้อุปถัมภ์ หรือผู้อุปถัมภ์เลือกผู้รับอุปถัมภ์และยังมีอิสระในการกำหนดจำนวนบุคคลที่เขามีความสัมพันธ์ด้วย และความสัมพันธ์ในรูปแบบนี้อาจสิ้นสุดลงเมื่อไรก็ได้ หากมีการตอบแทนที่แต่ละฝ่ายได้รับไม่คุ้มค่าที่เขาจะเป็นผู้อุปถัมภ์หรือผู้รับอุปถัมภ์ ผู้ได้อุปถัมภ์อาจจะไปหาผู้อุปถัมภ์คนใหม่และรับผู้อุปถัมภ์ก็เลือกให้ผลประโยชน์แก่ผู้อุปถัมภ์

จากแนวคิดพฤติกรรมกรการไปใช้สิทธิเลือกตั้งดังกล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยทางสังคมอันเป็นภูมิหลังของบุคคลทั้งในระดับกว้างทั่วไป และแคบลงมาถึงช่วงที่จะมี

การตัดสินใจ รวมทั้งความสำนึกผิดหรือความสำพันธ์ของผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งกับผู้รับเลือกตั้งมีอิทธิพลต่อการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

จะเห็นได้ว่า จากแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่ได้นำมาทำการศึกษานั้น พบว่า ภูมิหลังของบุคคล การศึกษา อาชีพ การรับข้อมูลข่าวสารจากการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ ความสนใจในเรื่องการเมือง การได้รับการชักจูงจากเพื่อน ญาติมิตร สังคม และหวัหระแนนในการ ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกไม่มากก็น้อยขึ้นอยู่กับตัวบุคคลทั้งสิ้น

แนวความคิดเกี่ยวกับกระบวนการ ขั้นตอนการหาเสียง

การศึกษาการเลือกตั้งจากกระบวนการขั้นตอนหาเสียงนั้น จะให้ความสำคัญกับประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (สมบัติ จันทร์วงศ์, 2530, หน้า 14 - 16)

1. การเตรียมตัวรณรงค์หาเสียง นักการเมืองที่มีความชำนาญทางการเมือง จะต้องเตรียมการวางแผนหาเสียงล่วงหน้าอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา โคนไม่คำนึงว่าจะเป็นช่วงที่มีการยุบสภาหรือสภาหมดวาระแล้วหรือไม่ การเตรียมการเพื่อการรณรงค์หาเสียงประกอบด้วย

1.1 การวางแผนหาเสียงระยะยาว ผู้ที่ต้องการจะได้รับเลือกตั้งจะต้องคิดอยู่ตลอดเวลา การหาเสียงอย่างเป็นทางการเป็นเพียงการหาเสียงพิเศษเพิ่มเติม จากการศึกษาอยู่เป็นประจำและตลอดเวลา

1.2 กำหนดเขตเลือกตั้งที่จะลงสมัครและจัดทีมผู้สมัคร

1.3 การวางยุทธศาสตร์ในการหาเสียง

2. การวางแผนรณรงค์การหาเสียงเลือกตั้ง ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

2.1 การจัดองค์กรเพื่อการเลือกตั้ง ในสมัยก่อนผู้สมัครเลือกตั้ง มักจะใช้วิธีการหาเสียงโดยเน้นที่บุคคลเป็นหลัก มิได้ให้ความสำคัญต่อการจัดองค์กรเพื่อการเลือกตั้งแต่อย่างใดตรงข้ามกลับอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างผู้สมัครกับเพื่อนฝูง ญาติมิตร ช่วยกันรณรงค์หาเสียง โดยใช้บ้านหรือที่ทำงานเป็นศูนย์กลาง ไม่มีการจัดแบ่งหน้าที่กันอย่างเป็นระบบ ปัจจุบันมีการจัดองค์การเพื่อการเลือกตั้งในลักษณะที่ต้องว่าจ้างเจ้าหน้าที่มาทำงาน โดยตรงมากขึ้นเป็นลำดับ ลักษณะของศูนย์เลือกตั้งในช่วงนี้มักจะใช้บ้านหรือที่ทำงานของผู้สมัครเป็นศูนย์กลางสำหรับรณรงค์หาเสียงเช่นกัน แต่จะมีคนทำงานประจำมากขึ้นกว่าเวลาปกติที่อาจใช้เป็นเพียงสถานที่สำหรับรับเรื่องราวของประชาชน และอาจตั้งผู้อำนวยการเลือกตั้งเข้ามาบัญชาการหาเสียงอย่างเป็นระบบมากขึ้น และปัจจุบันหลังปี พ.ศ. 2526 ผู้สมัครที่ประสบความสำเร็จส่วนใหญ่จะมีการวางแผนเลือกตั้งเป็นอย่างดี มีการจัดศูนย์การเลือกตั้ง (Campaign Center) ขึ้นอย่างเป็นทางการ

ตลอดจนพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส่วนใหญ่จะจัดตั้งศูนย์รณรงค์หาเสียงตามภาคต่าง ๆ โดยศูนย์ของแต่ละภาคจะมีสมาชิกซึ่งเป็นกรรมการกลางของพรรคไปประจำ และรับผิดชอบในการรณรงค์หาเสียงให้กับสมาชิกที่พรรคส่งสมัคร และจะมีศูนย์การบัญชาหาเสียง (Campaign Headquarter) ขึ้นที่กรุงเทพมหานคร ศูนย์นี้ทำหน้าที่วางแผนทั่วไปทั้งประเทศ สำหรับช่วยเหลือสมาชิกพรรคที่ลงสมัครรับเลือกตั้ง สำหรับตัวผู้สมัครเลือกตั้งที่ประสบความสำเร็จส่วนมากจะจัดตั้งศูนย์รณรงค์ของตนเอง หรือผู้สมัครในพรรคเดียวกัน โดยตั้งประธานศูนย์หรือผู้จัดการศูนย์ (Campaign Manager) ขึ้นด้วย

โดยทั่วไปงานภายในศูนย์เลือกตั้ง ประกอบด้วย (สมบัติ จันทวงศ์, 2530, หน้า 14 - 26)

1. ฝ่ายแผนงาน ซึ่งรับผิดชอบงานด้านการวางแผนเป้าหมาย นโยบาย และขั้นตอนการหาเสียงทั้งหมด ตั้งแต่การเก็บรวบรวมข้อมูล การหาเสียง การสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของประชาชนภายในเขตเลือกตั้ง กำหนดคะแนน เป้าหมาย วิธีการจัดตั้งระบบห้วคะแนน ทั้งในระดับอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน เพื่อให้ได้คะแนนตามเป้าหมาย ไปจนถึงการปรับปรุงขั้นตอนและวิธีการทำงาน วิธีติดตามและควบคุมกำกับการลงคะแนนเสียงในวันเลือกตั้ง การประเมินผลการหาเสียง การติดตามประเมินผลการเลือกตั้ง ฝ่ายวางกำลังจะมีงานหลักที่จะต้องดำเนินการคือ งานสถิติ งานสำรวจและประเมินผล งานวางแผนหาเสียงเลือกตั้ง

2. ฝ่ายปฏิบัติการ จะทำหน้าที่ในการดำเนินการตามแผนงานที่ได้วางเอาไว้ โดยจะลงไปทำการหาเสียงอย่างจริงจังในรายละเอียด เช่น การกำหนดแนวทางในการปราศรัยหาเสียงในแต่ละจุดให้สอดคล้องกับภูมิประเทศและปัญหาของพื้นที่ โดยจะต้องประสานงานกับห้วคะแนนหรือแกนนำที่ได้จัดตั้งไว้ในหมู่บ้าน การออกปรุ ปราศรัยหาเสียงร่วมกัน หรือเป็นตัวแทนผู้สมัคร การจัดหาตัวแทนในการสังเกตการณ์เลือกตั้ง งานรักษาความปลอดภัยให้กับผู้สมัคร เป็นต้น

3. ฝ่ายข่าวและการประเมิน จะทำหน้าที่ในด้านการข่าว ซึ่งจะรวมถึงการหาข่าวการกรอข่าว การสร้างหรือปล่อยข่าว การแก้ข่าว การแถลงข่าว รวมทั้งการติดตามตรวจสอบข่าวเพื่อใช้ในการวางแผนและปรับปรุงให้ทันสมัย

4. ฝ่ายโฆษณาและประชาสัมพันธ์ จะทำหน้าที่ในด้านโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ความเหมาะสมและความดี ความสามารถของผู้สมัครในทุกรูปแบบ เพื่อดึงดูดคะแนนเสียงของประชาชน โดยจะรับผิดชอบงานด้านจัดทำแผ่นป้ายโฆษณา โปสเตอร์ เอกสารต่าง ๆ รวมทั้งหาจัดเตรียมรถโฆษณา โดยจะต้องทำงานประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับแผนงานหรือปฏิทินงานที่ฝ่ายวางแผนกำหนด

5. ฝ่ายการเงินและธุรการ จะทำหน้าที่ในการจัดหาทุนเพื่อใช้ในการบรรเทาความเสี่ยง การกำหนดวิธีการรับจ่ายเงิน และการพิจารณาค่าใช้จ่ายทุกรายการในการหาเสียง การบริหาร การเงินที่ตีมีความสำคัญอย่างมากต่อการหาเสียง โดยเฉพาะในช่วงวันใกล้วันเลือกตั้ง

6. ฝ่ายเสียบียงและการต้อนรับ จะทำหน้าที่จัดหาและดูแลเกี่ยวกับอาหาร และเครื่องดื่ม ต่าง ๆ สำหรับบุคลากรที่ช่วยในการหาเสียง รวมทั้งการเลี้ยงห้วคะแนนและประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ที่ศูนย์ได้วางแผนไว้ หรือจัดเตรียมไว้บริการชาวบ้าน หรือผู้สนับสนุนจากหมู่บ้านต่าง ๆ ที่ถือเป็น ธรรมเนียมไว้บริการผู้แทนของตนในการช่วยหาเสียงนี้ด้วย

6.1 การจัดระบบห้วคะแนน ห้วคะแนนมีความสำคัญต่อการหาเสียงเป็นอย่างมาก สำหรับสังคมการเมืองไทยในปัจจุบัน ส่วนหนึ่งแห่งความสำเร็จของผู้สมัครรับเลือกตั้งมาจากการมี ห้วคะแนนที่มีประสิทธิภาพ สามารถหาห้วคะแนนให้กับผู้สมัคร ได้เป็นจำนวนมากแม้ว่าความคิดเห็น ของคนทั่วไปที่มีต่อห้วคะแนนจะเป็นในแง่ลบที่ว่า “ห้วคะแนน” คือ บุคคลที่ช่วยหาเสียงให้กับ ผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยใช้เล่ห์เหลี่ยม กลโกง หรืออามิสสินจ้างกับผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อชักจูงให้เลือก ผู้สมัครที่เขาสนับสนุนจน ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งโดยที่ห้วคะแนนมักจะหวังสินจ้างรางวัลจาก ผู้สมัครเป็นการตอบแทน หรือยกยอกสิ่งของเงินทองที่ผู้สมัครให้ไว้ติดสินบนชาวบ้านบางส่วนมา เป็นของตน ส่วนคนที่ช่วยผู้สมัครหาเสียงอย่างเต็มที่โดยไม่หวังผลตอบแทนเป็นตัวเงินหรือสินจ้าง รางวัลโดยตรง มักจะนิยมเรียกกันว่า “ผู้สนับสนุน” อย่างไรก็ตามห้วคะแนนส่วนใหญ่นิยมเรียก ตัวเองว่า “ผู้สนับสนุน” มากกว่า “ห้วคะแนน” ดังนั้น “ผู้สนับสนุน” หรือ “ห้วคะแนน” ก็คือ บุคคล ที่สามารถหาห้วคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ โดยไม่คำนึงถึงว่าจะใช้วิธีการอย่างไรมา บสวงหาความสนับสนุนให้กับผู้สมัครของตน ห้วคะแนนจึงเป็นกลไกที่สำคัญภายในกระบวนการ หาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นเสมือนแขนขาที่สำคัญในการประสานงาน ติดต่อย่ร่ร้วักระลุ่น ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของผู้สมัครที่เขาสนับสนุน

ในเขตเลือกตั้งที่กว้างใหญ่และพื้นที่มาก หรือในพื้นที่ที่ทุรกันดาร การคมนาคม ไม่สะดวก พื้นที่เป็นเทือกเขาสลับซับซ้อน ประชาชนกระจายกันอยู่ห่างไกล ทำให้การหาเสียง เป็นไปอย่างลำบาก หรือในพื้นที่ที่ประชาชนขาดความรู้และความสนใจในกิจกรรมทางการเมือง เหล่านี้ล้วนแต่ทำให้ผู้สมัครจำเป็นต้องอาศัยห้วคะแนนเป็นผู้จัดการคอยกระตุ้นเร่งเร้าเพื่อให้ ประชาชนเห็นความสำคัญและดึงห้วคะแนนเสียงของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอยู่อย่างกระจัดกระจายนั้น มาลงห้วคะแนนสนับสนุนตนให้ได้ ดังนั้น ห้วคะแนนจึงเป็นเสมือนตัวกลางระหว่างชาวบ้านผู้มีสิทธิ ออกเสียงเลือกตั้งกับผู้สมัครเลือกตั้ง

บางครั้งห้วคะแนนจะต้องเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลในท้องถิ่น เป็นผู้ที่มีญาติพี่น้อง เพื่อนฝูงมาก เป็นที่นับถือของประชาชน ผู้สมัครให้การยอมรับห้วคะแนนก็เพราะห้วคะแนนเป็น

ผู้ที่มีความสัมพันธ์ส่วนตัวอย่างใกล้ชิด หรือเป็นผู้เช่าของชุมชนที่ชาวบ้านมาลงคะแนนมีไม่มากพอ หัวคะแนนอาจต้องอาศัยปัจจัยอย่างอื่น ในบางกรณีหัวคะแนนอาจจะทำหน้าที่เป็นเพียงกลไกประสานระหว่าง “การซื้อ - ขายคะแนนเสียง” ของผู้สมัครกับชาวบ้านเท่านั้นก็มี

6.1.1 ประเภทของหัวคะแนน เพิ่มพูนย์ เชาวลิต และศรีสมภพ จิตรภิรมย์ศรี (2531, หน้า 27 - 34) ได้แบ่งประเภทของหัวคะแนนไว้ ดังนี้

ในการแบ่งประเภทของหัวคะแนน โดยยึดหลักความสัมพันธ์กับผู้สมัครสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

ประเภทที่ 1 กลุ่มหัวคะแนนที่เป็นเครือญาติของผู้สมัคร เป็นกลุ่มบุคคลที่มีความผูกพันกับผู้สมัครมากที่สุด และมีส่วนช่วยเหลือผู้สมัครในการหาเสียงทุกรูปแบบมากที่สุด ความผูกพันดังกล่าวมีผลให้หัวคะแนนในกลุ่มนี้มีความซื่อสัตย์ต่อผู้สมัครมากที่สุด

ประเภทที่ 2 กลุ่มหัวคะแนนที่เป็นเพื่อนหรือกลุ่มคนที่รู้จักกับผู้สมัคร โดยตรง บุคคลกลุ่มนี้จะช่วยเหลือผู้สมัครในการหาเสียงมากน้อยอย่างไร ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ที่ผู้สมัครมีต่อเขาเป็นสำคัญ

ประเภทที่ 3 กลุ่มหัวคะแนนที่ได้รับการแนะนำมาหัวคะแนนประเภทนี้ไม่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับผู้สมัคร แต่ได้รับคำแนะนำมาจากกลุ่มหัวคะแนนประเภทแรกและประเภทที่ 2

6.1.2 การแบ่งประเภทหัวคะแนนตามสาขาอาชีพ แบ่งออกเป็น

กลุ่มข้าราชการหรืออดีตข้าราชการ เป็นกลุ่มที่มีอำนาจ อิทธิพลสูง มีคนเคารพ นับถือมากในท้องถิ่นนั้น ๆ และเป็นตัวเชื่อมโยงไปถึงหัวคะแนนอื่น ๆ ด้วย ข้าราชการพวกนี้ นอกจากมีส่วนสนับสนุนในด้านกลวิธีในการหาเสียงอย่างไม่ชอบมาพากลอีกด้วย ข้าราชการบางกลุ่ม โดยเฉพาะที่มีสายการบังคับบัญชาที่เด็ดขาด มีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มก้อน สามารถสั่งการให้ผู้ใต้บังคับบัญชาลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครที่ตนสนับสนุนได้

กลุ่มผู้นำท้องถิ่นที่ได้รับการแต่งตั้งจากทางราชการ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล กรรมการสภา ตำบล กรรมการหมู่บ้าน ฯลฯ ผู้นำเหล่านี้จะเป็นผู้ที่มีเครือญาติมาก มีอิทธิพลต่อท้องถิ่นสูง ก่อนที่จะมาเป็นผู้นำชุมชนก็ต้องมีฐานะคะแนนเสียงของตนในหมู่บ้านเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว ดังนั้น ในการเลือกตั้งแต่ละครั้งจึงเป็นเป้าหมายที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งจึงพยายามแสวงหามาเป็นหัวคะแนนให้กับตนเอง เพราะนั่นเกือบจะประกันชัยชนะในท้องถิ่นนั้น ๆ ได้อย่างแน่นอน แต่การเลือกตั้งช่วงหลัง ๆ หัวคะแนนกลุ่มนี้มีข้อจำกัดมากขึ้น เพราะในการเข้าสู่ตำแหน่งต้องผ่านการแข่งขันกับผู้นำท้องถิ่นอื่น ๆ จึงทำให้ฐานะคะแนนถูกแบ่งแยก และไม่ได้รับคะแนนเสียงมากเช่นสมัยก่อน

กลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น เช่น สมัชชิสภาจังหวัด (ส.จ.) สมัชชิสภาเทศบาล (ส.ท.) นายกเทศมนตรี เทศมนตรี ฯลฯ ซึ่งเป็นบุคคลที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในเขตเลือกตั้งของการบริหารส่วนท้องถิ่น หัวคะแนนในกลุ่มนี้ยังมีความชำนาญในการเลือกตั้งมีฐานะค้ำประกันกว่าผู้นำข้างต้น ความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นเหล่านี้กับสมัชชิสภาผู้แทนราษฎรมีลักษณะพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ทั้งด้านฐานะค้ำประกันเสียง และผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ลักษณะนี้ทำให้นักการเมืองท้องถิ่นเป็นหัวคะแนนที่สำคัญยิ่งของผู้สมัคร

กลุ่มนักธุรกิจ พ่อค้า คหบดีท้องถิ่น ที่มีฐานะร่ำรวยและเป็นที่ยศของบรรดาพ่อค้าด้วยกัน และเป็นผู้ที่มีความกว้างขวางในเชิงธุรกิจ มีความสัมพันธ์กับประชาชนทั่วไปในท้องถิ่น หัวคะแนนกลุ่มนี้มีบทบาทและอิทธิพลต่อการหาคะแนนเสียงโดยนำวิธีการให้ประโยชน์ทางวัตถุเข้าแลกเปลี่ยนหรือความสัมพันธ์ในเชิงธุรกิจ ฐานะเป็นพ่อค้า - ลูกค้า หรือ เจ้าหนี้ - ลูกหนี้ มาใช้หัวคะแนนประเภทนี้ได้รับการยอมรับมากขึ้นในปัจจุบัน

พระสงฆ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับเจ้าอาวาสหรือพระอาจารย์ต่าง ๆ เป็นผู้ที่มีอิทธิพลทางจิตใจต่อชาวบ้านเป็นอย่างยิ่ง หากผู้สมัครสามารถโน้มน้าวให้พระช่วยหาคะแนนให้ได้แล้ว โอกาสที่จะได้รับคะแนนเสียงในเขตเลือกตั้งในจำนวนมาก ๆ ก็ย่อมเป็นไปได้สูงมาก

กลุ่มอาชีพอื่น ๆ ที่เป็นเจ้าพ่อ นักเลง อันธพาล หัวคะแนนประเภทนี้โดยส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ประกอบอาชีพไม่ซื่อสัตย์สุจริต หรือผิดกฎหมาย ซึ่งมักมีความสัมพันธ์อันดีกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น แม้จะมีอาชีพที่ผิดกฎหมาย เนื่องจากมีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ต่อกัน รวมทั้งยังมีความสัมพันธ์กับประชาชนจำนวนมากด้วยธุรกิจที่ไม่เปิดเผยอีกด้วย

6.1.3 การแบ่งประเภทหัวคะแนนตามลักษณะการจัดตั้ง แบ่งออกเป็น

หัวคะแนนที่มีการจัดตั้งโดยตรงจากผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองของผู้สมัคร พรรณรงค์ห่มเสียงเลือกตั้งใบสมัยหลัง ๆ นี้ ผู้สมัครพยายามที่จะจัดตั้งหัวคะแนนระดับต่าง ๆ เพื่อไปครอบงำพื้นที่มากที่สุด เพื่อที่จะอาศัยหัวคะแนนเหล่านี้ชักนำของหัวคะแนนของผู้สมัคร

หัวคะแนนที่ไม่มีการจัดตั้ง ไม่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับผู้สมัครที่เป็นหัวคะแนนที่เกิดขึ้นเองโดยมิได้มีการชักชวนจากผู้สมัคร โดยตรง แต่เป็นผู้ที่ช่วยพรรณรงค์หาเสียงให้กับผู้สมัครด้วยความสมัครใจมิได้หวังผลตอบแทน หัวคะแนนในลักษณะนี้เกิดขึ้นในสภาพการณ์พิเศษ หรือผู้สมัครมีคุณสมบัติโดดเด่นต่างไปจากคุณสมบัติของผู้สมัครคนอื่น ๆ เช่น เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต ประพฤติคนในศีลธรรมอย่างเคร่งครัด อาจเป็นการชักนำให้ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ออกทำการช่วยเหลือหาเสียงให้โดยมิได้สัมพันธ์ รู้จัก หรือได้รับการติดต่อจากผู้สมัครเป็นการส่วนตัว พลงของกลุ่มคนเหล่านี้จะมีลักษณะการกระจัดกระจาย และสร้างผลสะท้อนทางการเมืองในวงกว้าง

6.1.4 การแบ่งประเภทหวัคະแนนตามความชำนาญ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1) หวัคະแนนมีความชำนาญ ได้แก่ หวัคະแนนที่มีความชำนาญในการหาเสียงในพื้นที่นั้น ๆ มาทุกสมัย ผู้สมัครที่มีหวัคະแนนในลักษณะนี้ช่วยในการหาเสียงย่อมมีหลักประกันในการได้รับหวัคະแนนเสียง 2) หวัคະแนนที่ยังไม่เคยเป็นหวัคະแนนมาก่อน หวัคະแนนประเภทนี้ไม่ค่อยมีความชำนาญในการหาเสียง ยังคาดคะเนหวัคະแนนเสียงที่แท้จริงได้ยาก 3) หวัคະแนนจอมปลอม หรือหวัคະแนนหลอกลวง ได้แก่ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ไม่ได้เป็นหวัคະแนนจริง แต่ใช้วิธีการต่าง ๆ หลอกลวงผู้สมัครว่าตนเป็นหวัคະแนนเพื่อหวังเรียกหรือผลประโยชน์จากผู้สมัครหน้าใหม่หรือยังไม่มีประสบการณ์ในพื้นที่

6.1.5 การแบ่งประเภทหวัคະแนนตามระดับโครงสร้างของหวัคະแนน แบ่ง

ออกเป็น 1) หวัคະแนนระดับจังหวัด ได้แก่ หวัคະแนนที่มีฐานหวัคະแนนเสียงในขอบเขตจังหวัด จัดเป็นหวัคະแนนที่มีฐานะสูงสุด เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการหาเสียงเลือกตั้งมาก่อน หวัคະแนนระดับนี้อาจมีเครือข่ายหวัคະแนนเสียงเป็นช่วงชั้นลงมาจนถึงฐานหวัคະแนนเสียงต่ำที่สุด 2) หวัคະแนนระดับอำเภอ ได้แก่ หวัคະแนนเสียงในขอบเขตอำเภอมีฐานะ รองจากหวัคະแนนเสียงระดับจังหวัด ทำหน้าที่ในการประสานสัมพันธ์ระหว่างผู้สมัครหรือผู้อำนวยการเลือกตั้งกับหวัคະแนนระดับต่ำกว่า ในบางกรณีหวัคະแนนระดับอำเภอจะมีเครือข่ายเชื่อมโยงกับหวัคະแนนระดับตำบล และหมู่บ้าน โดยตรง 3) หวัคະแนนระดับตำบล ได้แก่ หวัคະแนนที่ควบคุมฐานหวัคະแนนเสียงในขอบเขตตำบล เป็นหวัคະแนนที่ทำหน้าที่ในการประสานงานกับหวัคະแนนระดับหมู่บ้าน และระดับอำเภอ เป็นผู้ได้รับความเคารพเชื่อถือจากชาวบ้าน 4) หวัคະแนนระดับหมู่บ้าน ได้แก่ เป็นหวัคະแนนที่ควบคุมฐานหวัคະแนนเสียงในขอบเขตหมู่บ้าน เป็นหวัคະแนนที่มีความใกล้ชิดกับผู้มีสิทธิเลือกตั้งมากที่สุดเป็นตัวกลางระหว่างหวัคະแนนระดับตำบลกับชาวบ้านผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 5) หวัคະแนนระดับคุ้มหรือกลุ่ม ในบางหมู่บ้านจะมีการก่อตั้งบ้านเรือนเป็นกลุ่ม ๆ ตามความสัมพันธ์ทางเครือญาติ หรือพื้นที่เพิ่มเติม ในกรณีที่หวัคະแนนระดับหมู่บ้านไม่สามารถทำงานได้ครอบคลุมทั่วทั้งหมู่บ้าน ผู้สมัครจำเป็นต้องหาหวัคະแนนอีกระดับหนึ่ง ได้แก่ หวัคະแนนระดับคุ้มหรือกลุ่ม เพื่อให้หวัคະแนนเสียงของผู้สมัครมีความมั่นคงยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม โครงสร้างระดับต่าง ๆ ของหวัคະแนนในความเป็นจริงมิได้มีสภาพเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงเป็นช่วงชั้นเสมอไป บางครั้งมีลักษณะของความเชื่อมโยงประสานโดยตรงกับผู้สมัคร ผู้อำนวยการเลือกตั้ง หรืออาสาสมัคร การที่จะกล่าวว่าหวัคະแนนจัดอยู่ในระดับใดขึ้นอยู่กับฐานหวัคະแนนเสียงที่มีอยู่เป็นสำคัญหน้าที่ของหวัคະแนน เพิ่มพูนย์ ชาวาลิต และ สิริสมภพ จิตรภิรมย์ศิริ (2531, หน้า 27 - 34) ได้แบ่งหน้าที่หวัคະแนนออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนก่อนวันเลือกตั้ง ขั้นตอนวันเลือกตั้ง และขั้นตอนภายหลังวันเลือกตั้ง

6.1.6 ขั้นตอนก่อนวันเลือกตั้ง หัวคะแนนมีหน้าที่ดังนี้ 1) การประชาสัมพันธ์ ในทางหลักการ การประชาสัมพันธ์ของหัวคะแนนในระยะนี้คือการ โฆษณาให้ผู้เลือกตั้งทราบถึง ประวัติชีวิต การศึกษา การทำงานประสบการณ์ และนโยบายของผู้สมัคร เพื่อให้ผู้เลือกตั้งเกิดความนับถือศรัทธาพร้อมที่จะลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัคร ส่วนวิธีการสัมพันธ์จะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของผู้สมัครเอง 2) การสำรวจหาข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่นที่จะมีผลต่อการเลือกตั้ง เช่น สภพท้องถิ่น ความนิยม ทศนคติ ความต้องการของชุมชน จำนวนรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง พร้อมเลขที่บัตรประจำตัวประชาชนของบุคคลเหล่านั้น เป็นต้น 3) งานการข่าว ซึ่งหมายถึง กิจกรรมในการหาข่าว สร้างข่าว ปลอ่ยข่าวลวงข่าว คอบได้ข่าว โดยมีจุดประสงค์หลักที่จะสืบทราบความเคลื่อนไหวของฝ่ายตน รวมทั้งล่อลวงให้คู่แข่งสนใจสภาพของฝ่ายตนผิดพลาดไป

ประเด็นสำคัญในการหาข่าวของผู้สมัครแต่ละคน โดยผ่านหัวคะแนน แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ การหาข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของฝ่ายตรงข้ามกับการหาข่าวสถานการณ์อันเกิดจากความเคลื่อนไหวของฝ่ายตน

ในประเด็นแรกมีข่าวสารสำคัญจะต้องสืบหา ได้แก่ คะแนนนิยมของกลุ่มแข่งขันในแต่ละพื้นที่ ความเคลื่อนไหวของกลุ่ม ในระดับท้องถิ่นใครเป็นหัวคะแนนของกลุ่มแข่งขันในแต่ละพื้นที่ ความเคลื่อนไหวของกลุ่ม ในระดับท้องถิ่นใครเป็นหัวคะแนนให้คู่แข่งคนใดผลการเคลื่อนไหวของกลุ่มส่งผลกระทบต่อคะแนนเสียงของท้องถิ่นหรือไม่ ประเมินผลความเคลื่อนไหวของประชาชนในท้องที่ คอบได้ข่าว ปลอ่ยข่าว เป็นกระบอกเสียงให้ผู้สมัคร เพื่อจุดมุ่งหมายในการดำเนินสงครามจิตวิทยา ฯลฯ

นอกจากนี้ หัวคะแนนต้องถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องทราบถึงงานประเพณี สำคัญ ๆ ของประชาชนในท้องถิ่น เช่น งานบวช งานแต่งงาน งานศพ ฯลฯ และประสานงานกับผู้สมัครให้มาปรากฏตัวในงานเหล่านี้ ถ้าผู้สมัครไม่สามารถมาได้ หัวคะแนนจะต้องทำหน้าที่เป็นตัวแทนของผู้สมัครเสียเอง

1. การรักษาฐานคะแนนเสียงของผู้สมัคร การรณรงค์หาเสียงทุกรูปแบบของทั้งฝ่ายผู้สมัครและหัวคะแนนล้วนเป็นไปเพื่อรักษาฐานคะแนนเสียงทั้งสิ้น ในระดับพื้นฐาน หัวคะแนนเสียงมีส่วนสำคัญในการรักษาฐานคะแนนเสียง การแข่งขันฐานระดับล่างกับฝ่ายต่าง ๆ เป็นไปแทบทุกพื้นที่ โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ที่มีผู้สมัครมากกว่าหนึ่งฝ่าย และมีฐานทางการเงินใกล้เคียงกัน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สมัครแต่ละคนกับหัวคะแนนจะเป็นปัจจัยชี้ว่าฐานคะแนนเสียงนั้น ๆ จะมีความมั่นคงหรือไม่ การรักษาฐานคะแนนเสียงของหัวคะแนนดำรงอยู่นานเพียงใด ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างหัวคะแนนกับชาวบ้านเป็นสำคัญ ความสัมพันธ์นี้อยู่ได้ด้วยสายใยแห่งระบบอุปถัมภ์ หรือระบบอาวุโส

2. ขั้นตอนในวันเลือกตั้ง

2.1 การเตรียมการเพื่อนำคนไปลงคะแนน

2.2 การจัดหน่วยเพื่อเก็บตกคะแนนเสียงที่ยังเหลืออยู่

2.3 การสังเกตการณ์ในหน่วยเลือกตั้ง

ขั้นตอนภายหลังกการเลือกตั้ง หัวคะแนนจะต้องทำหน้าที่ขอพบประชาชนแทนผู้สมัคร ไม่ว่าผลการเลือกตั้งจะเป็นอย่างไรก็ตาม วิธีที่ใช้อาจเป็นการจัดเลี้ยง หรือสังสรรค์อย่างไม่เป็นทางการก็ได้

3. รูปแบบในการหาเสียง แยกออกเป็น

รูปแบบการหาเสียงที่เปิดเผยหรือเป็นทางการ สมบัติ จันทรวงศ์ (2530, หน้า 30 - 36) ได้จำแนกรูปแบบในการหาเสียงที่เปิดเผยหรือเป็นทางการไว้ดังนี้

3.1 การใช้สิ่งพิมพ์และการประชาสัมพันธ์ เป็นการรณรงค์หาเสียงอย่างเป็นทางการ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในเขตเลือกตั้งได้รู้จักผู้สมัคร โดยอาจจะทำเป็นป้ายคัทเอาท์ขนาดใหญ่ บอกชื่อ สังกัดพรรคพร้อมคำขวัญและรูปภาพของผู้สมัคร นอกจากนั้นก็มีการโปสเตอร์หรือใบปลิว หรือการ์ดขนาดเล็ก ๆ สำหรับแนะนำตัวผู้สมัคร ซึ่งอาจจะออกมาเป็นระยะ ๆ ในช่วงระหว่างที่ทำการหาเสียงหรืออาจจะออกมาแก่ข่าวที่ถูกต้องใจมดี นอกจากนี้ก็มีการใช้รถที่มีโปสเตอร์หรือแผ่นป้ายโฆษณาชื่อ รูป และหมายเลขประจำตัวของผู้สมัครให้วิ่งกระจายเสียงไปยังชุมชนต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนทราบข่าวสารของผู้สมัคร ในกรณีที่ผู้สมัครไม่ได้ออกไปสัมผัสประชาชนโดยตรง

3.2 การประชาสัมพันธ์หาเสียงมีหลายแบบ คือ อาจเป็นการประชาสัมพันธ์ทำไปอย่างมีพิธีการ มีการจัดเวลาปราศรัยที่มีการนัดหมายหรือประชาสัมพันธ์ไว้ล่วงหน้า หรืออาจเป็นแบบที่ผู้สมัครได้รับเชิญให้ขึ้นเวทีปราศรัยและกล่าวคำปราศรัยในพิธีต่าง ๆ ที่หัวคะแนนอ้างโอกาสจัดขึ้น เช่น งานบวชงานฉลอง งานศพ งานวันเกิด ฯลฯ หรืออาจจะเป็นในรูปแบบที่มีองค์กรอะไรสักอย่างในเขตจังหวัดที่มีลักษณะภายนอกเป็นองค์กรกลางทางการเมือง เช่น หอการค้าจังหวัด จัดอภิปรายขึ้น โดยเปิดโอกาสให้ผู้สมัครที่เป็นหัวหน้าทีมของทุกทีมมีโอกาสมาแถลงนโยบาย หรือให้ประชาชนผู้เข้าฟังได้ซักถามข้อข้องใจได้ เป็นต้น อย่างไรก็ตามการปราศรัยเพื่อหาเสียงโดยตรงอาจจะเป็นวิธีหลักในบางจังหวัดซึ่งเป็นพื้นที่ที่ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมืองสูง แต่ในบางพื้นที่อาจเป็นเพียงผลพลอยได้ของการประชาสัมพันธ์ตัวผู้สมัครให้เป็นที่รู้จักเท่านั้น

3.3 การเข้าถึงตัวผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เป็นการหาเสียงแบบที่นิยมกันว่า “การเคาะประตูบ้าน” เป็นที่นิยมกันมากในหมู่ผู้สมัครหน้าใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ชุมชนที่มีคน

หนาแน่น เพราะนอกจากจะได้ภาพพจน์ว่าเป็นผู้สมัครที่เข้าถึงได้แล้ว ยังจะดูเป็นการสร้างความรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนมกับชาวบ้านในช่วงเวลาอันสั้น

3.4 การใช้สื่อมวลชนเพื่อการหาเสียง สื่อมวลชนทุกชนิด โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์มีบทบาทที่สำคัญในการเลือกตั้ง โดยเฉพาะการหาเสียงของพรรคการเมืองต่าง ๆ ในระดับชาติ นักการเมืองที่เจเนเวทิจจะพยายามอาศัยคอลัมภ์ในหนังสือพิมพ์ระดับชาติมีความสำคัญมากขึ้น

นอกจากหนังสือพิมพ์ระดับชาติแล้ว หนังสือพิมพ์ระดับท้องถิ่นในบางจังหวัดยังเป็นเครื่องมือในการหาเสียงที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในเขตเมืองหรือเขตเทศบาล แต่เนื่องจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมีจำนวนพิมพ์ที่จำกัดและมีผู้อ่านจำกัดอยู่เฉพาะในเขตเมืองเป็นส่วนใหญ่ การหาเสียงโดยหนังสือพิมพ์ประเภทนี้จึงมีเป้าหมายที่ค่อนข้างจำกัด นอกจากนี้ก็มีวิทยุและโทรทัศน์ ซึ่งเป็นสื่อในการหาเสียงที่ยังมีใช้กันน้อย

จากการศึกษาด้านห้วคะแนน ห้วคะแนนเป็นกลไกสำคัญในกระบวนการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นเสมือนเส้นทางที่สำคัญในการประสานงาน ติดต่อ เร่งเร้ากระตุ้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญของผู้สมัครที่เขาสนับสนุน และดึงคะแนนเสียงของผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้มาลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ดังนั้น ห้วคะแนนจึงเปรียบเสมือนตัวกลางระหว่างผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง

แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำชุมชน

สำนักส่งเสริมและพัฒนา เกษกมล เทศมชน (2549, หน้า 1 - 15) ได้อธิบายความหมายของ “ผู้นำชุมชน” คือบุคคลที่มีภูมิลำเนาในชุมชนและมีผลงาน กิจกรรมร่วมกับชุมชนอย่างต่อเนื่องเป็นที่ยอมรับนับถือจากชุมชน ทั้งที่มีตำแหน่งเป็นทางการและไม่เป็นทางการและประสงค์จะเรียนรู้พัฒนาตนเอง “ระบบมาตรฐานงานชุมชน” คือระบบที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน ทั้งภาคประชาชน ภาครัฐ ภาคเอกชน ฯลฯ ในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำ และร่วมตัดสินใจไปสู่การออกแบบระบบมาตรฐานงานชุมชน

ระบบมาตรฐานงานชุมชน

เป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาตนเองสำหรับผู้นำชุมชน กลุ่มองค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน และชุมชน ให้มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนด้วยการเรียนรู้ตนเอง กำหนดความเข้มแข็งของตนเอง กำหนดทิศทาง แสวงหาแนวทางการพัฒนาและพัฒนาตนเองไปสู่ความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน โดยมีหลักสำคัญคือ

1. การมีส่วนร่วมของชุมชน ชุมชนเป็นเจ้าของ ประชาชนเป็นผู้รับประโยชน์

2. ชุมชนมีความสมัครใจในการพัฒนาตนเอง
3. กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาตนเองของชุมชน
4. ความยืดหยุ่น สอดคล้องเหมาะสมกับชุมชน
5. ความร่วมมือและยอมรับเป็นเครื่องมือเชื่อมประสานการทำงานการพัฒนาศักยภาพ

ชุมชนของภาคีการพัฒนา

มาตรฐานผู้นำชุมชน

ตามระบบมาตรฐานงานชุมชนแบ่งเป็นการแสดงภาวะผู้นำ 3 ด้าน ซึ่งแต่ละด้านมีองค์ประกอบดังนี้

1. ด้านการบริหารตนเอง สำหรับด้านนี้แบ่งเป็น 4 องค์ประกอบคือ

1.1 บุคลิกภาพดี หมายถึง ความสามารถในการแสดงออกทางกายและวาจา ในลักษณะที่ทำให้บุคคลรอบข้างเกิดความประทับใจ

1.2 ความรู้ความสามารถ หมายถึง ความสามารถในการค้นคว้าพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจนเกิดความเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องหรือหลายเรื่องจนสามารถถ่ายทอดความรู้ความสามารถให้ผู้อื่นได้

1.3 คุณธรรม ศีลธรรมและจริยธรรม หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติตนตามบรรทัดฐานอันดีงามของสังคมอย่างสม่ำเสมอ

1.4 วินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถในการใช้เวลาของตน ตลอดจนแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อชีวิตส่วนตัวอย่างเหมาะสมตามอัตภาพ

2. ด้านการบริหารสังคม สำหรับด้านนี้แบ่งเป็น 4 องค์ประกอบคือ

2.1 มนุษย์สัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการรักษาและเพิ่มพูนความสัมพันธ์อันเกื้อกูลระหว่างกันกับบุคคลประเภทต่าง ๆ

2.2 ความเป็นประชาธิปไตย หมายถึง ความสามารถในการประยุกต์ใช้หลักการประชาธิปไตยในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์

2.3 การประสานงานที่ดี หมายถึง ความสามารถในการประสานความเข้าใจประสานกิจกรรมและประสานการรวมกลุ่มจนก่อให้เกิดประโยชน์ที่เกื้อกูลกัน

2.4 การเป็นที่ปรึกษาที่ดี หมายถึง ความสามารถในการให้คำแนะนำที่เหมาะสมต่อการแก้ไขปัญหา

3. ด้านการบริหารงาน สำหรับด้านนี้แบ่งออกเป็น 7 องค์ประกอบคือ

3.1 การวางแผน หมายถึง ความสามารถในการกำหนดแนวทางไปสู่วิสัยทัศน์โดยวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในอย่างรอบคอบและรอบด้าน

3.2 การแก้ไขปัญหาและตัดสินใจ หมายถึง ความสามารถในการกำหนดวิธีการที่เหมาะสมในการจัดการกับสาเหตุของปัญหาได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์

3.3 การบริหารงบประมาณ การเงิน บัญชี หมายถึง ความสามารถในการจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูลตัวเลขทางการเงิน เพื่อกำหนดแนวทางการบริหารงานได้อย่างเหมาะสม

3.4 การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง ความสามารถในการปรับปรุงขั้นตอนการทำงานให้ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่าและนำไปสู่ผลผลิต/ ผลลัพธ์อันพึงปรารถนา

3.5 การควบคุมและประเมินผล หมายถึง ความสามารถในการติดตามการดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาหรือปรับกระบวนการงานได้อย่างทันท่วงที จนสามารถลดผลกระทบทางลบต่อเป้าหมาย

3.6 การสร้างและพัฒนาทีมงาน หมายถึง ความสามารถในการสร้างความมุ่งมั่น ความเชื่อ ความรู้ความสามารถของทีมงานให้ทำงานจนบรรลุมาตรฐานที่กำหนดไว้

3.7 ความรับผิดชอบต่องาน หมายถึง ความกล้าแสดงตนเป็นเจ้าของผลงานตามหน้าที่เมื่อพบว่าเกิดความผิดพลาดขึ้น

มาตรฐานชุมชน ประกอบด้วย 6 ด้าน 19 ข้อกำหนดดังนี้

1. ด้านเศรษฐกิจชุมชน มี 3 ข้อกำหนดคือ
  - 1.1 คริวเรือนสามารถพึ่งตนเองได้
  - 1.2 มีการส่งเสริมอาชีพที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน
  - 1.3 มีการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนให้เติบโตตามความสามารถที่เหมาะสมของชุมชน
2. ด้านการเรียนรู้ มี 2 ข้อกำหนดคือ
  - 2.1 การจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่น
  - 2.2 การจัดการเรียนรู้เพื่อค้อยอดของชุมชน
3. ด้านการจัดการทรัพยากรในชุมชน มี 3 ข้อกำหนดคือ
  - 3.1 มีการบริหารทรัพยากรธรรมชาติอย่างเหมาะสม
  - 3.2 มีการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมภายในชุมชนที่ดี
  - 3.3 มีระบบโครงสร้างพื้นฐานเพียงพอต่อความต้องการ
4. ด้านสุขภาพอนามัย มี 4 ข้อกำหนดคือ
  - 4.1 มีระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสุขภาพจากการมีส่วนร่วมของชุมชน
  - 4.2 มีการจัดการป้องกันโรคประจำถิ่น (ติดต่อกับ/ ไม่ติดต่อกับ)
  - 4.3 ชุมชนมีความสามารถในการดูแลและจัดการด้านสุขภาพได้ด้วยตนเอง
5. ด้านศาสนา วัฒนธรรมและประเพณี มี 3 ข้อกำหนดคือ

- 5.1 มีศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ
- 5.2 มีวิถีชีวิตแบ่งปันเอื้ออาทร
- 5.3 อนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน
6. ด้านการบริหารจัดการชุมชน มี 4 ข้อกำหนดคือ
  - 6.1 มีแผนชุมชน
  - 6.2 การมีส่วนร่วมเสริมสร้างการเมือง การปกครอง ตามระบบประชาธิปไตย
  - 6.3 มีการจัดสวัสดิการในชุมชน
  - 6.4 ชีวิตทรัพย์สินมีความมั่นคงปลอดภัย

ขั้นตอนการเรียนรู้และพัฒนาตนเองของผู้นำชุมชน ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ
  - 1.1 เริ่มเรียนรู้ ทำความเข้าใจ เผยแพร่ให้สมาชิกทราบ หากความเห็นพ้องต้องกัน

ในการสมัครร่วมเรียนรู้และพัฒนาตนเองตามระบบมาตรฐานงานชุมชน

2. ขั้นสมัคร
  - 2.1 จัดทำใบสมัคร ตามแบบมาตรฐานงานชุมชน (มชช.)
  - 2.2 ยื่นใบสมัคร ณ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอหรือจังหวัด
3. ขั้นเสริมสร้างการเรียนรู้
  - 3.1 เข้ารับการปฐมนิเทศหรือการประชุมสร้างความเข้าใจ เตรียมความพร้อม
4. ขั้นการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง
  - 4.1 จัดทำแบบแสดงเครื่องชี้วัดการพัฒนาคณะและแผนพัฒนาตนเอง
  - 4.2 พัฒนาคณะตามแผนฯ ประสานภาคีสนับสนุน
  - 4.3 ติดตามประเมินผลตนเองเป็นระยะ ๆ
  - 4.4 ปรับปรุงพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
5. ขั้นการประเมินเพื่อรับรองการพัฒนาคณะตนเอง
  - 5.1 ครบกำหนดระยะ 1 ปี จัดเวทีสรุปบทเรียนการพัฒนาคณะตนเอง
  - 5.2 จัดทำเอกสารแสดงวิธีการ/ ผลงานการพัฒนาคณะตนเอง
  - 5.3 การประเมินผลจากกรรมการประเมินผลอำเภอหรือจังหวัดแล้วแต่กรณี
  - 5.4 รับใบประกาศเกียรติคุณ แสดงผลการเรียนรู้และพัฒนาตนเองตามระบบ

มาตรฐานงานชุมชน

แนวคิดในการเป็นผู้นำเป็นการรวบรวมคุณสมบัติบางประการของผู้นำที่มีความเหมาะสมที่จะเป็นสิ่งที่สนับสนุนให้เกิดสภาวะการนำชุมชนเข้าสู่ระบบกระบวนการแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะ

คุณสมบัติส่วนบุคคลที่ผู้นำจะต้องพยายามพัฒนาตนเองให้มีคุณสมบัติที่เหมาะสมดังกล่าว โดยเฉพาะ ผู้นำชุมชนในระดับปัจเจกบุคคลที่จะต้องใช้การตั้งใจและแรงกระตุ้นจากคุณสมบัติ ความเป็นผู้นำ แสดงให้ชุมชนได้เห็นประจักษ์ ย่อมสร้างความเชื่อถือศรัทธาให้เกิดขึ้น และสร้างการมีส่วนร่วม ในกระบวนการแก้ไขปัญหาาร่วมกันต่อไป เนื่องจากในการพัฒนาชนบทและการพัฒนาชุมชน จำเป็นต้องอาศัยผู้นำชุมชนที่มีลักษณะและกำหนดบทบาทได้อย่างเหมาะสม จึงจะสามารถนำ ชุมชนเข้าสู่กระบวนการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการ พัฒนาต่าง ๆ โดยมีผู้ที่ได้รับการศึกษาและประมวลลักษณะและบทบาทของผู้นำชนบทในรายละเอียด ต่าง ๆ ไว้ตัวอย่างเช่น ฉลาดชาย รมิตานนท์ (2533) ได้ให้ความสำคัญของความสามารถของผู้นำว่า เป็นเงื่อนไขสำคัญที่สามารถผลักดันให้ก่อตั้งองค์กรชุมชน/ กลุ่ม สำเร็จขึ้นมาได้ และให้ภาพของ ผู้นำไว้ดังนี้

1. เป็นผู้มีประวัติการทำงานเพื่อส่วนรวมดีเด่น
2. มีความจริงใจที่ปรากฏให้เห็นตลอดเวลา
3. มีความตั้งใจในการปรับปรุงสภาพชีวิตในหมู่บ้าน
4. ได้รับการยอมรับนับถือจากชาวบ้านและมีตำแหน่งการทำงานในส่วนรวมอื่น ๆ
5. มีความมุ่งมั่นและทัศนคติในการดำรงชีวิตเพื่อชุมชน มีความปรารถนาดีต่อชุมชน
6. ได้รับการศึกษาและเคยอยู่ในวัฒนธรรมที่ผ่านการพัฒนา (2 วัฒนธรรม)
7. มีความสามารถในการที่จะรวบรวมคนให้เข้ากลุ่มและสามารถถ่ายทอดปัญหาและ แสวงหาความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาจากชุมชน

8. มีความสามารถในการจัดการและบริหาร

การศึกษาพบว่า ความสามารถของผู้นำในด้านต่าง ๆ ที่มีความเหมาะสมและสามารถ สร้างความศรัทธาให้เกิดขึ้นแก่สมาชิกในชุมชน จะมีส่วนผลักดันให้การก่อตั้งองค์กรชุมชน กระทำได้เป็นผลสำเร็จ

ไมตรี วิริยะ (2535 อ้างถึงใน มนตรี ศิริจันทร์ชื่น, 2540) ได้ประมวลคุณลักษณะผู้นำ ชุมชนในการแก้ปัญหาราชาธารณะควรจะประกอบด้วยปัจจัยอย่างน้อย 9 ประการคือ

1. มีความคิดเห็นหรือมโนภาพในการแก้ไขปัญหา
2. จะต้องสร้างความคิดเห็นร่วมกันของกลุ่มให้ได้
3. จะต้องมึจุดยืนที่มั่นคง
4. จะต้องใช้จุดยืนที่มั่นคงนั้นเป็นเครื่องมือในการผลักดันให้คนทำงาน
5. ต้องยอมรับความคาดหวังของประชาชน
6. ตำแหน่งผู้นำจะเป็นผู้ใช้อำนาจหน้าที่ในการทำงาน

7. การเป็นผู้นำเป็นหน้าที่หรือภารกิจที่สามารถทำร่วมกันได้
8. ความสำเร็จของผู้นำ ทำให้กลุ่มยอมเป็นผู้ตามมากขึ้น
9. การกระทำของผู้นำ เป็นตัวกระตุ้นการทำงานมากกว่าที่จะแก้ไขปัญหา

ไชยวัฒน์ รุ่งเรืองศรี (2537, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องพัฒนาองค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรหมู่บ้าน ในกระบวนการพัฒนาพื้นที่สูง พบว่า ความเข้มแข็งของคณะกรรมการหมู่บ้าน ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับลักษณะและความเป็นผู้นำของผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำที่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์มักประกอบด้วย

1. มีความสามารถอ่านออกเสียงได้
  2. มีอายุไม่มาก (อายุเฉลี่ยของผู้ใหญ่บ้านชาวเขา ในปี พ.ศ. 2536 อายุเฉลี่ยส่วนใหญ่ (38.6%) อยู่ในช่วง 31 - 41 ปี
  3. มีการติดต่อกับภายนอกเสมอ
  4. มีความสามารถในการจัดเวทีให้ชาวบ้านแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน
- นอกจากนี้ ยังพบว่าภาวะการเปลี่ยนแปลงผู้นำเกิดขึ้นในบางหมู่บ้านจากผู้นำชุมชนที่เป็นอาวุโส หรือผู้นำทางประเพณีของหมู่บ้าน มาเป็นผู้นำแบบทางการ ส่งผลให้เกิดความรู้สึกขัดแย้งระหว่างรุ่นในหมู่บ้านและเริ่มปรากฏการณ์ดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าการพิจารณาเลือกผู้นำได้ให้ความสำคัญต่อความสามารถของบุคคลมากกว่าการเลือกผู้อาวุโสหรือบุคคลที่อยู่ในหมู่บ้านเดียวกันเสมอไป

ชยันต์ วรรณะภูติ (2530, หน้า 4 - 5) ได้อธิบายกรอบการศึกษาผู้นำชุมชนในกระบวนการกำหนดกรอบคิดในการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยให้แนวคิดเรื่องบทบาทผู้นำชุมชนในฐานะที่ปรึกษาคนกลาง (Broker) เชื่อมต่อโลกภายนอก สร้างเครือข่ายและเป็นตัวนำการเปลี่ยนแปลงมาสู่ชุมชนความสัมพันธ์กับผู้ตามในหมู่บ้าน กรณีศึกษาผู้นำของหมู่บ้านไม่เป็นแค่เพียงการเสกมาว่าใครเป็นผู้นำแบบเป็นทางการและแบบธรรมชาติ ตลอดจนบุคลิกลักษณะแต่ควรศึกษาฐานะอำนาจในหมู่บ้าน ความสัมพันธ์ระหว่างหมู่บ้านกับระบบภายนอก การตัดสินใจของหมู่บ้านในการเลือกผู้นำและการได้มาซึ่งอำนาจ ชยันต์ วรรณะภูติ ได้จำแนกรูปแบบอำนาจไว้ 2 ประเภท คือ

1. ฐานทางสังคม ได้แก่ ระบบเครือญาติ เครือข่ายทางสังคมและการเมือง การถ้อยแถลงอำนาจระหว่างผู้นำเก่าและผู้นำปัจจุบัน ความขัดแย้งภายในหมู่บ้านและกลุ่มอำนาจต่าง ๆ
2. ฐานทางเศรษฐกิจ ได้แก่ กลุ่มที่มีอิทธิพลคุมอำนาจทางเศรษฐกิจในหมู่บ้านฐานอำนาจสองฐานนี้จะช่วยกำหนดว่าใครคือผู้นำลักษณะของผู้นำชุมชน
  1. เป็นผู้อาวุโสมาจากตระกูลใหญ่
  2. เป็นผู้มิประสพการณ์ในชีวิตมามาก

3. ได้รับการยอมรับถึงว่ามีคุณธรรม มีความเข้มแข็งเด็ดขาดในการปกครองหรือนำชาวบ้านได้ มีคนเกรงใจ
4. มีความรู้ ความสามารถในการตัดสินใจ
5. มีฐานะทางเศรษฐกิจรองรับเป็นที่พึงของชาวบ้านได้
6. สามารถพูดภาษาไทยกลางหรือภาษาทางราชการได้
7. สามารถเป็นผู้ประสานงานติดต่อกับราชการได้
8. ผู้นำก็มีความสามารถในการติดต่อค้าขาย หรือมีกิจกรรมตนเองที่มีผลต่อการทำมาหากินของชาวบ้าน
9. ผู้นำทำหน้าที่คนกลาง (Intermediaries - brokers) ในการเชื่อมต่อระหว่างชุมชนหมู่บ้านกับระบบภายนอกและมีส่วนสำคัญในการกำหนดการกระจายผลประโยชน์ในหมู่บ้านและทิศทางการเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้าน

จากการศึกษาพบว่าการที่ฐานอำนาจคือปัจจัยที่จะสนับสนุนการเข้าสู่ภาวะการณเป็นผู้เ้าได้อย่างเหมาะสมและสนับสนุนให้การปฏิบัติกิจต่าง ๆ ภายในชุมชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากชุมชน

บทบาทอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน

อำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในปัจจุบันเป็นไปตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งสามารถจำแนกออกมาได้เป็น 10 หมวด (กรมการปกครอง, 2549, หน้า 47 - 55) กล่าวคือ

1. การใช้อำนาจหน้าที่ปกครองร าชการ

ในการปกครองระดับตำบล หมู่บ้าน นั้น ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ที่ได้รับเลือกจากรายการให้ทำหน้าที่ปกครองดูแลทุกข์สุขราษฎร นอกจากนั้นในฐานะที่กำนันก็คือ ผู้ใหญ่บ้านก็ดีเป็นบุคคลที่อยู่ในท้องที่รู้จักคุ้นเคยกับสภาพท้องที่ และรู้ความต้องการ รู้ปัญหาของท้องถิ่นเป็นอย่างดีผู้ใหญ่บ้านจึงเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาคัดเป่าความเดือดร้อนแก่ราษฎร และพัฒนาความเจริญให้กับท้องถิ่นในฐานะเป็นตัวกลางระหว่างรัฐบาลกับรายการอำนาจหน้าที่ในการปกครอง รายการ ประกอบด้วย 1) ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่ปกครองบรรดาราษฎรที่อยู่ในเขตหมู่บ้าน (มาตรา 10) 2) ผู้ใหญ่บ้านเป็นหัวหน้าของรายการในหมู่บ้านของตน มีหน้าที่และอำนาจในการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยของราษฎร ดังนี้ (มาตรา 27)

1.1 รักษาความสงบและความสุขสำราญ ช่วยป้องกันความทุกข์ภัยของลูกบ้านตามสมควรและสามารถจะทำได้ การที่กล่าวนี้ ถ้าสมควรจะต้องปรึกษาหารือและช่วยกันกับเพื่อน

ผู้ใหญ่บ้านที่ดี กับกำนันนายตำบลที่ดี ก็เป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านที่จะต้องปฏิบัติให้สมควรแก่การที่จะรักษาประโยชน์และความสุขของลูกบ้าน ซึ่งได้มอบไว้ให้เนืองนิจในพระราชบัญญัตินี้ (ข้อ 1)

1.2 ควบคุมดูแลลูกบ้านให้ปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งจะต้องพึงกระทำตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของราชการ (ข้อ 9)

1.3 กระทำตนให้เป็นตัวอย่างแก่ราษฎร ตามที่ทางราชการได้แนะนำ (ข้อ 19)

1.3.1 บรรดาการที่จะตรวจตรารักษาความปกติเรียบร้อยในตำบลคือ การที่จะว่ากล่าวราษฎรในตำบลนั้น ให้ประพฤติตามพระราชกำหนด กฎหมายก็ดีหรือการที่จะป้องกันภัยอันตรายและรักษาความสุขสำราญของราษฎรในตำบลนั้นก็ดี หรือการที่จะรับกิจสุขทุกข์ของราษฎรในตำบลนั้น ร้องเรียนต่อผู้ว่าราชการเมือง กรมการอำเภอ และจะรับข้อราชการมาประกาศแก่ราษฎรในตำบลนั้นก็ดี หรือที่จะจัดการตามพระราชกำหนดกฎหมาย เช่น การตรวจแนะนำเก็บภาษีอากรในตำบลนั้นก็ดี การหึ่งนี้อยู่ในหน้าที่ของกำนันผู้เป็นนายตำบลผู้ใหญ่บ้านทั้งปวงตำบลนั้น และแพทย์ประจำตำบลจะต้องช่วยกันเอาเป็นธุระจัดการให้เรียบร้อยได้ตามสมควรแก่หน้าที่ (มาตรา 34)

1.3.2 นอกจากอำนาจหน้าที่ที่กล่าวโดยเฉพาะให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกำนันให้กำนันมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ใหญ่บ้านด้วย (มาตรา 34 ทวิ)

2. การรายงานต่อทางราชการ ในการดูแลรักษาความสงบและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของชุมชน ตลอดจนการป้องกันและระงับเหตุร้าย การรายงานเหตุการณ์ผิดปกติที่เกิดขึ้นในตำบล หมู่บ้าน ซึ่งอาจเป็นคุณหรือโทษแก่ชุมชนประชาชนหรือต่อประเทศชาติให้ทางราชการทราบ เป็นหน้าที่สำคัญของผู้ใหญ่บ้านในฐานะเป็นผู้ปกครองดูแลรับผิดชอบเขตปกครองนั้น ๆ เพื่อให้ได้ดำเนินการให้สงบไปตามกฎหมายและป้องกันมิให้เกิดเหตุลุกลามใหญ่โตขึ้น หรือเป็นการปราบปรามเหตุร้ายนั้นได้โดยดีรวดเร็ว การรายงานต่อทางราชการ จะประกอบด้วย

2.1 ถ้าความทุกข์ภัยเกิดแก่ลูกบ้าน ซึ่งจะต้องขอความป้องกันจากรัฐบาล เป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านที่จะจำความแจ้งต่อพนักงานปกครองตั้งแต่กำนัน นายอำเภอเป็นต้นขึ้นไปโดยลำดับ (มาตรา 27 ข้อ 2)

2.2 ถ้าผู้ใหญ่บ้านรู้เห็นเหตุการณ์แปลกประหลาดอันเกิดขึ้นในหมู่บ้านของตนหรือในลูกบ้านของตน ซึ่งอาจจะเป็นคุณหรือโทษแก่ราชการบ้านเมืองก็ดี แก่ประชาชนในที่นั้นก็ดี ยกตัวอย่างข้างฝ่ายโทษดังรู้เห็นว่ามีคนมีทรัพย์สินของแปลกประหลาดอันน่าสงสัยว่าเป็นของที่ได้มาโดยทางโจรกรรมก็ดี หรือว่าถ้าเห็นผู้คนล้มตายหรือมีบาดแผลอันควรสงสัยว่าจะมีผู้อื่นกระทำเอาโดยทุจริตหรือไปกระทำทุจริตต่อผู้อื่น แล้วจึงเกิดเหตุขึ้นก็ดีเหล่านี้ เป็นต้น ให้รีบนำความแจ้งต่อกำนันนายตำบลของตน (มาตรา 27 ข้อ 5)

2.3 ปฏิบัติการตามคำสั่งของกำนันหรือทางราชการ และรายงานเหตุการณ์ซึ่งเกิดขึ้นในหมู่บ้าน ให้กำนันทราบ เพื่อให้กำนันรายงานต่อคณะกรรมการอำเภอ (มาตรา 27 ข้อ 18)

2.4 ถ้ากำนันรู้เห็นเหตุทุกข์ร้อนของราษฎร หรือการแปลกประหลาดเกิดขึ้นในตำบล ต้องรีบรายงานต่อกรรมการอำเภอให้ทราบ (มาตรา 36)

2.5 ในการที่จะทำรายงานประจำ หรือรายงานจรอย่างใด ๆ ยื่นต่อกรรมการอำเภอ กำนันจะเรียกประชุมผู้ใหญ่บ้าน และแพทย์ประจำตำบลในตำบลนั้น พร้อมกับตรวจสอบก่อนและจะให้ลงชื่อเป็นพยานในรายงานก็ได้ (มาตรา 58)

3. การนำข้อราชการไปประกาศแก่ราษฎร

การนำข้อราชการไปประกาศแก่ราษฎร หรือการประชุมอบรมชี้แจงข่าวสารแก่ราษฎรเป็นสิ่งสำคัญทางการปกครอง เนื่องจากการทำความเข้าใจร่วมกันเป็นพื้นฐานสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคถือว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นตัวกลางระหว่างราชการและประชาชนในการที่จะนำข่าวสารข้อมูลทางราชการ ไปแจ้งให้แก่ราษฎรได้ทราบ และขณะเดียวกันก็นำความต้องการของราษฎรไปแจ้งแก่ทางราชการทราบ หน้าที่ตามข้อนี้ ได้แก่

3.1 ถ้ารัฐบาลจะประกาศหรือจะสั่งราชการใดให้ราษฎรทราบ เป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านที่จะรับ ข้อความอันนั้น ไปแจ้งแก่ลูกบ้านของตนให้ทราบ (มาตรา 27 ข้อ 3)

3.2 ทำการอบรมสั่งสอน หรือชี้แจงข้อราชการแก่ราษฎร ในการนี้ให้เรียกราษฎรมาประชุมได้ตามครั้งคราวที่สมควร (มาตรา 27 ข้อ 11)

3.3 ในเวลาที่ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอมีหมายให้ประกาศข้อราชการอันใดแก่ราษฎร กำนันจะเรียกประชุมผู้ใหญ่บ้านในตำบลนั้นพร้อมกันชี้แจงให้เป็นที่เข้าใจข้อราชการอันนั้นแล้วให้รับข้อราชการไปประกาศแก่ราษฎรอีกชั้นหนึ่งก็ได้ (มาตรา 59)

4. การจัดทำทะเบียน

การจัดทำทะเบียนในท้องที่เป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญด้านการปกครองที่จะต้องจัดทำเพื่อให้ได้ทราบเกี่ยวกับรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น หรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ ภายในเขตปกครอง อันเกี่ยวกับจำนวนประชากร จำนวนครอบครัว จำนวนสัตว์พาหนะและลักษณะพื้นที่ในเขตรับผิดชอบ ข้อมูลรายละเอียดดังกล่าว นอกจากจะเป็นประโยชน์แก่การปกครองและงานในหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านแล้วยังสามารถประสานงานกับทางราชการเมื่อเกิดเหตุและชี้แนะเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในท้องที่ให้ทางราชการทราบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสำคัญในเชิงสถิติ ข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของทางราชการ

ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ ได้กำหนดให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานทะเบียนดังต่อไปนี้

4.1 เป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านที่จะพำนักผู้สูงอายุ โครว์ในหมู่บ้านและคอยแก้ไข บัญชีนั้นให้ถูกต้องเสมอ (มาตรา 27 ข้อ 4)

4.2 ถ้ามีคนจรแปลกหน้านอกสำมะ โครว์หมู่บ้านนั้นเข้ามาอาศัยเป็นหน้าที่ของ ผู้ใหญ่บ้านจะต้องเฝ้าตาม ให้รู้จักตัวและรู้เหตุการณ์ที่มาอาศัย ถ้าเป็นว่าไม่ได้มาโดยสุจริตให้เอาตัว ผู้นั้นส่งกำนัน นายตำบลของตน (มาตรา 27 ข้อ 6)

4.3 ให้กำนันดูแลคนเดินทาง ซึ่งไม่มีเหตุสมควรสงสัยว่าจะเป็นผู้ร้ายให้ได้มีที่พัก ตามสมควร (มาตรา 38)

4.4 ถ้าผู้เดินทางด้วยราชการจะต้องการคนนำทาง หรือขาดแคลนพาหนะ เเสบียง อาหารลงในระหว่างทางและจะต้องขอต่อกำนันให้ช่วยสงเคราะห์ กำนันต้องช่วยจัดหาให้ตามที่ จะทำได้ถ้าหากว่าการที่จะช่วยเหลือนั้นจะต้องออกราคาจ้างเพียงใด ให้กำนันเรียกเอาแก่ผู้เดินทางนั้น (มาตรา 39)

4.5 กำนันต้องรักษาบัญชีสำมะ โครว์และทะเบียนบัญชีของรัฐบาลในตำบลนั้น และ คอยแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องตรงกับบัญชีของผู้ใหญ่บ้าน (มาตรา 41)

4.6 เมื่อผู้ใหญ่บ้านนำคนจรแปลกหน้านอกสำมะ โครว์ตำบลมาส่งกำนันตาม ความในมาตรา 27 ข้อ 6 ให้กำนันปรึกษารือกับผู้ใหญ่บ้านเมื่อเห็นสมควรจะขับไล่ผู้นั้นออกไป เสียจากท้องที่ตำบลนั้นก็ได้ (มาตรา 53)

4.7 ในการที่จะสำรวจสำมะ โครว์และจดทะเบียนบัญชีต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ใน ราชการ เช่น การที่จะสำรวจสำมะ โครว์และบัญชีไร่นาและสิ่งของ ต้องพิทักษ์เยื่อการในตำบล นั้น กำนันจะเรียกผู้ใหญ่บ้านทั้งปวงประชุมกันตรวจทำบัญชีให้ถูกต้อง และ ให้ลงชื่อพร้อมกันเป็น พยานในบัญชีที่จะยื่นต่อเจ้าพนักงานก็ได้ (มาตรา 57)

5. กิจการสาธารณประโยชน์

ในการปกครองระดับตำบล หมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านซึ่งเป็นผู้ได้รับเลือกจากรายการในตำบล หมู่บ้านนั้นมีอำนาจปกครองดูแลทุกข์สุขของรายการ เป็นหน้าที่โดยตรงของกำนันผู้ใหญ่บ้านที่ จะต้องดูแลเอาใจใส่ในเรื่องนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเป็นผู้สืบเกี่ยวกับสภาพท้องที่ที่จะต้องรู้ความ ต้องการและปัญหาของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจึงเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญใน การแก้ไขปัญหา ปัดเป่าความเดือดร้อนแก่รายการ และปฏิบัติการตามที่กฎหมายได้ให้อำนาจไว้โดย เกรงครัดตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ กำหนดให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่ เกี่ยวกับกิจการสาธารณประโยชน์ ดังต่อไปนี้

5.1 ถ้าเกิดเหตุจลาจลก็ตี ฆ่ากันตายก็ตี ตีชิงก็ตี ปล้นทรัพย์ก็ตี หรือ ไฟไหม้ก็ตี หรือ เหตุร้ายสำคัญอย่างใด ๆ ในหมู่บ้านของตน หรือในหมู่บ้านที่ใกล้เคียงอันสมควรจะช่วยให้

เป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านจะต้องเรียกลูกบ้านของตนออกช่วยต่อสู้ติดตามจับผู้ร้ายเอาของกลางคืน หรือดับไฟหรือช่วยอย่างอื่นที่สมควร โดยเต็มกำลัง (มาตรา 27 ข้อ 7)

5.2 ผู้ใหญ่บ้านเห็นลูกบ้านของคนใด แสดงความอาฆาตมาดร้ายแก่ผู้อื่นก็ดี หรือเป็นคนจรจัดไม่ปรากฏการทำมาหาเลี้ยงชีพ และไม่สามารถจะชี้แจงให้เห็นความบริสุทธิ์ของคนได้ ก็ดี ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจที่จะเรียกลูกบ้านคนนั้นมาได้ตามและว่ากล่าวสั่งสอนถ้าไม่ฟังให้เอาตัวส่ง กำนันจัดการตามความในมาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 27 ข้อ 8)

5.3 ถ้าเกิดจลาจลก็ดี ฆ่ากันตายก็ดี ชิงทรัพย์ก็ดี ปล้นทรัพย์ก็ดี ไฟไหม้ก็ดี หรือเหตุร้าย สำคัญอย่างใด ๆ ในตำบลของตน หรือในตำบลที่ใกล้เคียงอันสมควรจะช่วยให้ได้ดี หรือมีผู้ร้ายแต่ที่อื่น ๆ มาแว้วสูมในตำบลนั้นก็ดี หรือมีเหตุควรสงสัยว่าลูกบ้านคนใดในตำบลนั้นบางคนจะเกี่ยวข้อง เป็นโจรผู้ร้ายก็ดี เป็นหน้าที่ของกำนันต้องเรียกผู้ใหญ่บ้าน และลูกบ้านในตำบลออกช่วยต่อสู้ ติดตามจับผู้ร้าย หรือติดตามเอาของกลางคืน หรือดับไฟ หรือช่วยอย่างอื่นตามสมควรแก่การ โดยเต็มกำลัง (มาตรา 37)

6. การฝึกหัดอบรมให้ราษฎรรู้จักกระทำการในเวลาสงบ

ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านให้ ฝึกอบรมให้คนไทยรู้จักหน้าที่และการกระทำในเวลาสงบ (มาตรา 27 ข้อ 10)

7. การบำรุงและส่งเสริมอาชีพของราษฎร

การส่งเสริมอาชีพถือว่าเป็นงานที่สำคัญและเป็นงานที่ยากลำบาก เพราะการกระทำนั้นจะ ส่งผลไปถึงคนจำนวนมากด้วยกัน โดยปกติราษฎรทุกครัวเรือนต่างก็มีอาชีพอย่างหนึ่งอย่างใดอยู่ แล้ว การที่จะส่งเสริมให้ทำมากขึ้นหรือให้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนั้นมิใช่ของง่ายเนื่องจกทุนในการ ประกอบอาชีพและแรงงาน รวมทั้งการตลาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสืบทอดการประกอบอาชีพกัน มาแต่โบราณ ดังนั้น การส่งเสริมอาชีพจึงหมายถึงการจัดให้ราษฎรประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่ง เป็นลำเป็นสัน สามารถเพิ่มพูนรายได้ให้สูงขึ้น ขยายการผลิตให้มากขึ้นไป โดยมุ่งในทาง ส่งเสริมอาชีพที่มีอยู่แล้วเป็นสำคัญ อำนาจหน้าที่ในการบำรุงและส่งเสริมอาชีพของราษฎรของ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประกอบด้วย

7.1 บำรุงและส่งเสริมอาชีพของราษฎรในทางเกษตรกรรมพาณิชยกรรม และ อุตสาหกรรม (มาตรา 27 ข้อ 12)

7.2 ตรวจตราและรักษาประโยชน์ในการอาชีพของราษฎร (มาตรา 27 ข้อ 13)

7.3 กำนันต้องทำบัญชีสิ่งของ ซึ่งต้องเสียภาษีอากรในแขวงนั้น ขึ้นต่อกรมการอำเภอ และนำราษฎรไปเสียภาษีอากรตามพระราชบัญญัติภาษีอากร (มาตรา 42)

8. การป้องกันโรคติดต่อ

การรักษาสุขภาพอนามัยของราษฎรนับเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งของการรักษาความสงบเรียบร้อยเพราะสุขภาพของราษฎรย่อมเป็นรากฐานและบ่อเกิดแห่งความสุขสมบูรณ์ของราษฎรทั้งมวล และเมื่อราษฎรมีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ ก็จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านผลิต และการสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามทางสังคม กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและแพทย์ประจำตำบลมีหน้าที่ในการป้องกันโรค ดังต่อไปนี้

8.1 จัดการป้องกันโรคติดต่อหรือโรคระบาดซึ่งเกิดขึ้น หรือจะเกิดขึ้น ในหมู่บ้านเพื่อมิให้ลุกลามต่อไป (มาตรา 27 ข้อ 15)

8.2 แพทย์ประจำตำบล มีหน้าที่ดังกล่าวต่อไปนี้ (มาตรา 48)

ข้อ 1 ที่จะช่วยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คัดอ่านและจัดการรักษาความสงบเรียบร้อยในตำบล ดังกล่าวไว้ในมาตรา 36 และ 52 แห่งพระราชบัญญัตินี้

ข้อ 2 ที่จะคอยสังเกตตรวจตราความไข้เจ็บที่เกิดขึ้นแก่ราษฎร ในตำบลนั้นและตำบลที่ใกล้เคียงถ้าเกิดโรคร้ายแรง เช่น อหิวาตกโรคกัศิ กภาพโรคกัศิ ไข้ทรพิษกัศิ ต้องคิดป้องกันด้วยแนะนำกำนัน ผู้ใหญ่บ้านให้สั่งราษฎรให้จัดการป้องกันโรค เช่น ทำความสะอาด เป็นต้น และแพทย์ประจำตำบลต้องเที่ยวตรวจตราชี้แจงแก่ราษฎรด้วย

ข้อ 3 การป้องกันโรคภัยในตำบลนั้น เช่น ปลูกฝั ป้องกัน ไข้ทรพิษกัศิ ที่จะมียาแก้โรคสำหรับตำบลกัศิดูแลอย่าให้ตำบลนั้นมีสิ่งโสโครกอันเป็นเชื้อโรคกัศิ การเหล่านี้อยู่ในหน้าที่แพทย์ประจำตำบลฯ จะต้องคิดอ่านกับแพทย์ประจำเมือง และกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในตำบลนั้นให้สำเร็จตลอดไป

ข้อ 4 ถ้าโรคร้ายก เจ เช่น อหิวาตกโรค โรคระบาด ปลูกฝั วัเกิดขึ้นในตำบลนั้น แพทย์ประจำตำบลต้องรีบรายงานไปยังกรรมการอำเภอให้ทราบโดยทันที และต่อไปเนื่อง ๆ จนกว่าจะสงบโรค

9. การจัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อย

ผู้ใหญ่บ้าน มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหมู่บ้าน ดังนี้

9.1 จัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อยและต้องด้วยสุขลักษณะ (มาตรา 27 ข้อ 16)

9.2 ถ้าราษฎรคนใดทิ้งให้บ้านเรือนชำรุด รุงรั้ง หรือปล่อยให้โสโครกโสมนอจะเหตุให้เกิดอันตรายแก่ผู้อยู่ในท้องถิ่นนั้น หรือผู้อยู่ใกล้เคียงหรือผู้ที่ไปมาหรือให้เกิดอัศึภยหรือโรคภัยให้ผู้ใหญ่บ้าน และแพทย์ประจำตำบลปรึกษากันถ้าเห็นควรจะบังคับให้ผู้ผู้นั้นแก้ไขเสียให้ตักบั้บังคับได้ ถ้าผู้นั้น ไม่ทำตามบั้บังคับ ก็ให้กำนันนำความร้องเรียนต่อกรรมการอำเภอ (มาตรา 55)

10. การที่เกี่ยวข้องด้วยความอาญา

การดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในทางคดี เป็นการปฏิบัติการต่อเนื่องเพื่อการปราบปรามผู้กระทำความผิดทางอาญา อันเป็นผลกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนเพราะถึงแม้ว่ากฎหมายจะบัญญัติโทษหนักเพียงใด หรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองมีสมรรถภาพดีอย่างไรก็ตามก็ไม่อาจป้องกันการกระทำความผิดมิให้เกิดขึ้นได้ทุกกรณีเนื่องจากการกระทำผิดนั้นเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมหรือเป็นผลผลิตที่เกิดขึ้นจากสังคมอยู่เสมอเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายจึงต้องเป็นผู้มีความรู้ในเรื่องนี้พอเพียงที่จะสามารถทำหน้าที่ทั้งป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิด

กฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องถิ่นที่ได้กำหนดให้ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับความอาญา ดังนี้

10.1 ผู้ใหญ่บ้าน มีหน้าที่และอำนาจในการเกี่ยวกับความอาญาดังต่อไปนี้ (มาตรา 28)

ข้อ 1 เมื่อทราบข่าวว่ามีการกระทำความผิดกฎหมายเกิดขึ้นหรือสงสัยว่าได้เกิดขึ้นในหมู่บ้านของตนต้องแจ้งความต่อกำนันนายตำบลให้ทราบ

ข้อ 2 เมื่อทราบข่าวว่ามีการกระทำความผิดกฎหมายเกิดขึ้น หรือสงสัยว่าได้เกิดขึ้นในหมู่บ้านใกล้เคียงต้องแจ้งความต่อผู้ใหญ่วillage นั้นให้ทราบ

ข้อ 3 เมื่อตรวจพบของกลางที่ผู้กระทำความผิดกฎหมายมีอยู่ก็ดี หรือสิ่งของที่สงสัยว่าได้มาโดยกระทำความผิดกฎหมายหรือเป็นสิ่งของสำหรับใช้ในการกระทำความผิดกฎหมายก็ดี ให้จับสิ่งของนั้นไว้และรีบนำส่งต่อกำนันนายตำบล

ข้อ 4 เมื่อปรากฏว่าผู้ใดกำลังจะกระทำความผิดกฎหมายก็ดี หรือมีเหตุควรสงสัยว่าเป็นผู้ที่ได้กระทำความผิดกฎหมายก็ดี ให้จับตัวผู้นั้นไว้ และรีบนำส่งต่อกำนันนายตำบล

ข้อ 5 ถ้ามีหมยหรือมีคำสั่งตามหน้าที่ราชการ ให้จับผู้ใดในหมู่บ้านนั้นเป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านที่จะจับผู้นั้น และรีบส่งต่อกำนันหรือกรรมการอำเภอตามสมควร

ข้อ 6 เมื่อเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ออกหมายสั่งให้ค้นหรือให้ยึดหรือผู้ใหญ่บ้านต้องจัดการให้เป็นไปตามหมาย

10.2 กำนันมีหน้าที่และอำนาจในการที่เกี่ยวกับความอาญา ดังต่อไปนี้ คือ (มาตรา 35)

ข้อ 1 เมื่อทราบข่าวว่ามีการกระทำความผิดกฎหมายเกิดขึ้น หรือสงสัยว่าได้เกิดขึ้นในตำบลของตน ต้องแจ้งความต่อกรรมการอำเภอให้ทราบ

ข้อ 2 เมื่อทราบข่าวว่ามีการกระทำความผิดกฎหมายเกิดขึ้น หรือสงสัยว่าได้เกิดขึ้นในตำบลที่ใกล้เคียง ต้องแจ้งความต่อกำนันนายตำบลนั้นให้ทราบ

ข้อ 3 เมื่อปรากฏว่าผู้ใดกำลังกระทำผิดกฎหมายที่ดี หรือมีเหตุควรสงสัยว่าเป็นผู้ที่ได้กระทำผิดกฎหมายที่ดี ให้จับผู้นั้นไว้ และรีบนำส่งต่อกรมการอำเภอ

ข้อ 4 ถ้ามีหมาย หรือมีคำสั่งตามหน้าที่ราชการให้จับผู้ใดในตำบลนั้นเป็นหน้าที่ของกำนันที่จะจับผู้นั้นแล้วรีบส่งกรมการอำเภอตามสมควร

ข้อ 5 เมื่อเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ออกหมายสั่งให้ค้น หรือให้ยึด กำนันต้องจัดการให้เป็นตามกฎหมาย

ข้อ 6 ถ้ามีผู้มาขออายัดตัวคนหรือสิ่งของก็ดี หรือผู้ต้องโจรกรรมจะทำหมายตราสิน หรือมีผู้จะขอทำการชันสูตรบาดแผลก็ดี ทั้งนี้ให้กำนันสืบสวนฟังข้อความแล้วรีบนำตัวผู้ขอและผู้ต้องอายัด และทรัพย์สินของบรรดาที่จะพาไปด้วยนั้น ไปยังกรมการอำเภอ ถ้าสิ่งของอย่างใดจะพาไปไม่ได้ก็ให้กำนันชันสูตรให้รู้เห็นแล้วนำความไปแจ้งต่อกรมการอำเภอในขณะนั้น

10.3 ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครองมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (มาตรา 28 ทวิ)

10.3.1 ช่วยเหลือผู้ใหญ่บ้านปฏิบัติการกิจตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านเท่าที่ได้รับมอบหมายจากผู้ใหญ่บ้านให้กระทำ

10.3.2 เสนอข้อแนะนำและให้คำปรึกษาต่อผู้ใหญ่บ้านในกิจการที่ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่

10.4 ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

10.4.1 ตรวจตรารักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน

10.4.2 ถ้ารู้เห็นหรือทราบเหตุการณ์อันใดเกิดขึ้น หรือจะเกิดขึ้น ในหมู่บ้านเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยให้นำความแจ้งต่อผู้ใหญ่บ้านถ้าเหตุการณ์ตามวรรคหนึ่งเกิดขึ้น หรือจะเกิดขึ้นในหมู่บ้านใกล้เคียงให้นำความแจ้งต่อผู้ใหญ่บ้านท้องถิ่นนั้น และรายงานให้ผู้ใหญ่บ้านของตมทราบ

10.4.3 ถ้ามีคนจรเข้ามาในหมู่บ้านและสงสัยว่าไม่ได้มาโดยสุจริตให้นำตัวส่งผู้ใหญ่บ้าน

10.4.4 เมื่อมีเหตุร้ายเกิดขึ้นในหมู่บ้านต้องระงับเหตุปราบปราม ติดตามจับผู้ร้ายโดยเต็มกำลัง

10.4.5 เมื่อตรวจพบหรือตามจับได้สิ่งของใดที่มีไว้เป็นความผิด หรือได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิด ให้รีบนำส่งผู้ใหญ่บ้าน

10.4.6 เมื่อมีเหตุอันสมควรสงสัยว่าผู้ใดได้กระทำความผิด และกำลังจะหลบหนีให้ควบคุมตัวส่งผู้ใหญ่บ้าน

10.4.7 ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ใหญ่บ้านซึ่งสั่งการ โดยชอบด้วยกฎหมาย

1.0.5 ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยให้ผู้ใหญ่บ้าน และ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบใช้อาวุธปืนของทางราชการได้ การเก็บรักษาและใช้อาวุธปืน ให้เป็นไปตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย (มาตรา 28 จัตวา)

กล่าวโดยสรุป บทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านมีความใกล้ชิดกับประชาชน เช่น ในด้านการตรวจตรารักษาความปกติเรียบร้อยในหมู่บ้าน การพัฒนาส่งเสริมอาชีพ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น บทบาทเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญที่ประชาชนควรนำมาประกอบการวิเคราะห์ในการตัดสินใจเลือกผู้ใหญ่บ้าน

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 34 และมาตรา 38 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2542 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 11 ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้านต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (1) มีสัญชาติไทยและมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ในวันที่ 1 มกราคม ของปีที่มีการเลือก
- (2) ไม่เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
- (3) ไม่เป็นกบฏฉ้อโกง หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(4) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ประจำ และมีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ในหมู่บ้านนั้นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าสามเดือนจนถึงวันเลือกตั้ง

มาตรา 4 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (15) ของมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2542

“(15) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างเสียสิทธิในกรณีที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง”

มาตรา 5 ให้ยกเลิกความในมาตรา 13 และมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็น

“มาตรา 13 การเลือกผู้ใหญ่บ้านต้องเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และให้กระทำโดยวิธีลับ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เพื่อประโยชน์ในการเลือกผู้ใหญ่บ้าน ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งซึ่งนายอำเภอแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เกินสามคน และราษฎรผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้านในหมู่บ้าน ซึ่งเป็นที่ยอมรับนับถือของราษฎรในหมู่บ้านจำนวนไม่น้อยกว่าสี่คนแต่ไม่เกินเจ็ดคน เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะดั่งห้ามของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน

การแต่งตั้งกรรมการ วิธีการเลือกประธานคณะกรรมการ และวิธีการตรวจสอบตามวรรคสองให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อราษฎรส่วนใหญ่เลือกผู้ใดเป็นผู้ใหญ่บ้านแล้ว ให้นายอำเภอออกคำสั่งเพื่อแต่งตั้งและให้ถือว่าผู้ใดเป็นผู้ใหญ่บ้านนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง ในกรณีที่ผู้รับเลือกมีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ใช้วิธีจับสลาก ทั้งนี้ เมื่อนายอำเภอได้มีคำสั่งแต่งตั้งผู้ใหญ่บ้านแล้ว ให้รายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อออกหนังสือสำคัญให้ไว้เป็นหลักฐาน

ในกรณีที่มิได้เรกัดค้านว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านตามวรรคสี่ได้รับเลือกมาโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม ให้นายอำเภอดำเนินการสอบสวน และถ้าผลการสอบสวนได้ความตามที่มีผู้คัดค้าน ให้รายงานผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้พ้นจากตำแหน่งโดยเร็ว ทั้งนี้ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่นายอำเภอมีคำสั่งแต่งตั้ง

การพ้นจากตำแหน่งของผู้ใหญ่บ้านตามวรรคห้า ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้ใหญ่บ้านได้กระทำลงไปในขณะที่ดำรงตำแหน่ง

มาตรา 14 ผู้ใหญ่บ้านต้องพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

(1) มีอายุครบหกสิบปี

(2) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 12 เว้นแต่ในกรณีที่ได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดให้ลาอุปสมบทหรือบรรพชาตามประเพณี มิให้ถือว่ามิมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 12 (5)

(3) ตาย

(4) ได้รับอนุญาตจากนายอำเภอให้ลาออก

(5) หมู่บ้านที่ปกครองถูกยุบ

(6) เมื่อราษฎรผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 11 ในหมู่บ้านนั้น จำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของราษฎรผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 11 ทั้งหมดเข้าชื่อกันขอให้ออกจากตำแหน่ง ในกรณีเช่นนั้นให้นายอำเภอสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง

(7) ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง เมื่อได้รับรายงานการสอบสวนของนายอำเภอว่าบกพร่องในหน้าที่ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่ง

(8) ไปเสียจากหมู่บ้านที่ตนปกครองติดต่อกันเกินสามเดือน เว้นแต่เมื่อมีเหตุอันสมควร และได้รับอนุญาตจกนายอำเภอ

(9) ขาดการประชุมประจำเดือนของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่นายอำเภอเรียกประชุมสามครั้งติดต่อกัน โดยไม่มีเหตุอันควร

(10) ถูกปลดออกหรือไล่ออกจากตำแหน่ง เนื่องจากกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(11) ไม่ผ่านการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งต้องทำอย่างน้อยทุกห้าปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีที่ผู้ใหญ่บ้านพ้นจากตำแหน่งตาม (8) ให้นายอำเภอ รายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบโดยเร็วด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดตาม (11) ต้องกำหนดให้ราษฎรในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านด้วย”

มาตรา 6 ให้ยกเลิกความในมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 2) พระพุทธศักราช 2486 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 19 เมื่อปรากฏเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ให้เลือกผู้ใหญ่บ้านขึ้นใหม่

(1) กรณีที่หมู่บ้านใดมีจำนวนราษฎรเพิ่มขึ้นไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม เมื่อกำนันและผู้ใหญ่บ้านในตำบลนั้นปรึกษากันเห็นว่า จำนวนราษฎรนั้นเกินกว่าความสามารถของผู้ใหญ่บ้านคนเดียวจะดูแลปกครองให้เรียบร้อยได้ ให้กำนันรายงานต่อนายอำเภอเพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควร ให้ตั้งหมู่บ้านขึ้นใหม่ และเลือกผู้ใหญ่บ้านเพิ่มเติมขึ้นใหม่ได้

(2) กรณีที่ผู้ใหญ่บ้านของหมู่บ้านใดว่างลง ให้เลือกผู้ใหญ่บ้านภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่ผู้ใหญ่บ้านของหมู่บ้านนั้นว่างลง

ในกรณีมีความจำเป็น ไม่อาจจัดให้มีการเลือกผู้ใหญ่บ้านภายในกำหนดตาม (2) ได้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดขยายเวลาออกไปได้เท่าที่จำเป็น และในระหว่างที่ยังมิได้มีการเลือกผู้ใหญ่บ้าน ผู้ว่าราชการจังหวัดจะแต่งตั้งผู้ใหญ่บ้านในตำบลนั้นคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทนผู้ใหญ่บ้าน หรือจะแต่งตั้งบุคคลผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 12 เป็นผู้รักษาการผู้ใหญ่บ้าน จนกว่าจะมีการเลือกผู้ใหญ่บ้านก็ได้”

มาตรา 7 ให้ยกเลิกความในมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 2) พระพุทธศักราช 2486 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 27 ผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติหน้าที่และเป็นหัวหน้าราษฎรในหมู่บ้านของตน และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

(1) อำนวยความเป็นธรรมและดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยให้แก่ราษฎรในหมู่บ้าน

(2) สร้างความสามัคคีและความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่บ้าน รวมทั้งส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น

(3) ประสานหรืออำนวยความสะดวกแก่ราษฎรในหมู่บ้านในการติดต่อหรือรับบริการกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(4) รับฟังปัญหาและนำความเดือดร้อน ทุกข์สุขและความต้องการที่จำเป็นของราษฎรในหมู่บ้าน แจ้งต่อส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การแก้ไขหรือช่วยเหลือ

(5) ให้การสนับสนุน ส่งเสริม และอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่หรือการให้บริการของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(6) ควบคุมดูแลราษฎรในหมู่บ้านให้ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ โดยกระทำตนให้เป็นตัวอย่างแก่ราษฎรตามที่ทางราชการได้แนะนำ

(7) อบรมหรือชี้แจงให้ราษฎรมีความรู้ความเข้าใจในข้อราชการ กฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ ในการนี้ สามารถเรียกรายราษฎรมาประชุมได้ตามสมควร

(8) แจ้งให้ราษฎรให้ความช่วยเหลือในกิจการสาธารณประโยชน์เพื่อบำบัดปัดป้องภัยอันตรายสาธารณะอันมีมาโดยฉุกเฉิน รวมตลอดทั้งการช่วยเหลือบรรเทาทุกข์แก่ผู้ประสบภัย

(9) จัดให้มีการประชุมราษฎรและคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง

(10) ปฏิบัติตามคำสั่งของกำนันหรือทางราชการและรายงานเหตุการณ์ที่ไม่ปกติซึ่งเกิดขึ้นในหมู่บ้าน ให้กำนันทราบ พร้อมทั้งรายงานต่อนายอำเภอด้วย

(11) ปฏิบัติตามภารกิจหรืองานอื่นตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ หรือตามที่กระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานอื่นของรัฐ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอมอบหมาย”

มาตรา 8 ให้ยกเลิกความในมาตรา 28 ตีรี้ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2542 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 28 ตีรี้ ในหมู่บ้านหนึ่งให้มีคณะกรรมการหมู่บ้านประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้านเป็นประธาน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีภูมิลำเนาในหมู่บ้านผู้นำหรือผู้แทนกลุ่มหรือองค์กรในหมู่บ้าน เป็นกรรมการหมู่บ้านโดยตำแหน่ง และกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายอำเภอแต่งตั้งจากผู้ซึ่งราษฎรในหมู่บ้านเลือกเป็นกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่าสองคนแต่ไม่เกินสิบคน

คณะกรรมการหมู่บ้านมีหน้าที่ช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษาแก่ผู้ใหญ่บ้าน เกี่ยวกับกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามกฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ หรือที่นายอำเภอมอบหมาย หรือที่ผู้ใหญ่บ้านร้องขอ

ให้คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นองค์กรหลักที่รับผิดชอบในการบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน และบริหารจัดการกิจกรรมที่ดำเนินงานในหมู่บ้านร่วมกับองค์กรอื่นทุกภาคส่วน

ผู้นำหรือผู้แทนกลุ่มหรือองค์กรใดจะมีสิทธิเป็นกรรมการหมู่บ้านตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้าน

วิธีการเลือกและการแต่งตั้ง วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และการปฏิบัติหน้าที่ การประชุม และการวินิจฉัยชี้ขาด ของคณะกรรมการหมู่บ้านให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมคณะกรรมการหมู่บ้าน ให้กระทรวงมหาดไทยจ่ายเป็นเงินอุดหนุนให้ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง”

มาตรา 9 ให้ยกเลิกความในมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2547 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 364 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 30 ให้นายอำเภอเป็นประธานประชุมผู้ใหญ่บ้านในตำบลนั้น เพื่อปรึกษาหารือคัดเลือกผู้ใหญ่บ้านคนหนึ่งในตำบลนั้นขึ้นเป็นกำนัน เมื่อผู้ใหญ่บ้านที่มาประชุมเห็นชอบคัดเลือกผู้ใดแล้วให้นายอำเภอคัดเลือกผู้นั้นเป็นกำนัน

ในกรณีที่ผู้สมควรได้รับการคัดเลือกเป็นกำนันมากกว่าหนึ่งคน ให้นายอำเภอจัดให้มีการออกเสียงลงคะแนน เมื่อผู้ใหญ่บ้านคนใดได้รับคะแนนสูงสุด ให้นายอำเภอคัดเลือกผู้นั้นเป็นกำนัน ในกรณีที่ได้รับคะแนนเท่ากัน ให้ใช้วิธีจับสลาก

การลงคะแนนต้องเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และให้กระทำโดยวิธีลับตาหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อคัดเลือกผู้ใดเป็นกำนันตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองแล้ว ให้นายอำเภอรายงานไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อออกหนังสือสำคัญให้ไว้เป็นหลักฐาน

การประชุมผู้ใหญ่บ้านตามวรรคหนึ่งต้องมีผู้ใหญ่บ้านมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ใหญ่บ้านทั้งหมดที่มีอยู่ในตำบลนั้น จึงเป็นองค์ประชุม

ให้นายบทบัญญัติในวรรคห้าและวรรคหกของมาตรา 13 มาใช้บังคับกับการเลือกกำนันด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา 10 ให้ยกเลิกความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 364 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 32 ในกรณีที่ตำแหน่งกำนันว่างลง ให้คัดเลือกกำนันขึ้นใหม่ภายในกำหนดเวลาสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่นายอำเภอได้ทราบการว่างนั้น

หากมีความจำเป็นไม่อาจจัดให้มีการคัดเลือกกำนันภายในกำหนดตามวรรคหนึ่งได้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดขยายเวลาออกไปได้เท่าที่จำเป็น และในระหว่างที่ยังมิได้มีการเลือกกำนัน ผู้ว่าราชการจังหวัดจะแต่งตั้งบุคคลผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 12 เป็นผู้รักษากรกำนันจนกว่าจะมีการคัดเลือกกำนันก็ได้”

มาตรา 11 ให้ยกเลิกความในมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 40 กำหนดต้องร่วมมือและช่วยเหลือนายอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน และสิ่งซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์อื่นอันอยู่ในตำบลนั้น”

มาตรา 12 ให้ยกเลิกมาตรา 108 แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2527

มาตรา 13 ให้ยกเลิกความในมาตรา 122 แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 122 นายอำเภอมีหน้าที่ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน และสิ่งซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์อื่นอันอยู่ในเขตอำเภอ

นายอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีอำนาจใช้หรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้ที่ดินตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดและปฏิบัติตามประมวลกฎหมายที่ดิน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีที่มีข้อพิพาทหรือคดีเกี่ยวกับที่ดินตามวรรคหนึ่ง นายอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะร่วมกันดำเนินการหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะเป็นผู้ดำเนินการ ก็ให้มีอำนาจกระทำได้ ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทยจะวางระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์เป็นแนวปฏิบัติด้วยก็ได้

คำใช้จ่ายในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสามให้จ่ายจากงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด”

มาตรา 14 ให้กำหนดและผู้ใหญ่บ้านซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับยังคงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระหรือด้วยเหตุอื่น ทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 15 บรรดาความแห่งซึ่งอยู่ในระหว่างการดำเนินการของนายอำเภอก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้นายอำเภอมีอำนาจดำเนินการต่อไปจนแล้วเสร็จตามมาตรา 108 แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2527 ก่อนถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัตินี้ หรือจะดำเนินการตามกฎหมายอื่นที่บัญญัติในเรื่องดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะก็ได้

มาตรา 16 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลชากไทย

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา พ.ศ. 2554 - 2556 (เทศบาลตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี, 2553)

สภาพทั่วไป

เทศบาลตำบลชากไทยตั้งอยู่ทางทิศใต้ของที่ทำการอำเภอเขาคิชฌกูฏ ห่างจากที่ว่าการอำเภอเขาคิชฌกูฏ ประมาณ 7 กิโลเมตร อยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดจันทบุรี ประมาณ 18 กิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลพลวง อำเภอเขาคิชฌกูฏ และตำบลเขายายศรี อำเภอท่าใหม่

ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลพลวง อำเภอเขาคิชฌกูฏ

ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลวังแฉ่ม ตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม และตำบลแสง อำเภอมือเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลเขายายศรี และตำบลทุ่งเบญจา อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

เนื้อที่

เทศบาลตำบลชากไทย มีเนื้อที่รวมทั้งหมดประมาณ 86.56 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 54,100 ไร่

ลักษณะภูมิประเทศ

เทศบาลตำบลชากไทย มีลักษณะเป็นที่ราบลอนลาดและพื้นที่ลาดชัน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนผลไม้

จำนวนหมู่บ้าน

จำนวนหมู่บ้านในพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาลชากไทย ประกอบด้วยหมู่บ้าน จำนวน 8 หมู่บ้านดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านทุ่งสะพาน

หมู่ที่ 2 บ้านทุ่งสะพาน

หมู่ที่ 3 บ้านบ่อน้ำเงิน

หมู่ที่ 4 บ้านชากไทย

หมู่ที่ 5 บ้านเนินมะหาด - มูซุ

หมู่ที่ 6 บ้านพัฒนา - เขารูปช้าง

หมู่ที่ 7 บ้านหินลอย

หมู่ที่ 8 บ้านวานเหลือง

ประชากร

ประชากรในตำบลชวุกไทยมี (ข้อมูล ณ วันที่ 15 กันยายน 2554) ประชากรจำนวนทั้งสิ้น 4,161 คน แยกเป็นชายจำนวน 2,042 คน หญิง 2,119 คน จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 1,580 ครัวเรือน

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรตำบลชวุกไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชาย	หญิง	รวม	ครัวเรือน
1	บ้านทุ่งสะพาน	197	214	411	124
2	บ้านทุ่งสะพาน	112	124	236	65
3	บ้านบ่อน้ำเงิน	186	163	349	164
4	บ้านชวุกไทย	418	492	890	312
5	บ้านเนินมะหาด	292	265	557	243
6	บ้านพัฒนาเขารูปช้าง	255	301	555	236
7	บ้านหินลอย	299	276	575	223
8	บ้านว่านเหลือง	284	304	588	213
รวมทั้งสิ้น		2,042	2,119	4,161	1,580

สภาพทางเศรษฐกิจ

อาชีพ

ตำบลชวุกไทย มีพื้นที่กว้างขวางและอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การทำเกษตร ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการนำสวนผลไม้เช่น สวนเงาะ ทุเรียน มังคุด สวนยางพารา และในปัจจุบันมีการปลูกปาล์มกันมากในบางพื้นที่ ลักษณะการทำสวนผลไม้เป็นการทำส่วยแบบผสมผสาน

หน่วยธุรกิจ ในเขตเทศบาล

สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงขนาดเล็ก จำนวน 6 แห่ง (อยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 5)

สถานีบริการน้ำมันขนาดใหญ่ จำนวน 1 แห่ง (ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 7)

สหกรณ์การเกษตร จำนวน 1 แห่ง (ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 7)

สถานที่รับซื้อผลผลิตทางการเกษตร (กล้วยไข่ และผลไม้ อื่น ๆ) จำนวน 1 แห่ง (ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 7)

โรงแรม จำนวน 1 แห่ง (อยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 8 บ้านกลางสวนรีสอร์ท)

สภาพทางสังคม

การศึกษา

โรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 2 แห่ง คือ โรงเรียนบ้านเนินมะหาด ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ 5 และ โรงเรียนบ้านชากไทย ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 4

โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 1 แห่ง คือ โรงเรียนบ้านเนินมะหาด ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน จำนวน 8 หมู่บ้าน ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 1 – 8

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 1 ศูนย์ (2 แห่ง) ตั้งอยู่โรงเรียนเนินมะหาด หมู่ที่ 5 และ โรงเรียนบ้านชากไทย หมู่ที่ 4

สถาบันและองค์กรทางศาสนา

ประกอบด้วย วัด จำนวน 7 แห่ง คือ

วัดทุ่งสะพาน ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 1

วัดชากไทย ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 4

วัดเนินมะหาด ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 5

วัดบ่อน้ำเงิน ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 5

วัดเขารูปช้าง ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 6

วัดวังทอง ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 7

วัดทุ่งเสาธง ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 7

สำนักสงฆ์ จำนวน 1 แห่ง คือ สำนักสงฆ์เขารูปช้าง ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 6

โบสถ์คริสต์ จำนวน 1 แห่ง คือ โบสถ์โรมันคาทอลิก ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 4

สาธารณสุข

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 1 แห่ง ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 5

อำนวยการมีสวนสาธารณะ ครอบคลุมครัวเรือน

การควบคุมโรคติดต่อดำเนินการอย่างเป็นทางการ

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ศูนย์เพื่อบริการประชาชน จำนวน 1 ศูนย์ ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 5 จำนวนเจ้าหน้าที่ 2 นาย

กำลังอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน จำนวน 150 นาย

รถยนต์บรรทุกน้ำอเนกประสงค์ จำนวน 1 คัน

รถบริการกู้ชีพฉุกเฉิน จำนวน 1 คัน

สายด่วนกู้ชีพ 1669 จำนวน 1 เลขหมาย

การบริการขั้นพื้นฐาน

การคมนาคม

ถนนลาดยาง จำนวน 21 สาย

ถนนคอนกรีต	จำนวน	25	สาย
ถนนลูกรัง	จำนวน	59	สาย
การโทรคมนาคม			
เสียงตามสาย	จำนวน	5	หมู่บ้าน
ป้ายประชาสัมพันธ์	จำนวน	8	ป้าย
หอกระจายข่าว	จำนวน	8	หมู่บ้าน
รถประชาสัมพันธ์	จำนวน	1	คัน
การไฟฟ้า			

มีหน่วยบริการผู้ใช้ไฟฟ้า สังกัดการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สำนักงานหน่วยบริการไฟฟ้า คลองตะเคียน ตั้งอยู่หมู่ที่ 10 ตำบลพลวง อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภาสพรรณ แก้วประดับ (2545, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านค่าย โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ องค์กรประกอบในการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านค่าย การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลของประชาชนตำบลบ้านค่าย และการเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านค่ายจำแนกตามความคิดเห็นต่อองค์ประกอบต่าง ๆ ตัวแปรอิสระในการวิจัย ได้แก่ คุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัคร นโยบายของผู้สมัคร กลยุทธ์ในการหาเสียงของผู้สมัคร หัวคะแนน และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ในการเลือกตั้ง ส่วนตัวแปรตาม ได้แก่ การตัดสินใจเลือกของประชาชน ผลการศึกษาในด้าน คุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัคร นโยบายของผู้สมัคร กลยุทธ์ในการหาเสียงของผู้สมัคร หัวคะแนนและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับประเด็นดังกล่าวในระดับปานกลางทุกประเด็น โดยในการตัดสินใจเลือกผู้สมัคร กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จะเลือกผู้สมัครจากกลุ่มเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ และในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมาเชื่อได้ว่าการซื้อเสียงในการเลือกตั้งโดยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 12.00 ได้รับเงินจากการซื้อเสียงด้วย และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 56.00 เชื่อว่าการซื้อเสียงจริงแต่ไม่พบหลักฐาน ส่วนน้ำหลักในองค์ประกอบที่ใช้ในการตัดสินใจพบว่า กลุ่มตัวอย่างให้น้ำหนักกับคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัครมากที่สุด รองลงมาได้แก่นโยบายของผู้สมัคร กลยุทธ์ในการหาเสียง และหัวคะแนนและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) พบว่า นโยบายของผู้สมัคร กลยุทธ์ในการหาเสียง หัวคะแนนและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สมัครจากทุกกลุ่ม ส่วนคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัครจะมีผลเฉพาะการตัดสินใจเลือกผู้สมัครจากกลุ่มที่ 1 และ 3 เท่านั้น

เอกชาติ แจ่มอัน (2547, บทคัดย่อ) การศึกษาพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีศึกษากรณีอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดของประชาชนอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรีและศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดของประชาชนอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และ Chi - square โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษา ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 30 ปีและน้อยกว่า จบการศึกษา ระดับประถมศึกษา มีอาชีพรับจ้าง มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 5,001 - 10,000 บาท ข้อมูลปัจจัยทางสังคม บุคคลที่มีส่วนสำคัญทำให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ได้แก่ ผู้นำชุมชน และ สื่อประชาสัมพันธ์ ข้อมูลปัจจัยทางการเมืองที่ส่งผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า คุณลักษณะของผู้สมัครมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือคุณลักษณะของพรรคการเมือง สำหรับคุณลักษณะของหัวหน้าคะแนนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ข้อมูลการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า ไปใช้สิทธิแน่นอนมากที่สุด สำหรับความคาดหวังต่อผู้สมัครส่วนใหญ่คาดหวังให้ช่วยเหลือพัฒนาท้องถิ่น ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางสังคมกับการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ปัจจัยทางสังคม ซึ่ง ได้แก่ สื่อประชาสัมพันธ์ และปัจจัยทางการเมือง ได้แก่ คุณลักษณะของผู้สมัคร คุณลักษณะของหัวหน้าคะแนนและคุณลักษณะของ พรรคการเมือง มีความสัมพันธ์กับการพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย คือ หน่วยงานภาครัฐควรจัดให้มีกรทำ ประชาพิจารณ์เพื่อฝึกให้ประชาชน ได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และใช้ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศเป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง

ธนกรณ์ ว่องไว (2548, บทคัดย่อ) การศึกษาเรื่อง “การตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด: ศึกษากรณี เขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจความคิดเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งต่อระบบการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546 และเพื่อเสนอผลการศึกษานี้เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มีความสนใจและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษากาการเมืองไทยในอนาคตต่อไป กลุ่มประชากรที่นำมาใช้ศึกษาเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี จำนวน 197 คน จากจำนวน 22,185 คน (หมู่ 1 จำนวน 11,177 คน หมู่ 2 จำนวน 6,580 คน) โดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ใน

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลจากการศึกษาพบว่า การมีความซื่อสัตย์ สุจริต เป็นคุณสมบัติที่มีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็น นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และการรู้จักกันเป็นการส่วนตัว เป็นคุณสมบัติที่มีความสำคัญลำดับสุดท้ายของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้ความสำคัญในการ ไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัดและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด แต่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เห็นว่าการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น มีผลดี

วีระชัย นาคมาศ (2550, บทคัดย่อ) การศึกษา “การดำเนินงานตามบทบาทของผู้ใหญ่บ้าน ที่ได้รับเลือกใหม่ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบบทบาทหน้าที่ที่มีอยู่และการปฏิบัติได้จริงของผู้ใหญ่บ้านที่ได้รับเลือกใหม่ตามพระราชบัญญัติการปกครอง ท้องที่ พุทธศักราช 2457 และเพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้ใหญ่บ้านที่ได้รับการคัดเลือกใหม่ จำแนกตามตัวแปร เช่น เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว ระดับการศึกษา ฯลฯ ซึ่งประชาชนศึกษาแก่ ผู้ใหญ่บ้านที่ได้รับเลือกใหม่ วาระแรกของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 204 คน โดยใช้วิธีการ วิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ผลการศึกษาพบว่าบทบาทของ ผู้ใหญ่บ้านที่ได้รับเลือกใหม่ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.70 และเมื่อพิจารณาตามราย ข้อความบทบาทของผู้ใหญ่บ้านที่ได้รับเลือกใหม่ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการทะนุบำรุงต่าง ๆ ด้านการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ด้านการพัฒนา และส่งเสริมอาชีพ ด้านบทบาท ตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลอยู่ในระดับสูง การดำเนินการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับต่ำ สำหรับการเปรียบเทียบการดำเนินงานตามบทบาทของผู้ใหญ่บ้านที่ ได้รับเลือกใหม่ จากการศึกษาพบว่า ผู้ใหญ่บ้านที่มีเพศ อายุ สถานภาพครอบครัว ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ที่แตกต่างกันมีบทบาทในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน ยกเว้นผู้ใหญ่บ้านที่มี ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งที่แตกต่างกันในการดำเนินงานตามบทบาทการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

ว่าที่เรือตรีสมชาย วงศ์ศิริไพศาล (2550, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง การตัดสินใจเลือก สมาชิกสภาเทศบาลเมืองจันทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา ประการแรก เพื่อศึกษา องค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรีในประเด็น ต่อไปนี้ 1) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัคร 2) ความคิดเห็นของ ประชาชนที่มีต่อนโยบายของผู้สมัคร 3) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อกลยุทธ์ในการหาเสียง ของผู้สมัคร 4) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อหวัะแวนและสิ่งแวดล้อมอื่นในการเลือกตั้ง

ประการที่สอง เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลของประชาชนเมืองจันทบุรี ประการที่สามเพื่อศึกษาการเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามความคิดเห็นต่อองค์ประกอบต่าง ๆ ประชาชนที่ศึกษาได้แก่ ผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองจันทบุรี ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .92 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวน 292 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive) นำข้อมูลมาประมวลผลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการบรรยายลักษณะทั่วไปของข้อมูล และทดสอบสมมติฐาน โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลกับการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลเมืองจันทบุรี โดยใช้สถิติทดสอบแบบ t - test การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) ผลการศึกษา เมื่อจำแนกตามองค์ประกอบในแต่ละด้านพบว่า นโยบายของผู้สมัครประชาชนใช้ในการตัดสินใจเลือก เป็นอันดับที่ 1 ส่วนของกลยุทธ์ในการหาเสียงของผู้สมัครประชาชนใช้ในการตัดสินใจเลือก เป็นอันดับที่ 2 โดยที่หัวหน้าและสิ่งแวดล้อมประชาชนใช้ในการตัดสินใจเลือก เป็นอันดับที่ 3 ผลการศึกษา ระดับที่เป็นองค์ประกอบที่ใช้ในการตัดสินใจด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร พบว่า โดยภาพรวมประชาชนได้มีการตัดสินใจในเรื่องอายุ อาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจ ชื่อเสียงทางสังคม ภูมิฐานะ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ของผู้สมัครมีผลต่อการตัดสินใจ มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งในระดับการตัดสินใจค่อนข้างน้อย

ชวลีกรณ์ บุญนาค (2550, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง ทักษะคติของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายนายกเทศมนตรีตำบลเนินสะดวก อำเภอนีนสะดวก จังหวัดราชบุรี การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการจัดการเลือกตั้งนายนายกเทศมนตรีตำบลเนินสะดวก อำเภอนีนสะดวก จังหวัดราชบุรี และเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีต่อการจัดการเลือกตั้ง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 400 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยอาศัยบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นกรอบในการสุ่ม (Sampling Frame) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่า t - test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) ผลการศึกษา พบว่า การไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งของประชาชนส่วนใหญ่ไปด้วยความสำนึกของตนเองโดยถือว่าเป็นหน้าที่การรับรู้ข่าวสาร การเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง ทักษะคติของประชาชนที่มีต่อการจัดการเลือกตั้งในด้านความคิดเห็นต่อกระบวนการจัดการเลือกตั้ง พบว่า ประชาชนมีทัศนคติอยู่ในระดับสูง

ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วม พบว่า ประชาชนมีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลางและด้านทัศนคติที่มีต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี พบว่า ประชาชนมีทัศนคติอยู่ในระดับสูง เมื่อทำการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการจัดการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี ตำบลเนินสะดวก อำเภอเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพ และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีแตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี ไม่แตกต่างกัน

ชัยวัฒน์ มนต์ประสิทธิ์ (2551, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่องความต้องการของประชาชนที่มีต่อคุณสมบัติของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโสน อำเภอเมือง จังหวัดตราด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความต้องการของประชาชนที่มีต่อคุณสมบัติของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโสน อำเภอเมือง จังหวัดตราด และเปรียบเทียบความต้องการของประชาชนจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา อายุ รายได้ อาชีพ การรับรู้ข่าวสาร และประสบการณ์ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยเก็บข้อมูลจากประชาชน ในตำบลหนองโสน อำเภอเมือง จังหวัดตราด จำนวน 362 คน โดยศึกษาความต้องการของประชาชนที่มีต่อคุณสมบัติของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโสน อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านสมรรถนะ ด้านความสำเร็จ ด้านจริยธรรม และด้านสังคม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบสมมติฐาน ในการหาค่าความแปรปรวน (One - way ANOVA) และค่าที (t - test) ผลการศึกษาความต้องการของประชาชนที่มีต่อคุณสมบัติของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโสน อำเภอเมือง จังหวัดตราด ในภาพรวม ประชาชนมีความต้องการสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโสน อยู่ในระดับมาก โดยประชาชนมีความต้องการด้านสมรรถนะเป็นอันดับที่ 2 ด้านความสำเร็จเป็นอันดับที่ 3 และด้านสังคม เป็นอันดับที่ 4 ผลการทดสอบการทดสอบความต้องการของประชาชนเพศ ระดับการศึกษา อายุ รายได้ การรับรู้ข่าวสาร ที่ต่างกันมีความต้องการต่อคุณสมบัติของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันผลการทดสอบความต้องการของประชาชนที่ประสบการณ์ทางการเมืองต่างกันมีความต้องการต่อคุณสมบัติของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการศึกษา

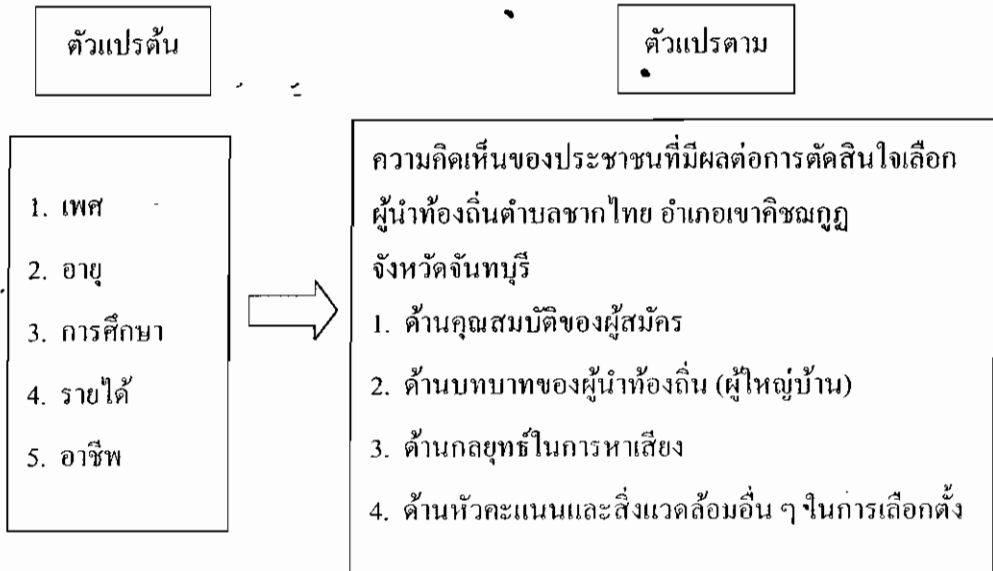
จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำมากำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาโดยศึกษาถึง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำ

ท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี” โดยสามารถสรุปตัวแปรและความสอดคล้องของแนวคิดและงานวิจัยที่ใช้ในการศึกษาได้ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 สรุปตัวแปรและความสอดคล้องของแนวคิดและงานวิจัยที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรตาม	แหล่งอ้างอิง
ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร	พระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบัน
ด้านบทบาทของผู้นำท้องถิ่น (ผู้ใหญ่บ้าน)	กรมการปกครอง. (2549). คู่มือปฏิบัติงานสำหรับกำนันผู้ใหญ่บ้าน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อสาธิตกษัตริย์ดินแดน.
ด้านกลยุทธ์ในการหาเสียง	สมบัติ จันทรวงศ์. (2529). การเมืองเรื่องการเลือกตั้ง ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ.2529. กรุงเทพฯ: ภาควิชารัฐศาสตร์ศึกษามหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.
ด้านหวัคະແນและสิ่งแวดลอมอื่น ๆ ในการเลือกตั้ง	เพิ่มพงษ์ เชาวลิต และศรีสมภพ จิตรภิมย์ศรี. (2531). หาคะแนนเสียงอย่างไรให้ได้เป็น ส.ส. กรุงเทพฯ: นิติธรรม.

จากสรุปตัวแปรและแหล่งอ้างอิงสำคัญข้างต้นจาก พระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบัน กรมการปกครอง. (2549). คู่มือปฏิบัติงานสำหรับกำนันผู้ใหญ่บ้าน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อสาธิตกษัตริย์ดินแดน.สมบัติ จันทรวงศ์. (2529). การเมืองเรื่องการเลือกตั้ง ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2529. กรุงเทพฯ: ภาควิชารัฐศาสตร์ศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. เพิ่มพงษ์ เชาวลิต และศรีสมภพ จิตรภิมย์ศรี. (2531). หาคะแนนเสียงอย่างไรให้ได้เป็น ส.ส. กรุงเทพฯ: นิติธรรม. ผู้ศึกษาจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาได้ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนในการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นของตำบลชากไทย อำเภอบางบาล จังหวัดจันทบุรี” ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยจะมีขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การทดสอบเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ต้องการศึกษาในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลชากไทย อำเภอบางบาล จังหวัดจันทบุรี จำนวน 2,815 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 15 กันยายน 2554) ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ด้วยการใช้สูตรของ ยามาเน่ (Yamane, 1970, p.p. 580 - 581) เพื่อกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างคือ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = จำนวนสมาชิกกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร 2,815 คน

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ = .05

แทนค่า

$$n = \frac{2,815}{1 + 2,815 (0.05)^2}$$
$$= 350$$

ดังนั้น จึงกำหนดจำนวนของกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้เป็น 350 คน

เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 คน แล้วทำการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน (Proportional Allocation) จากสมาชิกในแต่ละกลุ่มย่อย (กลุ่มพื้นฐาน) จำนวน 8 กลุ่ม ซึ่งใช้สูตรคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n_1 = \frac{nN_1}{N}$$

โดยที่ n_1 = จำนวนตัวอย่างที่จะสุ่มจากกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม

n = จำนวนของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

N_1 = จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่ม

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

ประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้าน

ตารางที่ 3 จำแนกกลุ่มตัวอย่างที่มีสิทธิเลือกตั้งตามหมู่บ้าน

หมู่ที่	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่าง
1	257	32
2	137	17
3	233	29
4	635	79
5	386	48
6	378	47
7	394	49
8	395	49
รวม	2,815	350

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือสำหรับการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ได้แก่ เครื่องมือแบบสอบถาม โดยการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีวิธีการดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจาก แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำข้อมูลในส่วนดังกล่าวนี้มาสร้างเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1.1 แบบสอบถาม ส่วนที่ 1 เป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ รายได้ การศึกษา และอาชีพ

1.2 แบบสอบถาม ส่วนที่ 2 เป็นมาตรวัดแบบให้คะแนน (Rating scale) ของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นของตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ประกอบด้วย ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร ด้านบทบาทของผู้นำท้องถิ่น (ผู้ใหญ่บ้าน) ด้านกลยุทธ์ในการหาเสียง และด้านหวัคະແນและสิ่งแวดลอมอื่น ๆ ในการเลือกตั้ง เพื่อประเมินความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นของตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่มีต่อคำถามซึ่งมีเกณฑ์การให้ของประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ตามความคิดเห็นดังนี้ (สุจิตรา บุญรัตพันธุ์, 2538, หน้า 130)

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้	4	คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

การทดสอบเครื่องมือ

1 ในการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหา ความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือและสำนวนภาษาให้ถูกต้องตามแนวทางของการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นของตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้งสามท่าน ได้แก่

1.1 ดร. ธนวัฒน์ พิมลจินดา อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

1.2 นายมงคล เลิศพรทิพย์ ปลัดอำเภอเขาคิชฌกูฏ

1.3 นางนิชภัทร พงษ์เจริญ พัฒนาการอำเภอเขาคิชฌกูฏ

1.4 ดร.ณุกานดา กิตติคุณวัฒนา อาจารย์พิเศษหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

2. นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขในเบื้องต้น ไปทดลองใช้กับประชากรในเขตพื้นที่ตำบลพลวง อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Cronbach's Coefficient Alpha) ซึ่งผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นรวมแบบสอบถามเท่ากับ 0.8521

3. นำแบบสอบถามผ่านการทดสอบ และปรับปรุงเพื่อความสมบูรณ์อีกครั้ง ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่ตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามถึงประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่ตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี โดยตรง โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้คือนำแบบสอบถาม จำนวน 350 ชุด ไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มประชากรศึกษาโดยผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถาม โดยการสุ่มแบบบังเอิญ และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเองได้จำนวน 350 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 เปอร์เซนต์ และสามารถนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยสังคมศาสตร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนจากประชากรในเขตพื้นที่ตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี แล้วผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้ นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากประชากรในเขตพื้นที่ตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำถามที่ได้รับ นำแบบสอบถามที่ตรวจได้คะแนนแล้วนำไปวิเคราะห์ตามระดับความถี่เห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี แล้วนำข้อมูลมาแปลค่าเฉลี่ยของปัจจัยที่มีผลต่อตัวแปรต่าง ๆ ที่มีต่อระดับพฤติกรรมออกเป็น 4 ระดับ

โดยการหาความกว้างของอันตรภาคชั้นดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่องกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{จำนวนชั้น}}{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}} \\ &= \frac{4}{4 - 1} \\ &= 0.75 \end{aligned}$$

ระดับคะแนนเฉลี่ย ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำ
ท้องถิ่น

คะแนนเฉลี่ย 3.26 - 4.00 เห็นด้วยมากที่สุด หมายถึง มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.25 เห็นด้วยมาก หมายถึง มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมาก

คะแนนเฉลี่ย 1.75 - 2.50 เห็นด้วยน้อย หมายถึง มีผลต่อการตัดสินใจเลือกน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.75 เห็นด้วยน้อยที่สุด หมายถึง มีผลต่อการตัดสินใจเลือกน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ และอาชีพ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

2. ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

3. ข้อมูลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ไม่ได้เก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด จึงเลือกสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ใช้สถิติ t - test กรณีที่ตัวแปรต้นแบ่งเป็นสองกลุ่ม ได้แก่ เพศ แบ่งเป็น ชาย และหญิง

ใช้สถิติ One - way ANOVA กรณีที่ตัวแปรต้นมีมากกว่าสองกลุ่ม ได้แก่ อายุ การศึกษา รายได้ และอาชีพ

และเมื่อพบความแตกต่างจึงทดสอบรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least - Significant Different) นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอบางขัน จังหวัดน่าน” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอบางขัน จังหวัดน่าน และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอบางขัน จังหวัดน่าน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลชากไทย อำเภอบางขัน จังหวัดน่าน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 350 ชุด ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	186	53.14
1.2 หญิง	164	46.86
รวม	350	100.00

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ		
2.1 18 - 28 ปี	71	20.29
2.2 29 - 39 ปี	156	44.57
2.3 40 - 50 ปี	59	16.86
2.4 51 - 61 ปี	26	7.43
2.5 62 ปีขึ้นไป	38	10.86
รวม	350	100.00
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ประถมศึกษา	13	3.71
3.2 มัธยมศึกษาตอนต้น	46	13.14
3.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.	62	17.71
3.4 อนุปริญญา/ ปวส.	113	32.29
3.5 ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี	116	33.14
รวม	350	100.00
4. รายได้ต่อเดือน		
4.1 ไม่เกิน 5,000 บาท	33	9.43
4.2 5,001 - 15,000 บาท	156	44.37
4.3 15,001 - 25,000 บาท	137	39.14
4.4 25,001 - 35,000 บาท	24	6.86
4.5 มากกว่า 35,000 บาท	0	0.00
รวม	350	100.00
5. อาชีพ		
5.1 เกษตรกร	98	28.00
5.2 รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	74	21.14
5.3 นักเรียน/ นักศึกษา	56	16.00
5.4 รับจ้างรายวัน	49	14.00

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
5.5 ประกอบธุรกิจส่วนตัว	73	20.86
5.6 อื่น ๆ	0	0.00
รวม	350	100.00

จากตารางที่ 4 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นของตำบลชากไทย อำเภอบางขัน จังหวัดพัทลุง

สามารถสรุปข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม และสามารถสังเกตในเบื้องต้นได้ถึง “ตัวแปรต้น” ที่อาจเป็นประเด็นสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นของตำบลชากไทย ซึ่งพบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยส่วนใหญ่มีอายุ 29 - 39 ปี และอาจเป็นไปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างดังกล่าวจะมีระดับการศึกษานุปริญญา/ ปวส. ขึ้นไป โดยประกอบอาชีพเกษตรกรและรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ เป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากข้อมูลตามตารางสรุปได้ว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่จะมีระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 33.14 รองลงมาคือ นุปริญญา/ ปวส. ร้อยละ 32.29 และจะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 98 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 28 มีอาชีพเกษตรกร รองลงมาคืออาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ มีจำนวน 74 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 21.14 และกล่าวได้ว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวมีรายได้ 5,001-15,000 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 44.37 และรองลงมา คือ 15,001 - 25,000 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 39.14 จากประเด็นดังกล่าวอาจมีผลกระทบต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น ที่อาจเกิดได้จากความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น ที่สำคัญต่าง ๆ ประกอบด้วย ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ จากกรณีที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ แตกต่างกันเองส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย คมผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ ลักษณ์มีกาญจนสินีพันธ์ (2550) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง พ.ศ. 2548 ในเขตเลือกตั้งที่ 9 จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่า เพศ รายได้ การศึกษา และอาชีพต่างกัน มีปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแตกต่างกัน

นอกเหนือจากข้อสังเกตเบื้องต้นดังกล่าวมาแล้วนั้น เพื่อให้การวิเคราะห์มีความชัดเจนมากขึ้น ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการแปลผลจากแบบสอบถามตาม “ตัวแปรตาม” สำคัญต่าง ๆ ดังรายละเอียดที่นำเสนอในส่วนที่ 2 ต่อไป

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้ท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร

ด้านคุณสมบัติส่วนตัว ของผู้รับสมัคร	จำนวนร้อยละและระดับความคิดเห็น				การแปลผล			
	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อย ที่สุด	$\bar{X}$	SD	ระดับของ การ ตัดสินใจ	อันดับ
1. มีชื่อเสียงในด้าน คุณงามความดี	51 (14.57)	283 (80.86)	15 (4.29)	1 (0.29)	3.10	0.44	มาก	6
2. มีความรู้ ความสามารถ	50 (14.29)	277 (79.14)	23 (6.57)	0 (0.00)	3.08	0.45	มาก	7
3. ให้ความช่วยเหลือ ชาวบ้านเป็นอย่างดี	115 (32.86)	206 (58.86)	28 (8.00)	1 (0.29)	3.24	0.60	มาก	5
4. มีประสบการณ์ ในการทำงาน	161 (46.00)	159 (45.43)	29 (8.29)	1 (0.29)	3.37	0.65	มากที่สุด	3
5. มีความจริงใจ เชื่อถือได้	177 (50.57)	139 (39.71)	34 (9.71)	0 (0.00)	3.41	0.66	มากที่สุด	2
6. มีความเสียสละ	182 (52.00)	144 (41.14)	24 (6.86)	0 (0.00)	3.45	0.62	มากที่สุด	1
7. มีฐานะดี	109 (31.14)	156 (44.57)	84 (24.00)	1 (0.29)	3.07	0.75	มาก	8
8. พุดจาสุภาพ อ่อนน้อม	142 (40.57)	181 (51.71)	25 (7.14)	2 (0.57)	3.32	0.63	มากที่สุด	4
9. เป็นญาติพี่น้องของ ตนเอง	80 (22.86)	174 (49.71)	88 (25.14)	8 (2.29)	2.93	0.75	มาก	9
ภาพรวม					3.22	0.37	มาก	

จากตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการ

ตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้รับสมัครในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.22, S.D. = 0.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การมีความเสียสละ อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.45, S.D. = 0.62$) เป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือมีความจริงใจเชื่อถือได้ อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.41, S.D. = 0.44$) และอันดับสุดท้ายคือเป็นญาติพี่น้องของตนเอง อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.93, S.D. = 0.75$)

สรุปผลการศึกษา จะเห็นได้ว่า คุณสมบัติของผู้รับสมัคร ในด้านการมีฐานะดีและเป็นญาติพี่น้องของตนเอง ที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญเป็นอันดับท้าย ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนไม่ต้องการผู้นำท้องถิ่นที่เป็นญาติพี่น้องของตนเอง หรือ ผู้นำท้องถิ่นที่มีฐานะดี แต่ต้องการผู้นำท้องถิ่นที่มีความเสียสละทำงานเพื่อส่วนรวม มีความจริงใจ เชื่อถือได้มากที่สุด

ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ด้านบทบาทผู้นำท้องถิ่น (ผู้ใหญ่บ้าน)

ด้านบทบาทผู้นำท้องถิ่น (ผู้ใหญ่บ้าน)	จำนวนร้อยละและระดับความคิดเห็น				การแปลผล			
	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อย ที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับของ การ ตัดสินใจ	อันดับ
1. มีบทบาทด้านการ ปกครองและรักษา ความสงบเรียบร้อย	55 (15.71)	253 (72.29)	40 (11.43)	2 (0.57)	3.03	0.54	มาก	4
2. มีบทบาทด้านการ พัฒนาและส่งเสริม อาชีพ	47 (13.43)	273 (78.00)	27 (7.71)	3 (0.86)	3.04	0.49	มาก	3
3. มีบทบาทด้านการ อนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	49 (14.00)	270 (77.14)	29 (8.29)	2 (0.57)	3.05	0.49	มาก	2
4. มีบทบาทด้านการ ป้องกันภัยพิบัติ หรือภัยธรรมชาติ	40 (11.43)	278 (79.43)	29 (8.29)	3 (0.86)	3.01	0.48	มาก	5
5. มีบทบาทตามนโยบาย เร่งด่วนของรัฐบาล	47 (13.43)	275 (78.57)	27 (7.71)	1 (0.29)	3.05	0.47	มาก	1
ภาพรวม					3.04	0.37	มาก	

จากตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอกงหรา จังหวัดจันทบุรี ด้านบทบาทผู้นำท้องถิ่น (ผู้ใหญ่บ้าน) ในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.04$, $S.D. = 0.37$) เมื่อจำแนกตามรายชื่อได้ดังนี้

มีบทบาทตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.05$, $S.D. = 0.47$) เป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือ มีบทบาทด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.05$, $S.D. = 0.49$) และสุดท้ายคือมีบทบาทด้านการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.01$, $S.D. = 0.48$)

สรุปผลการศึกษาด้านบทบาทผู้นำท้องถิ่น (ผู้ใหญ่บ้าน) ตำบลชากไทย อำเภอกงหรา จังหวัดจันทบุรี จะเห็นได้ว่า ประชาชนให้ความสำคัญด้านบทบาทผู้นำท้องถิ่น (ผู้ใหญ่บ้าน) ที่นำนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลมาใช้ในชุมชน ส่วนบทบาทด้านการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนประชาชนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้ายนั้นอาจเป็นเพราะเห็นว่าชุมชนของตนในปัจจุบันมีผู้นำท้องถิ่นหรือผู้ใหญ่บ้านที่ให้การดูแลลูกบ้านอย่างดี โดยมีการจัดอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ชรบ. ได้ร่วมมือกันดูแลในหมู่บ้าน โดยมีผู้นำในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยเป็นอย่างดี

ตารางที่ 7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอกงหรา จังหวัดจันทบุรี ด้านกลยุทธ์ในการหาเสียงของผู้สมัคร

ด้านกลยุทธ์ในการหาเสียงของผู้สมัคร	จำนวนร้อยละและระดับความคิดเห็น				การแปลผล			
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด	$\bar{X}$	S/D	ระดับของการตัดสินใจ	อันดับ
1 มีการหาเสียงโดยเข้าถึงประชาชน	185 (52.86)	136 (38.86)	27 (7.71)	2 (0.57)	3.44	2.43	มากที่สุด	1
2 มีการหาเสียงโดยใช้ขบวนรถแห่จำนวนมก ๆ	48 (13.71)	63 (18.00)	230 (65.71)	9 (2.57)	2.43	0.76	น้อย	3
3 มีการหาเสียงโดยใช้ป้ายติดตามถนนจำนวนมาก	48 (13.71)	72 (20.57)	219 (62.57)	11 (3.14)	2.45	0.77	น้อย	2

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ด้านกลยุทธ์ในการหาเสียงของผู้สมัคร	จำนวนร้อยละและระดับความคิดเห็น				การแปลผล			
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับของการตัดสินใจ	อันดับ
4: มีการหาเสียงโดยใช้สื่อที่เป็นแผ่นพับ โปสเตอร์ และสิ่งพิมพ์	10 (2.86)	90 (25.71)	233 (66.57)	17 (4.86)	2.27	0.59	น้อย	4
ภาพรวม					2.65	0.48	มาก	

จกตารางที่ 7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ด้านกลยุทธ์ในการหาเสียงของผู้สมัครในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 2.65$, $S.D. = 0.48$) เมื่อจำแนกตามรายชื่อได้ดังนี้ มีการหาเสียงโดยเข้าถึงประชาชนอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.44$, $S.D. = 2.43$) เป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือมีการหาเสียงโดยใช้ป้ายติดคาบถนน จำนวนมากอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย ($\bar{X} = 2.45$, $S.D. = 0.77$) และอันดับสุดท้ายคือ มีการหาเสียงโดยใช้สื่อที่เป็นแผ่นพับ โปสเตอร์ และสิ่งพิมพ์อยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย ($\bar{X} = 2.27$, $S.D. = 0.59$)

สรุปผลการศึกษา ด้านกลยุทธ์ในการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่น โดยเข้าถึงประชาชน เป็นอันดับแรกและการหาเสียงโดยใช้สื่อที่เป็นแผ่นพับ โปสเตอร์ และสิ่งพิมพ์ เป็นอันดับสุดท้ายนั้น จะเห็นได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่เมื่อได้รับสื่อมาแล้วไม่ค่อยให้ความสนใจในสื่อเหล่านี้เท่าที่ควรเนื่องจากประชาชนบางคนก็อ่านหนังสือไม่ออก จึงทำให้สื่อเหล่านี้ไม่ค่อยให้เกิดประโยชน์เพราะประชาชนมีอายุวุฒิและคุณวุฒิที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ด้านห้วคะแนนและสิ่งแวดลอมอื่น ๆ

ด้านห้วคะแนนและ สิ่งแวดลอมอื่น ๆ	จำนวนร้อยละและระดับความคิดเห็น				การแปลผล			
	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อย ที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับของ การ ตัดสินใจ	อันดับ
1. มีการชักชวนจาก ห้วคะแนน	74 (21.14)	222 (63.43)	54 (15.43)	0 (0.00)	3.06	0.60	มาก	1
2. มีคำแนะนำจากญาติ หรือเพื่อน	83 (23.71)	204 (58.29)	63 (18.00)	0 (0.00)	3.06	0.64	มาก	2
3. มีการซื้อเสียงทั้งใน รูปของเงินและของ รางวัล	75 (21.43)	95 (27.14)	173 (49.43)	7 (2.00)	2.68	0.83	มาก	3
4. มีการเอื้อประโยชน์ ให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	43 (12.29)	103 (29.43)	195 (55.71)	9 (2.57)	2.51	0.74	มาก	4
ภาพรวม					2.83	0.56	มาก	

จากตารางที่ 8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ด้านห้วคะแนนและสิ่งแวดลอมอื่น ๆ ในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 2.83, S.D. = 0.56$) เมื่อจำแนกตามรายชื่อได้ดังนี้ มีการชักชวนจากห้วคะแนน อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.06, S.D. = 0.60$) เป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือ มีคำแนะนำจากญาติหรือเพื่อนอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.06, S.D. = 0.64$) และอันดับสุดท้ายคือมีการเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 2.51, S.D. = 0.74$)

สรุปผลการศึกษาด้านห้วคะแนนและสิ่งแวดลอมอื่น ๆ ประชาชนได้รับการชักชวนจากห้วคะแนนเป็นอันดับแรกและการเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นอันดับสุดท้าย จะเห็นได้ว่าผู้สมัครเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นหรือผู้ใหญ่บ้าน โดยส่วนใหญ่จะมีบทบาทในการดูแลลูกบ้านในเรื่องของการกินดีอยู่ดี คุณภาพชีวิตที่ดีและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งผู้ใหญ่บ้านไม่มีผลประโยชน์ต่อกันในเรื่องของธุรกิจ

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ
1. ด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร	3.22	0.37	เห็นด้วยมาก	1
2. ด้านบทบาทผู้นำท้องถิ่น (ผู้ใหญ่บ้าน)	3.04	0.37	เห็นด้วยมาก	2
3. ด้านกลยุทธ์ในการหาเสียงของผู้สมัคร	2.65	0.48	เห็นด้วยมาก	4
4. ด้านหวัคະແນມและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ	2.83	0.56	เห็นด้วยมาก	3
ภาพรวม	2.93	0.26	เห็นด้วยมาก	

จากตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรีด้านต่าง ๆ พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่ตำบล ชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี มีทัศนคติในภาพรวมด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 2.93, S.D. = 0.26$) เมื่อจำแนกตามรายชื่อได้ดังนี้

ด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.22, S.D. = 0.37$)
เป็นอันดับที่ 1

ด้านบทบาทผู้นำท้องถิ่น (ผู้ใหญ่บ้าน) อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.04, S.D. = 0.37$)
เป็นอันดับที่ 2

ด้านหวัคະແນມและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 2.83, S.D. = 0.56$)
เป็นอันดับที่ 3

ด้านกลยุทธ์ในการหาเสียงของผู้สมัครอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 2.65, S.D. = 0.48$)
เป็นอันดับที่ 4

สรุปผลการศึกษา จะเห็นได้ว่าประชาชนให้ความสำคัญในด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครเป็นอันดับแรกรองลงมาคือ ด้านบทบาทผู้นำท้องถิ่น (ผู้ใหญ่บ้าน) และสุดท้ายคือด้านกลยุทธ์ในการหาเสียงของผู้สมัคร ซึ่งประชาชนเห็นว่ามีส่วนช่วยในการตัดสินใจเป็นอันดับสุดท้าย

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนในตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	186	2.933	0.254	0.135	.892
หญิง	164	2.930	0.258		

* $p < 05$

จากตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนด้วยการใช้สถิติ t - test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี พบว่าประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ไม่แตกต่างกัน ($t = 0.135$, $Sig. = 0.892$) จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สรุปผลการศึกษ จะเห็นได้ว่าประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลการศึกษาดังกล่าวเกิดจากการที่ปัจจุบันการรับสมัครแบบข้อมูลข่าวสารทำได้สะดวกและมีช่องทางกรรับรู้อย่างมากมาย อีกทั้งเพศหญิงในปัจจุบันจะต้องเป็นผู้นำหรือมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกันของเพศชายและเพศชายหญิงจึงทำให้การตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนในตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4	0.085	0.021	0.322	0.863
ภายในกลุ่ม	345	22.763	0.066		
รวม	349	22.848			

* $p < .05$

จากตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนด้วยการใช้สถิติ One - way ANOVA เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ไม่แตกต่างกัน ($F = 0.322$, $Sig. = 0.863$) จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สรุปผลการศึกษา จะเห็นได้ว่าประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอายุต่างกันความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ปัจจุบันประชาชนในกลุ่มอายุต่าง ๆ ทั้งกลุ่มวัยรุ่น กลุ่มวัยทำงาน และกลุ่มวัยผู้ใหญ่ ในตำบลชากไทยมีความสนใจเกี่ยวกับการเลือกผู้นำท้องถิ่นและมีการติดตามการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งอย่างต่อเนื่องและได้มองถึงความเหมาะสมของคุณสมบัติพร้อมสภาวะการเป็นผู้นำ จึงสามารถที่จะตัดสินใจ พิจารณาผู้ที่เหมาะสมที่เป็นผู้นำท้องถิ่น ได้อย่างอิสระไม่ว่าจะมีอายุต่างกันอย่างไรความคิดเห็นที่มีต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นจึงไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนในตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นแตกต่างกัน

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4	1.040	0.260	4.113	0.003*
ภายในกลุ่ม	345	21.808	0.063		
รวม	349	22.848			

* $p < .05$

จากตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนด้วยสถิติ One - way ANOVA เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรีแตกต่างกัน ($F = 4.113, Sig. = 0.003$) จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยและทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีการ LSD (Least Significant Difference Test) พบว่า มีความแตกต่างกันดังนี้

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประถมศึกษาศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	อนุปริญญา/ปวส.	ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี
ประถมศึกษา	3.20	-	*	*	*	*
มัธยมศึกษาตอนต้น	2.95		-			
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	2.92			-		
อนุปริญญา/ ปวส.	2.92				-	
ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี	2.91					-

* $p < .05$

จากตารางที่ 13 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีการ LSD (Least Significant Difference Test) ของระดับการศึกษากับความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี พบว่าแตกต่างกันดังนี้

คู่ที่ 1 ประถมศึกษากับมัธยมศึกษาตอนต้น

คู่ที่ 2 ประถมศึกษากับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.

คู่ที่ 3 ประถมศึกษากับอนุปริญญา/ ปวส.

คู่ที่ 4 ประถมศึกษากับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี

ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลชากไทย ที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี แตกต่างไปจากคู่ที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. อนุปริญญา/ ปวส. และปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี

สรุปผลการศึกษา จะเห็นได้ว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลชากไทย ที่มีระดับการศึกษาชั้นประถม มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี แตกต่างไปจากระดับการศึกษาอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า จะมีความสนใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งมากกว่า เข้าใจความสำคัญของการเลือกตั้งส่วนท้องถิ่นกับการพัฒนาประเทศมากกว่า การตัดสินใจจะใช้ข้อมูลข่าวสารที่รอบคอบมากกว่า พิจารณาถึงความถูกต้องมีเหตุผลที่มากกว่า ดังนั้นประชาชนที่มีการศึกษาสูงกว่าจึงพิจารณาปัจจัยการเลือกตั้งที่มากกว่า

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนในตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	3	0.732	0.244	3.818	.010*
ภายในกลุ่ม	346	22.116	0.064		
รวม	349	22.848			

* $p < .05$

จากตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนด้วยสถิติ One - way ANOVA เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น ตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี พบว่า ประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรีแตกต่างกัน ($F = 3.818, Sig. = 0.010$) จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยและทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีการ LSD (Least Significant Difference Test) พบว่า มีความแตกต่างกันดังนี้

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้	$\bar{X}$	ไม่เกิน 5,000 บาท	5,001 - 15,000 บาท	15,001 - 25,000 บาท	25,001 - 35,000 บาท
ไม่เกิน 5,000 บาท	2.96	-			
5,001 - 15,000 บาท	2.97		-	*	
15,001 - 25,000 บาท	2.88			-	
25,001 - 35,000 บาท	2.95				-

* $p < .05$

จากตารางที่ 15 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีการ LSD (Least Significant Difference Test) ของรายได้อีกกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น ตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี พบว่าแตกต่างกันดังนี้

คู่ที่ 1 รายได้ 5,001 - 15,000 บาท/ เดือน กับ 15,001 - 25,000 บาท/ เดือน

ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลชากไทย ที่มีรายได้ 5,001 - 15,000 บาท/ เดือน มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี แตกต่างไปจากผู้ที่มี รายได้ 15,001 - 25,000 บาท/ เดือน

สรุปผลการศึกษา จะเห็นได้ว่าประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลชากไทย ที่มีรายได้ 5,001 - 15,000 บาท/ เดือน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น ตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี แตกต่างไปจากผู้ที่มีรายได้ 15,001 - 25,000 บาท/

เดือน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่มีรายได้น้อยจะถูกโน้มน้าวหรือถูกชักชวนจากห้วคณะแน ส่วนผู้ที่มีรายได้น้อยอาจจะถูกชักชวนในเรื่องของการถือผลประโยชน์ต่อกัน และการเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นมีผลกระทบต่อการพัฒนาสภาพเศรษฐกิจในชุมชน จึงทำให้ผู้ที่มีรายได้น้อยให้ความสำคัญ และมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นของตำบลชากไทย เพราะว่าผู้นำท้องถิ่นจะเป็นผู้ที่ทำให้ผู้ที่มีรายได้น้อยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

สมมติฐานที่ 5 ประชาชนในตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น แตกต่างกัน

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Sig.</i>
ระหว่างกลุ่ม	4	0.659	0.166	2.560	.038*
ภายในกลุ่ม	345	22.189	0.064		
รวม	349	22.848			

* $p < .05$

จากตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนด้วยสถิติ One - way ANOVA เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรีแตกต่างกัน ($F = 2.560$, $Sig. = 0.038$) จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยและทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีการ LSD (Least Significant Difference Test) พบว่า มีความแตกต่างกันดังนี้

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	$\bar{X}$	เกษตรกร	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	นักเรียน/ นักศึกษา	รับจ้าง รายวัน	ประกอบ ธุรกิจ ส่วนตัว	อื่น ๆ
เกษตรกร	2.87	-	*		*	*	
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	2.95		-				
นักเรียน/ นักศึกษา	2.92			-			
รับจ้างรายวัน	2.99				-		
ประกอบธุรกิจ ส่วนตัว	2.96					-	
อื่น ๆ	-						-

* $p < .05$

จากตารางที่ 17 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีการ LSD (Least Significant Difference Test) ของอาชีพที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นของตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี พบว่าแตกต่างกันดังนี้

คู่ที่ 1 อาชีพเกษตรกรกับรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ

คู่ที่ 2 อาชีพเกษตรกรกับรับจ้างรายวัน

คู่ที่ 3 อาชีพเกษตรกรกับประกอบธุรกิจส่วนตัว

ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลชากไทย ที่มีอาชีพเกษตรกรมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี แตกต่างไปจากผู้ที่มิอาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ อาชีพรับจ้างรายวัน อาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว

สรุปผลการศึกษา จะเห็นได้ว่าประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลชากไทย ที่มีอาชีพเกษตรกรมีความคิดเห็นที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี แตกต่างไปจากอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ รับจ้างรายวัน และผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สมัครรับเลือกตั้งจะให้ความสำคัญกับประชาชนในกลุ่มอาชีพเกษตรกร มากกว่า กลุ่มอื่น เนื่องจากประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรจึงทำให้มี

ความต้องการผู้นำที่มีความเข้าใจในสถานการณ์ในท้องถิ่นที่มีความจำเป็นที่จะต้องได้มาซึ่งผู้นำที่เข้าถึงประชาชนจึงทำให้ส่งผลโดยตรงกับผู้สมัครจะได้ผลในกลุ่มนี้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ในการเลือกตั้งประชาชนในกลุ่มอาชีพเกษตรกร จะให้ความสำคัญกับผู้สมัคร และวิธีการหาเสียงมากกว่า ดังนั้น ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน จึงมีความคิดเห็นในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครที่ต่างกัน

ตารางที่ 18 สรุปการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
ประชาชนในตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
ประชาชนในตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
ประชาชนในตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น แตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
ประชาชนในตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น แตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
ประชาชนในตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น แตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษางานวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้คือ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 350 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ด้วยการใช้สูตรของยามานะ (Yamane, 1970, p.p. 580 - 581) ทำการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน (Proportional Allocation และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้มารับบริการ ประกอบด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการทดสอบสมมติฐาน ใช้ค่าสถิติ t - test สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระที่มี 2 กลุ่ม ใช้สถิติ One - way ANOVA ในการหาค่าความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระที่มีตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป และใช้ LSD เพื่อทดสอบหาความแตกต่างรายคู่ว่าตัวแปรคู่ใดมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งสรุปผลการศึกษานำเสนอตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
2. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี
3. การทดสอบสมมติฐาน

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่ตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยส่วนมากอยู่ในกลุ่มอายุ 29 - 39 ปี รองลงมาคือ กลุ่มอายุระหว่าง 18 - 28 ปี และอายุ 51 - 61 ปี น้อยที่สุด ในขณะที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี เป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือ

อนุปริญญา/ ปวส. และประถมศึกษา น้อยสุด การประกอบอาชีพส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกร
 รองลงมาคือประกอบธุรกิจส่วนตัว และสุดท้ายคือ อาชีพรับจ้างรายวัน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า
 ส่วนมากมีรายได้ 5,001 - 15,000 บาท/ เดือน เป็นส่วนมากและรองลงมา 15,001 - 25,000 บาท/
 เดือน และสุดท้ายรายได้ 25,001 - 35,000 บาท/ เดือน ความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อ
 การตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอบางขัน จังหวัดน่าน

ผลการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบล
 ชากไทย อำเภอบางขัน จังหวัดน่าน พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่ตำบลชากไทย
 อำเภอบางขัน จังหวัดน่าน ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาตามรายข้อได้
 ดังนี้

- ด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เป็นอันดับที่ 1
  - ด้านบทบาทผู้นำท้องถิ่น (ผู้ใหญ่บ้าน) อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เป็นอันดับที่ 2
  - ด้านหวัชระแอมและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ อยู่ในระดับเห็นด้วยมากเป็นอันดับที่ 3
  - ด้านกลยุทธ์ในการหาเสียงของผู้สมัครอยู่ในระดับเห็นด้วยมากเป็นอันดับที่ 4
1. ด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น
 ตำบลชากไทย อำเภอบางขัน จังหวัดน่าน พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่ตำบล
 ชากไทย มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้ใหญ่บ้านนำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอบางขัน
 จังหวัดน่าน ด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร ในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก
 เมื่อจำแนกตามรายข้อได้ดังนี้

- มีความเสียสละอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1
- มีความจริงใจเชื่อถือได้อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด เป็นอันดับที่ 2

2. ด้านบทบาทผู้นำท้องถิ่น (ผู้ใหญ่บ้าน)

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น
 ตำบลชากไทย อำเภอบางขัน จังหวัดน่าน พบว่าประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่ตำบล
 ชากไทย มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอบางขัน
 จังหวัดน่าน ด้านบทบาทผู้นำท้องถิ่น (ผู้ใหญ่บ้าน) ในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อจำแนกตาม
 รายข้อได้ดังนี้

- มีบทบาทตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เป็นอันดับที่ 1
- มีบทบาทด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก
 เป็นอันดับที่ 2

3. ด้านกลยุทธ์ในการหาเสียงของผู้สมัคร

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น ตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่ตำบลชากไทย มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ด้านกลยุทธ์ในการหาเสียงของผู้สมัคร ในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อจำแนกตามรายข้อได้ดังนี้

มีการหาเสียงโดยเข้าถึงประชาชนอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1

มีการหาเสียงโดยใช้ป้ายติดตามถนนจำนวนมากอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย เป็นอันดับที่ 2

4. ด้านหวัคະແນและสิ่งแวดลอมอื่น ๆ

ผลการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่ตำบลชากไทย มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ด้านหวัคະແນและสิ่งแวดลอมอื่น ๆ ในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อจำแนกตามรายข้อได้ดังนี้

มีการชักชวนจากหวัคະແນอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เป็นอันดับที่ 1

มีคำแนะนำจากญาติหรือเพื่อนอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เป็นอันดับที่ 2

การทดสอบสมมติฐาน

1. เพศ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ไม่แตกต่างกัน

2. อายุ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ไม่แตกต่างกัน

3. ระดับการศึกษา ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี แตกต่างกัน

4. รายได้ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี แตกต่างกัน

5. อาชีพ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น ผู้วิจัยขออภิปรายผลดังนี้

1. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร 2) ด้านบทบาทของผู้นำท้องถิ่น (ผู้ใหญ่บ้าน) 3) ด้านกลยุทธ์ในการหาเสียง และ 4) ด้านหวัคະແນและสิ่งแวดลอมอื่น ๆ ในการเลือกตั้ง พบว่าในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เอกชาติ แจ่มอัน (2547) ทำการศึกษาพฤติกรรมการ ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ศึกษากรณีอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี พบว่า คุณลักษณะของผู้สมัครมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือคุณลักษณะของพรรคการเมือง สำหรับคุณลักษณะของหวัคະແນมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แต่ขัดแย้งกับผลงานวิจัยของ ภาสพรหม แก้วประดับ (2545) ศึกษาเรื่องการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านค่าย ผลการศึกษาค้นคว้าการตัดสินใจเลือกผู้สมัครของประชาชนในด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัคร นโยบายของผู้สมัคร กลยุทธ์ในการหาเสียงของผู้สมัคร หวัคະແນและสิ่งแวดลอมอื่น ๆ พบว่าในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในระดับปานกลางทุกประเด็น

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในด้านหวัคະແນและสิ่งแวดลอมอื่น ๆ และด้านกลยุทธ์ในการหาเสียงของผู้สมัครเป็นอันดับท้าย ๆ อาจเป็นเพราะปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่ในตำบลชากไทย ให้ความสนใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งและติดตามข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นทำให้สามารถวิเคราะห์ความสามารถของผู้สมัครและตัดสินใจได้อย่างมีอิสระจากการพุดชกจุงจากหวัคະແນและสิ่งแวดลอมอื่น ๆ ส่วนกลยุทธ์ในการหาเสียงที่ประชาชนให้ความสำคัญเป็นอันดับท้าย ๆ อาจเป็นเพราะปัจจุบันการหาเสียงส่วนใหญ่จะมีลักษณะคล้ายกันจึงทำให้ประชาชนให้ความสำคัญเป็นอันดับรองลงมา ซึ่งสามารถอภิปรายผลการศึกษาเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

1.1 ด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ด้านคุณสมบัติ ส่วนตัวของผู้รับสมัครในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมากเป็นอันดับแรก ได้แก่ การมี

ความเสียสละ มีความจริงใจเชื่อถือได้ และมีประสพการณ์ในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ เอกชาติ แจ่มอื่น (2547) การศึกษาพฤติกรรมครู ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีศึกษานิเทศก์อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี จากการศึกษาปัจจัยทางการเมืองที่ส่งผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่าคุณลักษณะของผู้สมัครมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของภาสพรรณ แก้วประดับ (2545) ศึกษาเรื่อง การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านค่าย ผลการศึกษาแยกเป็นรายด้านพบว่า การตัดสินใจเลือกผู้สมัคร กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะให้น้ำหนักในการตัดสินใจกับคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัครมากที่สุด รองลงมาได้แก่ นโยบายของผู้สมัคร กลยุทธ์ในการหาเสียง และหวัชระแนมและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ

สรุปผลการศึกษา จะเห็นได้ว่า คุณสมบัติของผู้รับสมัคร ในด้านการมีฐานะดีและเป็นญาติพี่น้องของตนเอง ที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญเป็นอันดับท้าย ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนไม่ต้องการผู้นำท้องถิ่นที่เป็นญาติพี่น้องของตนเอง หรือผู้นำท้องถิ่นที่มีฐานะดี แต่ต้องการผู้นำท้องถิ่นที่มีความเสียสละทำงานเพื่อส่วนรวม มีความจริงใจ เชื่อถือได้มากที่สุด

1.2 ด้านบทบาทผู้นำท้องถิ่น (ผู้ใหญ่บ้าน) ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของ ประชาชนความที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัด จันทบุรี ด้านบทบาทผู้นำท้องถิ่นในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมากเป็นอันดับสอง ได้แก่ การมี บทบาทตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล การมีบทบาทด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม การมีบทบาทด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วีระชัย นาคมาศ (2550) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามบทบาทของผู้ใหญ่บ้านที่ได้รับเลือกใหม่ศึกษา เฉพาะกรณีจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่าบทบาทของผู้ใหญ่บ้านที่ได้รับเลือกใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาตามรายละเอียดบทบาทของผู้ใหญ่บ้านที่ได้รับเลือกใหม่ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการทะเบียนต่าง ๆ ด้านการป้องกันภัยฝ่ายพล เรือน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ ด้านบทบาทตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลอยู่ในระดับสูง การดำเนินการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนได้ให้ความสำคัญในคุณสมบัติส่วนตัวของผู้ใหญ่บ้านเป็นอันดับแรก จึงทำให้ ความสำคัญด้านบทบาทผู้ใหญ่บ้านที่มีความสำคัญตามมาและซึ่งทำให้การสนใจเลือกผู้ใหญ่บ้าน ได้ ถูกต้องและเหมาะสมกับบทบาทของผู้ใหญ่บ้าน

สรุปผลการศึกษารoles บทบาทผู้นำท้องถิ่น (ผู้ใหญ่บ้าน) ตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จะเห็นได้ว่า ประชาชนให้ความสำคัญด้านบทบาทผู้นำท้องถิ่น (ผู้ใหญ่บ้าน) ที่นำ นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลมาใช้ในชุมชน ส่วนบทบาทด้านการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนประชาชน ให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้ายนั้น อาจเป็นเพราะเห็นว่าชุมชนของตนในปัจจุบันมีผู้นำท้องถิ่น

หรือผู้ใหญ่บ้านที่ให้การดูแลลูกบ้านอย่างดี โดยมีกรจัดอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ชรบ. ได้ร่วมมือกันดูแลในหมู่บ้าน โดยมีผู้นำในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยเป็นอย่างดี

1.3 ด้านกลยุทธ์ในการหาเสียงของผู้สมัคร ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ด้านกลยุทธ์ในการหาเสียงของผู้สมัครในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมากเป็นอันดับท้ายสุด ได้แก่ มีการหาเสียงโดยเข้าถึงประชาชน มีการหาเสียงโดยใช้ป้ายติดตามถนนจำนวนมาก และมีการหาเสียงโดยใช้ขบวนรถแห่จำนวนมาก ๆ ซึ่งขัดแย้งกับผลงานวิจัยของ สมชาย วงศ์ศิริ ไพศาล (2550) ศึกษาเรื่องการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลเมืองจันทบุรี ผลการศึกษาเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกลยุทธ์ในการหาเสียงของผู้สมัครประชาชนใช้ในการตัดสินใจ เป็นอันดับ 2 รองจาก ด้านนโยบายของผู้สมัคร

สรุปผลการศึกษาด้านกลยุทธ์ในการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นโดยเข้าถึงประชาชน เป็นอันดับแรกและการหาเสียงโดยใช้สื่อที่เป็นแผ่นพับ โปสเตอร์ และสิ่งพิมพ์ เป็นอันดับสุดท้ายนั้น จะเห็นได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่เมื่อได้รับสื่อมาแล้วไม่ค่อยให้ความสนใจในสื่อเหล่านี้เท่าที่ควรเนื่องจากประชาชนบางคนก็อ่านหนังสือไม่ออก จึงทำให้สื่อเหล่านี้ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์เพราะประชาชนมีวุฒิและคุณวุฒิที่แตกต่างกัน

1.4 ด้านหวัคະແນและสิ่งแวดลอมอื่น ๆ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ด้านหวัคະແນและสิ่งแวดลอมอื่น ๆ ในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมากเป็นอันดับสาม ได้แก่ มีการชักชวนจากหวัคະແນ มีคำแนะนำจากญาติหรือเพื่อน มีการซื้อเสียงทั้งในรูปเอาเงินและของรางวัลซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เอกชาติ แจ่มอัน (2547) การศึกษาพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ศึกษากรณีอำเภอพนสนิมคม จังหวัด พนบุรี ประชาชนให้ความสนใจในเรื่องหวัคະແນมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมชาย วงศ์ศิริ ไพศาล (2550) ศึกษาเรื่องการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลเมืองจันทบุรี ผลการศึกษาเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ผลการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อหวัคະແນ และสิ่งแวดลอมอื่นในการเลือกตั้ง ประชาชนให้ความสำคัญเป็นอันดับ 3

สรุปผลการศึกษาด้านหวัคະແນและสิ่งแวดลอมอื่น ๆ ประชาชนได้รับการชักชวนจากหวัคະແນเป็นอันดับแรกและการเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นอันดับสุดท้าย จะเห็นได้ว่าผู้สมัครเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านโดยส่วนใหญ่ผู้ใหญ่บ้านจะมีบทบาทในการดูแลลูกบ้านในเรื่องของการกินคือญาติ คุณภาพชีวิตที่ดีและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งผู้ใหญ่บ้านไม่มีผลประโยชน์ต่อกันในเรื่องของธุรกิจ

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น ตำบลชากไทย อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และ อาชีพ พบว่า

2.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับผลงานวิจัยของ เอกชาติ แจ่มอัน (2547) ศึกษาพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ศึกษากรณีอำเภอนันทนิคม จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เนื่องจากเพศชายสามารถตัดสินใจได้เร็วกว่าเพศหญิง และยังคงสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชัยพัฒน์ มนต์ประสิทธิ์ (2551) ศึกษาเรื่องความต้องการของประชาชนที่มีต่อคุณสมบัติของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโสน อำเภอมือง จังหวัดตราด ผลการศึกษาความต้องการของประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการต่อคุณสมบัติของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน

สรุปผลการศึกษา ผู้วิจัยพบว่าประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผลการศึกษาดังกล่าวเกิดจากการที่ปัจจุบันการรับทราบข้อมูลข่าวสารทำได้สะดวก และมีช่องทางการรับรู้มากมาย อีกทั้งเพศหญิงในปัจจุบันจะต้องเป็นผู้นำหรือมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกันของเพศชายและเพศชายหญิงจึงทำให้การตัดสินใจเลือกผู้นำใหญ่บ้าน ไม่แตกต่างกัน

2.2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เอกชาติ แจ่มอัน (2547) ศึกษาพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ศึกษากรณีอำเภอนันทนิคม จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

สรุปผลการศึกษา จะเห็นได้ว่าประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอายุต่างกันความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ปัจจุบันประชาชนในกลุ่มอายุต่าง ๆ ทั้งกลุ่มวัยรุ่น กลุ่มวัยทำงานและกลุ่มวัยผู้ใหญ่ในตำบลชากไทยมีความสนใจเกี่ยวกับการเลือกผู้นำท้องถิ่นและมีการติดตามการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งอย่างต่อเนื่องและได้มองถึงความเหมาะสมของคุณสมบัติพร้อมภาวะการเป็นผู้นำ จึงสามารถที่จะตัดสินใจ พิจารณาผู้ที่เหมาะสมที่เป็นผู้นำท้องถิ่น ได้อย่างอิสระไม่ว่าจะมีอายุต่างกันอย่างไรความคิดเห็นที่มีต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นจึงไม่แตกต่างกัน

2.3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชัยพัฒน์ มนต์ประสิทธิ์

(2551) ศึกษาเรื่องความต้องการของประชาชนที่มีต่อคุณสมบัติของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโสน อำเภอเมือง จังหวัดตราด ผลการศึกษาความต้องการของประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการต่อคุณสมบัติของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน

สรุปผลการศึกษา จะเห็นได้ว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลชากไทย ที่มีระดับการศึกษาชั้นปถม มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี แตกต่างไปจากระดับการศึกษาอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า จะมีความสนใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งมากกว่า เข้าใจความสำคัญของการเลือกตั้งส่วนท้องถิ่นกับการพัฒนาประเทศมากกว่า การตัดสินใจจะใช้ข้อมูลข่าวสารที่รอบคอบมากกว่า พิจารณาถึงความถูกต้องมีเหตุผลที่มากกว่า ดังนั้นประชาชนที่มีการศึกษาสูงกว่าจึงพิจารณาปัจจัยการเลือกตั้งที่มากกว่า

2.4 ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับผลงานวิจัยของ เอกชาติ แจ่มอัน (2547) ศึกษาพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีศึกษากรณีอำเภอพนสนิมคม จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

สรุปผลการศึกษา จะเห็นได้ว่าประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลชากไทย ที่มีรายได้ 5,001 - 15,000 บาท/เดือน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี แตกต่างไปจากผู้ที่มีรายได้ 15,001 - 25,000 บาท/เดือน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่มีรายได้น้อยจะถูกโน้มน้าวหรือถูกชักชวนจากหัวหน้าส่วนผู้ที่มีรายได้มากอาจจะถูกชักชวนไปเรื่องของการเอื้อผลประโยชน์ต่อกัน และการเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นมีผลกระทบต่อการพัฒนาสภาพเศรษฐกิจในชุมชน จึงทำให้ผู้ที่มีรายได้น้อยให้ความสำคัญ และมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นของตำบลชากไทย เพราะเห็นว่าผู้นำท้องถิ่นจะเป็นผู้ที่ทำให้ผู้มีรายได้น้อยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2.5 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นแตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับผลงานวิจัยของ ชูสิทธิ์ บุญนาค (2550) ศึกษาเรื่องทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลเนินสะดวก อำเภอเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการจัดการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีทัศนคติต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการศึกษา จะเห็นได้ว่าประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลชากไทย ที่มีอาชีพเกษตรกร มีความคิดเห็นที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี แตกต่างไปจากอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ รับจ้างรายวัน และผู้ประกอบการธุรกิจ

ส่วนตัว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สมัครรับเลือกตั้งจะให้ความสำคัญกับประชาชนในกลุ่มอาชีพเกษตรกรมากกว่ากลุ่มอื่น เนื่องจากประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรจึงทำให้มีความต้องการผู้นำที่มีความเข้าใจในสถานการณ์ในท้องถิ่นที่มีความจำเป็นที่จะต้องได้มาซึ่งผู้นำที่เข้าถึงประชาชนจึงทำให้ส่งผลโดยตรงกับผู้สมัครจะได้ผลในกลุ่มนี้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ในการเลือกตั้งประชาชนในกลุ่มอาชีพเกษตรกร จะให้ความสำคัญกับผู้สมัคร และวิธีการหาเสียงมากกว่า ดังนั้น ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน จึงมีความคิดเห็นในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครที่ต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น ตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ดังนั้นผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะทางเพื่อเป็นการส่งเสริมระดับความคิดเห็นที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ให้ดีขึ้น ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. เพื่อเป็นการส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นที่ดี สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ควรกำหนดนโยบายส่งเสริมให้ประชาชนทุกสาขาอาชีพเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น โดยเฉพาะในระดับเยาวชน โดยปลูกฝังและรับรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของผู้สมัครผู้นำท้องถิ่นวิธีการเลือกตั้งที่ถูกต้อง

2. ควรสนับสนุนให้ประชาชนมีกิจกรรมในทางการเมืองท้องถิ่น โดยมีการจัดตั้งประชาคมหมู่บ้าน หรือประชาคมตำบลกับการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ควรร่วมกันส่งเสริมและนำแนวทางดังกล่าวในข้อ 1 ขยายผลสู่การเลือกตั้งในตำบลและหมู่บ้านอื่น ในท้องถิ่น โดยเน้นให้ผู้สมัครแข่งขันกันในเรื่องนโยบายการบริหารท้องถิ่น ส่งเสริมให้ประชาชนเลือกผู้นำท้องถิ่นที่รับผิดชอบต่อนโยบายที่กำหนดและบทบาทหน้าที่ของผู้นำท้องถิ่นมีความเสียสละต่อส่วนรวมสามารถช่วยเหลือชาวบ้านได้อย่างดี

2. คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและให้ความรู้กับประชาชนโดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน ผู้ที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา และผู้ที่มีรายได้น้อย ได้เข้าใจถึงความสำคัญของการเลือกผู้นำท้องถิ่นและบทบาทหน้าที่ของผู้นำท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อจะลดช่องว่างของความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่างกลุ่มบุคคลดังกล่าว

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรมีการศึกษาถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น ในเขตเลือกตั้งอื่น ๆ เพื่อที่จะได้ทราบว่าประชาชนในตำบลอื่น ๆ ตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น โดยพิจารณาจากปัจจัยใด แตกต่างกันอย่างไร ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประกอบกับการศึกษาครั้งนี้ เพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษา
2. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณควบคู่กัน เพื่อจะทำให้ทราบถึงความคิดเห็นที่แท้จริงตลอดจนเหตุผลทางความคิดอย่างเป็นกระบวนการ

บรรณานุกรม

- กมล ทองธรรมชาติ, สมบูรณ์ สุขสำราญ และปรีชา หงส์ไกรเลิศ. (2523). *การเลือกตั้งพรรคการเมือง และเสถียรภาพของรัฐบาล*. กรุงเทพฯ: ฝ่ายวิจัยคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรมการปกครอง. (2549). *คู่มือปฏิบัติงานสำหรับกำนันผู้ใหญ่บ้าน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อาสา รักษาดินแดน.
- กรองแก้ว อยู่สุข. (2537). *พฤติกรรมองค์กร*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉลาดชาย รมิตานนท์. (2533). การสะท้อนภาพผู้หญิงในสื่อมวลชน. ในเอกสารวิชาการด้านสตรีศึกษาชุดที่ 1. เชียงใหม่: โครงการสตรีในโครงการพัฒนาตำบลของอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่.
- ชยันต์ วรรณะภูติ. (2530). *การสัมมนาเชิงปฏิบัติการทิศทาง ปัญหาและความต้องการขององค์กรเอกชนพัฒนาชนบทภาคเหนือ 2530*. เชียงใหม่: โครงการศูนย์ส่งเสริมศิลป์ วัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชัยวัฒน์ มนต์ประสิทธิ์. (2551). *ความต้องการของประชาชนที่มีต่อคุณสมบัติของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโสน อำเภอเมือง จังหวัดตราด. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา*.
- ชวลีกรณ์ บุญนาค. (2550). *ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนอกระบบสมัครรับเลือกตั้งดำเนินสะดวก อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา*.
- เชิด ยอดมโนธรรม. (2551). *ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ต่อการบริหารองค์กร: กรณีศึกษาฝ่ายโยธาในสำนักงานเขตภาษีเจริญ เขตจอมทองและเขตราษฎร์บูรณะ (พื้นที่ กท. 6 กลุ่มตาสิน)*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไชยวัฒน์ รุ่งเรืองศรี. (2537). *พัฒนาองค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรหมู่บ้านในกระบวนการพัฒนาพื้นที่สูง*. เชียงใหม่: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ดิน ปรัชญาพฤกษ์. (2542). *ศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ทรงเกียรติ เสียงเจริญ. (2543). บทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในยุคปัจจุบัน ศึกษากรณี กำนันและผู้ใหญ่บ้านในอำเภอทับปดบุรี จังหวัดปราจีนบุรี. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทิพย์วัลย์ สีจันทร์ และคณะ. (2546). การคิดและการตัดสินใจ. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- เทศบาลตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี. (2553). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา พ.ศ. 2554 - 2556. จันทบุรี: เทศบาลตำบลชากไทย.
- ธนกรณ์ ว่องไว. (2548). การตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด: ศึกษากรณี เขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธโรธร ตู้ออกคำ. (2545). ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกาบนพื้นฐานของนโยบายและผลประโยชน์แห่งชาติของไทย และสหรัฐอเมริกา: อดีต ปัจจุบัน อนาคต. ในบทความวิชาการรัฐศาสตร์เนื่องในโอกาสครบรอบ 20 ปี มสช. ครบรอบ 20 ปี รัฐศาสตร์. นนทบุรี: สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธานีรินทร์ กล้วยวิเชียร. (2520). ภาษากฎหมายไทย. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศาลลาดพร้าว.
- พรทิพย์ ชื่นอารมณ์. (2551). ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่บุคลากรที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีของสำนักงานบุคลากรราชบัณฑิตทำอาภาสยานสุ รรณภูมิ. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. (2534). การเลือกตั้งกับการพัฒนาทางการเมือง. ในเอกสารการสอนชุดวิชาปัญหาการพัฒนาทางการเมืองไทย. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พิมพ์จรีย์ นามวัฒน์. (2534). การเลือกตั้ง. ในเอกสารการสอนชุดวิชา สถาบันและกระบวนการทางการเมือง. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เพิ่มพงษ์ เชาวลิต และศรีสมภพ จิตรภิมย์ศรี. (2531). หกคะแนนเสียงอย่างไรให้ได้เป็น ส.ส. กรุงเทพฯ: นิติธรรม.
- ไพลิน พึ่งพา. (2549). ความคิดเห็นของผู้ประกอบการชุมชนในเขตพื้นที่ภาคที่ 6 ที่มีต่อการบริหารงานสุรา. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาประชาคมสังคมเมืองและชนบท, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.

- ภาสพรรณ แก้วประดับ. (2545). *การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านค่าย*.
 ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มนตรี ศิริจันทร์ชื่น. (2540). *ภาวะความเป็นผู้นำในงานพัฒนาชุมชน*. เชียงใหม่: ภาควิชาสังคม
 วิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่
- วัฒนิกา ศิลปกุล. (2550). *ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภา
 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น: ศึกษากรณี การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วน
 ตำบลบางโหลง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร
 มหาบัณฑิต การบริหารงานท้องถิ่น, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิชัย โกลสุวรรณจินดา. (2535). *ความลับขององค์การ: พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ:
 ธรรมนิติ.
- วิสุทธิ์ โภธิแทน. (2524). *ประชาธิปไตย: แนวความคิดและแบบประเทศประชาธิปไตย*.
 กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วีระชัย นาคมาศ. (2550). *การดำเนินงานตามบทบาทของผู้ใหญ่บ้านที่ได้รับเลือกใหม่ ศึกษากรณี
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาโยบายสาธารณะ, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วุฒิชัย จำนง. (2523). *พฤติกรรมการตัดสินใจ*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ศิววรรณ เสรีรัตน์. (2541). *พฤติกรรมองค์กร*. กรุงเทพฯ: ธีระฟิล์มและไซเน็กซ์.
- สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. (2510). *พฤติกรรมในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิก
 สภาเทศบาล พ.ศ. 2510 : ศึกษาจากกรณีของเทศบาลเมืองขอนแก่นและมหาสารคาม*.
 กรุงเทพฯ: สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สมชาย วงศ์วิไลไพศาล. (2550). *การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลเมืองจันทบุรี*. ปัญหาพิเศษ
 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ
 มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมบัติ จันทรวงศ์. (2530). *การเมืองเรื่องการเลือกตั้ง ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งทั่วไป
 พ.ศ. 2529*. กรุงเทพฯ: ภาควิชารัฐศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมบูรณ์ ชื่นขงสุวรรณ. (2551). *คู่มือเตรียมสอบปลัดอำเภอ*. กรุงเทพฯ: สกายบุกส์.
- สัตตยา กระแสร์ชล. (2538). *ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดตั้งอุทยานสายใจธรรม จังหวัด
 ละโว้*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์
 สิ่งแวดล้อม, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน. (2549). *แนวทางการเสริมสร้าง
ความเข้มแข็งผู้นำชุมชนด้วยระบบมาตรฐานงานชุมชน*. กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริมและ
พัฒนาศักยภาพชุมชน.
- สิริอร วิชชาวุธ. (2544). *จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์กรเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุจิต บุญบงการ และพงศักดิ์ ห่องแก้ว. (2525). *พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคน
ไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจิตรา บุญรัตพันธุ์. (2538). *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับรัฐประศาสนศาสตร์*. กรุงเทพฯ:
คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร.
- สุชาติ วรสวัสดิ์. (2546). *ทักษะของพนักงานบำรุงรักษาทางหลวงต่อกรณีรถบรรทุกน้ำหนักเกิน :
ศึกษากรณีแขวงทางหลวงชลบุรี*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเนโบาย
สาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ศาลยุติธรรม ศูนย์วิทยบริการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม
พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551. (ออนไลน์).
เข้าถึงได้จาก: <http://www.library.coj.go.th/info/subsetshowlawedit.php?ldmain>
- อภิชาติ นาคสุข. (2536). *พฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในพื้นที่เขตบึงร้งกและเขตมีนบุรี
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
รามคำแหง*.
- เอกชาติ แจ่มอัน. (2547). *พฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วน
จังหวัดชลบุรี: ศึกษากรณีอำเภอพนสนธิคม จังหวัดชลบุรี*. ปัญหาพิเศษ
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเนโบายสาธารณะ, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Cohen, C. (1971). *Democracy*. New York: Free Press.
- Yamane, T. (1970). *Statistics, an Introductory Analysis*. (2nd ed.). Tokyo: John Weatherill Inc.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นของ ตำบลซากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

แบบสอบถามนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นและ เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลซากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรีจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงหน้าข้อความที่เป็นจริง หรือเติมข้อความลงในช่องว่างให้สมบูรณ์ แบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเลือกผู้นำท้องถิ่น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

1. ชาย

2. หญิง

2. อายุ

1. 18 - 28 ปี

2. มากกว่า 28 ปีขึ้นไป

3. มากกว่า 39 ปีขึ้นไป

4. มากกว่า 50 ปีขึ้นไป

5. มากกว่า 61 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

1. ประถมศึกษา

2. มัธยมศึกษาตอนต้น

3. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.

4. อนุปริญญา/ ปวศ.

5. ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี

4. รายได้ต่อเดือน

1. ไม่เกิน 5,000 บาท

2. 5,001 - 15,000 บาท

3. 15,001 - 25,000 บาท

4. 25,001 - 35,000 บาท

5. มากกว่า 35,000 บาท

5. อาชีพ

1. เกษตรกรรม
  2. รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ
 3. นักเรียน/ นักศึกษา
  4. รับจ้างรายวัน
 5. ประกอบธุรกิจส่วนตัว
  6. อื่น ๆ ระบุ.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเลือกผู้นำท้องถิ่นตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1. ด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร				
1.1 มีชื่อเสียงในด้านคุณงามความดี				
1.2 มีความรู้ความสามารถ				
1.3 ให้ความช่วยเหลือชาวบ้านเป็นอย่างดี				
1.4 มีประสบการณ์ในการทำงาน				
1.5 มีความจริงใจ เชื่อถือได้				
1.6 มีความเสียสละ				
1.7 มีฐานะดี				
1.8 สุขภาพอ่อนแอ				
1.9 เป้าญาติพี่น้องของตนเอง				
2. บทบาทผู้นำท้องถิ่น				
2.1 มีบทบาทด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย				
2.2 มีบทบาทด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ				
2.3 มีบทบาทด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม				
2.4 มีบทบาทด้านการป้องกันภัยพิบัติและโรค				
2.5 มีบทบาทตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล				
3. ด้านกลยุทธ์ในการหาเสียงของผู้สมัคร				
3.1 มีการหาเสียงโดยเข้าถึงประชาชน				
3.2 มีการหาเสียงโดยใช้ขบวนรถแห่จำนวนมาก ๆ				

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
4. ด้านหัวข้อแผนและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ				
4.1 มีการชักชวนจากหัวข้อแผน				
4.2 มีคำแนะนำจากญาติหรือเพื่อน				
4.3 มีการซื้อสิ่งทั้งในรูปของเงินและของรางวัล				
4.4 มีการเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง				

ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่เสียสละเวลาอันมีค่าของท่านตอบแบบสอบถามชุดนี้